

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

Katedra aplikované geoinformatiky a kartografie

Eva Mahová

UKRAJINA – AUTOATLAS 1:750 000

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Šára

Praha 2007

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu a prameny.

V Praze dne 20.8.2007

Eva Mahová

Děkuji Mgr. Pavlu Šárovi za poskytnutí nezbytných podkladů pro tvorbu autoatlasu a za jeho odborné připomínky. Poděkování patří rovněž PhDr. Věře Lendělové, CSc. z Filozofické fakulty UK, která ochotně poskytla cenné rady ohledně ukrajinštiny.

Vysoká škola: Univerzita Karlova v Praze
Katedra: Aplikované geoinformatiky a kartografie

Fakulta: Přírodovědecká
Školní rok: 2006/2007

Zadání bakalářské práce

Pro: Evu Mahovou

Obor: Geografie a kartografie

Název tématu: UKRAJINA – autoatlas 1:750 000

Zásady pro vypracování

Hlavním cílem bakalářské práce bude vytvoření autoatlasu Ukrajiny v měřítku 1:750 000 podle kartografických zásad pro tvorbu tematických map. Součástí bakalářské práce bude textová část v rozsahu 30 – 50 stran, kde se zaměřím zejména na zásady přepisu „ukrajinské“ cyrilice do latinky a na problematiku geografických názvů na mapách Ukrajiny. Dále ve své bakalářské práci popíšu redakční pokyny pro tvorbu výsledného atlasu se zaměřením na znakový klíč. Výsledný atlas Ukrajiny 1:750 000 porovnam s dostupnými mapovými díly na trhu. V textové části dále provedu charakteristiku přírodních a socioekonomických poměrů země.

Rozsah grafických prací: 1

Rozsah průvodní zprávy: 30–50 stran

Seznam odborné literatury:

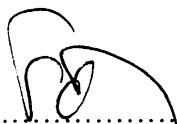
- ČAPEK, R. (1992): Geografická kartografie. Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 373 s.
- KOVAŘÍK, J., VEVERKA, B. (1980): Kartografická tvorba. Vydavatelství ČVUT, Praha, 180 s.
- KUCHAR, K. (1953): Základy kartografie. Nakladatelství ČS Akademie věd, Praha, 190 s.
- KUCHAR, K. (1971): Přehled matematické kartografie. Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 112 s.
- LIŠČÁK, V. a FOJTÍK, P. (1998): Státy a území světa, Praha.
- LUTTERER, I. a kol. (1976): Původ zeměpisných jmen, Praha.
- ŠMILAUER, V. (1963): Úvod do toponomastiky, Praha.
- VEVERKA, B. (1995): Topografická a tematická kartografie. Vydavatelství ČVUT, Praha, 202 s.
- VOŽENÍLEK, V. (2001): Aplikovaná kartografie I. – tematické mapy. Vydavatelství UP, Olomouc, 182 s.
- VOŽENÍLEK, V. (2005): Přednášky k předmětu Geografická kartografie.
- Geografické názvoslovné seznamy OSN.
- Aktuální publikace Názvoslovné komise při ČÚZK.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Pavel Šára

Konzultant bakalářské práce: Mgr. Jan D. Bláha, Ing. Pavla Tesaříková (SHOCart),

Datum zadání bakalářské práce: 31. 10. 2006

Termín odevzdání bakalářské práce: 5. 6. 2007

.....
Vedoucí bakalářské práce

.....
Vedoucí katedry

V Praze dne: 31. 10. 2006

Ukrajina – autoatlas 1:750 000

Abstrakt

Cílem této práce je vytvoření návrhu autoatlasu Ukrajiny v měřítku 1:750 000. V první části práce je provedena geografická charakteristika území. Podrobněji je rozebrán ukrajinský jazyk, který je založen na ukrajinské cyrilici. V té se běžný turista nemusí být schopen orientovat. Z tohoto důvodu je v další části věnována pozornost problematice geografických názvů a přepisu cyrilice do latinky. Dále jsou rozebrány kartografické aspekty tvorby mapového obsahu a kompozice celého atlasu. V závěru jsou pro srovnání uvedeny a zhodnoceny jiné podobné produkty na trhu.

Klíčová slova: geografická jména, standardizace, transliterace, mapový obsah

Ukraine – Road Atlas 1:750 000

Abstract

The objective of this study is to design road atlas of Ukraine. In the first part, geographical characteristic of Ukraine is made. Ukrainian language is analyzed more in detail because it is based on Cyrillic script. Ordinary tourist needn't be familiar with this script. For that reason next part is focused on geographical names and conversion of Cyrillic script into Latin script. The text also deals with cartographical aspects of creating map content and composition of the whole atlas. In the very end, similar products on the market are mentioned and evaluated.

Key words: geographical names, standardization, transliteration, map content

OBSAH

1	Úvod a cíle	8
2	Literární rešerše	9
3	Geografická charakteristika Ukrajiny	10
	3.1 Historie Ukrajiny	10
	3.2 Fyzickogeografická charakteristika Ukrajiny	11
	3.3 Socioekonomická charakteristika Ukrajiny	13
4	Ukrajiniština	18
	4.1 Historie ukrajinského jazyka	18
	4.2 Gramatická struktura	19
5	Popis mapy	21
	5.1 Geografická jména	21
	5.2 Převod nelatinkových písem do latinky	22
	5.3 Standardizace geografických jmen	22
	5.4 Problematika přepisu ukrajiništiny	24
6	Zpracování autoatlasu	29
	6.1 Software	29
	6.2 Podkladová data	30
	6.3 Obsah mapy a znakový klíč	30
	6.4 Kompozice atlasu	32
7	Dostupné mapy Ukrajiny	34
	7.1 Automapy Ukrajiny	34
	7.2 Autoatlasy Evropy	40
	7.3 Ostatní mapy	40
8	Závěr	42
	Seznam použitých pramenů a literatury	43
	Seznam tabulek a obrázků	48
	Volná příloha	48

1 ÚVOD A CÍLE

Tvorba kartografických produktů se nutně odvíjí od poptávky na trhu, která úzce souvisí s rozvojem cestovního ruchu. Od prohlášení nezávislosti Ukrajiny v roce 1991 se zde cestovní ruch (zvláště jeho soukromý sektor) začal aktivně rozvíjet. Za poslední desetiletí zde vzniklo velké množství turistických kanceláří, které nabízejí ucelené služby, a počet zahraničních turistů roste. Ukrajina se stala častým cílem nejen cestovních kanceláří, ale velmi často také turistů s individuální organizací pobytu. Zejména ti pak ocení kvalitní podklady. K nárůstu počtu českých turistů mířících na Ukrajinu také nepochybně přispělo zrušení vízové povinnosti v roce 2005. Tomu by měla odpovídat i dostupnost kartografických produktů.

Cílem této práce je tedy prozkoumat dostupnost a kvalitu kartografických produktů týkajících se území Ukrajiny. Jelikož se na tomto území nepoužívá latinka, je pro českého turistu pro snadnější orientaci velmi důležitý i způsob provedení popisu a převod názvů z cyrilice do latinky. Z tohoto důvodu (a protože správná jazyková složka je nezbytnou součástí každého kartografického díla) se budu v teoretické části také zabývat problematikou zeměpisných názvů a jejich přepisu do latinky. Protože znalost kartograficky vyjadřovaného prostoru je jednou z podmínek kvality vytvářené mapy, provedu nejprve geografickou charakteristiku dotčeného území. V praktické části se pokusím navrhnout autoatlas podle všech pravidel tak, aby odpovídal podobným produktům na trhu.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Při zpracování kartografické části tématu a tvorbě autoatlasu jsem využila zejména následující publikace, které se zabývají všemi aspekty (teoretickými i praktickými) kartografické tvorby:

- ČAPEK, R. *Geografická kartografie*. Praha: Geografická kartografie, 1992. 373 s.
- VOŽENÍLEK, V. *Aplikovaná kartografie I.: tematické mapy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. 182 s.
- VOŽENÍLEK, V. *Přednášky k předmětu Geografická kartografie*. 2005.

Jako stěžejní zdroj informací o geografických jménech, jejich standardizaci a přepisu do latinky se ukázaly materiály Skupiny expertů na geografická jména při Organizaci spojených národů (United Nations Group of Experts on Geographical Names – UNGEGN).

Ty jsou přístupné z internetových stránek:

- UNGEGN. [cit. 7. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/>>.

nebo vydávány v knižní podobě zejména u příležitosti mezinárodních konferencí např.:

- *Glossary of terms for the Standardization of Geographical Names*. New York: United Nations, 2002. 261 s.
- *Seventh United Nations conference on standardization of geographical names*. Vol. I, report of the conference. New York: United Nations, 1998. 92 s.
- *Sixth United Nations conference on standardization of geographical names*. Vol. II, Technical papers. New York: United Nations, 1997. 419 s.

Přehled a klasifikaci českých i mezinárodních tvarů geografických jmen uvádí Geografické názvoslovné seznamy OSN:

- *Index českých exonym*. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 2006. 125 s.
- *Jména států a jejich územních částí*. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 1993. 113 s.
- *Vžitá česká vlastní jména geografická*. Praha: Český úřad geodetický a kartografický, 1982. 209 s.

3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA UKRAJINY

Ukrajina se rozkládá ve východní části Evropy na rozloze 603,7 tis. km². Hraničí na východě s Ruskem, na jihozápadě s Moldavskem a Rumunskem, na západě s Maďarskem, Slovenskem a Polskem, na severu s Běloruskem. Jižní hranici tvoří Černé a Azovské moře. Ukrajina byla zakládajícím členem Společenství nezávislých států a svoji nezávislost získala až s rozpadem Sovětského svazu v roce 1991. Ten velmi ovlivnil politickou a hospodářskou orientaci země.

3.1 Historie Ukrajiny

Ukrajinský národ se utvářel v průběhu tisíciletí, nejvýznamnější tripolská neolitická kultura žila mezi Dněprem a Dněstrem už v průběhu druhého a třetího tisíciletí př. n. l. Ve druhé polovině 9. století se na Ukrajině, Rusku a Bělorusku zformoval první východoslovanský stát Kyjevská Rus. Ve 12. až 13. století se tento státní útvar rozpadl a pod tlakem tatarských nájezdníků se dostal pod vliv tatarské Zlaté Hordy. S jejím úpadkem se velká část Ukrajiny stala suverénní součástí litevského státu. Na jihu se vytvořil Krymský chanát a východ se dostával pod vliv Moskevské Rusi. Po dlouhém boji za nezávislost vedeným s Litvou a Polskem, mezi které bylo území Ukrajiny od konce 14. století rozděleno, vznikl zásluhou vítězného boje hejtmana Bohdana Chmelnického nový státní útvar Záporožská Sič. Krátká nezávislost byla přerušena expanzivními kolonizačními boji a Ukrajina byla rozdělena mezi Rusko, Polsko a Rakousko. Po zhroucení Ruského impéria v říjnu 1917 vznikla 20. 11. 1917 Ukrajinská lidová republika. Prvním ukrajinským prezidentem byl historik, literát a filozof Mychajlo Hruševs'kyj.

První světová válka uspíšila i rozpad Rakouska-Uherska a v jeho východní části byla vytvořena Západoukrajinská národní republika, která však existovala jen 8 měsíců. Během let 1917 až 1921 se území Ukrajiny stalo dějištěm válečných operací šesti různých armád a nezávislost se nepodařilo udržet vládě Ústřední rady (M. Hruševs'kyj, S. Petljura), hejtmanovi Skoropadskému (období tzv. hejtmanátu), ani Direktoriu. Národní povědomí, které bylo do té doby blízké pouze části inteligence, se však rozšířilo do všech vrstev ukrajinské společnosti. V roce 1921 vznikla Ukrajinská Sovětská Socialistická Republika. Většina obyvatel Ukrajiny toužila po opravdovém

nezávislém státním rozvoji, avšak v roce 1922 Ukrajina společně s Běloruskem, Zakavkazskou a Ruskou federací podepsala dohodu o vzniku Svazu sovětských socialistických republik. Za druhé světové války byla Ukrajina devastována německou okupací, ale také k ní byla připojena předválečná součást Polska (Západní Ukrajina), Československa (Podkarpatská Rus) a později na základě rozhodnutí N. S. Chruščova i spíše ruskojazyčný Krym. S rozpadem SSSR vyhlásila Ukrajina v roce 1991 samostatnost. Území bylo prohlášeno za nedělitelné, nedotknutelné a spravované výhradně ústavou a zákony Ukrajinské republiky (<http://www.ukrkonzulat.cz>, 10. 6. 2007). Rozpad plánovaného hospodářství však vedl k hospodářské krizi, kterou se dařilo zmírňovat jen velmi pomalu.

3.2 Fyzickogeografická charakteristika Ukrajiny

Převážnou část území Ukrajiny tvoří Východoevropská rovina jejíž průměrná nadmořská výška je 140 m n. m. Z jejího nížinatého povrchu vystupuje nevysoký Ukrajinský krystalický masiv (Ukrajinský štít). Vyvýšeniny vznikly vyklenutím tohoto starobylého krystalického podkladu, na kterém leží usazeniny Východoevropské roviny. Oblasti, kde se staré horniny dostaly na povrch, byly rozděleny vodními toky na několik menších celků a vznikla tak Volyňsko-podolská plošina či Dněperská, Azovská a Doněcká pahorkatina. Tyto oblasti výstupu krystalických hornin jsou také bohatými nalezišti nejrůznějších rud. Základním krajinným celkem jsou však nížiny. K největším patří úrodná Dněperská nížina, zamokřené Polesí a naopak suchá Černomořská nížina na jihu.

Na území Ukrajiny zasahují dva horské systémy, které jsou součástí severní větve alpského orogénu. Jedná se o Ukrajinské Karpaty (část Východních Karpat) a Krymské hory. Základními geostrukturálními prvky těchto pohoří je antiklinální příkrovová stavba se synklinálními, předhorskými a mezihorskými prohyby. Krymské hory, které dosahují přes 1500 m n. m., se považují za samostatnou orogenetickou jednotku. Jejich dnešní rozloha však neodpovídá původního rozsahu pohoří. Představuje totiž pravděpodobně jen severní křídlo antiklinálního vyklenutí, zatímco jižní křídlo včetně krystalického jádra bylo vtaženo zpět do rozšiřující se prolákliny Černého moře (Votýpka, 1982). Spojení Krymských hor a Kavkazu vytváří podmořský hřbet, který buduje mělký záliv a na povrch vystupuje jako Kerčský poloostrov. Krymské hory narozdíl od Karpat

udržují severovýchodní směr nasouvání příkrovů na starou pevninskou kru. Mají asymetrickou stavbu, pozvolna se zvedají z Krymského poloostrova a prudkými svahy padají do Černého moře. Bohatá krymská flora má téměř subtropický charakter, k nejtýpčtějším dřevinám na horských svazích patří borovice, jalovec či pistácie. Krymská fauna je zajímavá výskytem několika endemitů (například gekona krymského či štíra krymského) a výskytem řady jedovatých hadů. Mnohem rozlehlejší jsou Ukrajinské Karpaty, které jsou součástí Východních Karpat a dělí se na šest oblastí – Předkarpatí, Vnější Karpaty, Centrální Karpaty, Poloninské Karpaty, vulkanický horský pás a Zakarpatsko. Mají středohorský charakter a jsou pro ně charakteristické široké vrcholy. V pískovcovém masivu Černá hora se nachází nejvyšší vrchol Ukrajiny Hoverla (2061 m n. m.). V dobách ledových zde byly nejvyšší hřbety pokryty ledovci, proto mají ostré štíty lemované malými ledovcovými kary. Vegetační kryt Karpat tvoří z největší části listnaté a smíšené lesy, jejichž charakter je dán nadmořskou výškou. Lesní pásmo často končí pod vrcholy, které jsou holé a porostlé subalpinskými loukami. Ty jsou využívány jako horské pastviny. Od těchto lysých vrcholů je odvozen místní název Poloniny. Z fauny se vedle běžných evropských zástupců (medvěd, jelen, liška, kuna aj.) vyskytuje například i mlok skvrnitý.

Pro většinu území Ukrajiny je typické mírné kontinentální klima, tedy chladné zimy a horká léta. Jižní pobřeží Krymu je chráněné před průnikem studených hmot ze severu a už má středomořský subtropický charakter. Nejteplejším měsícem je červenec (průměrná denní teplota 17 až 25 °C), nejchladnějším leden (průměrná denní teplota 2 až -8 °C) (<http://www.ukrkonzulat.cz>, 10. 6. 2007). Obecně je směrem k východu podnebí stále sušší, nejvíce srážek spadne v Karpatech (více než 1 500 mm ročně), nejméně na pobřeží Černého moře (méně než 300 mm ročně).

Většina řek patří do úmoří Azovského a Černého moře a jen 4 % území patří k úmoří Baltského moře. Řeky jižní stepní části v létě částečně vysychají, u rovinných řek je patrné vyhraněné jarní zvýšení hladiny, nízké stavy v létě, nevýznamný podzimní nárůst a opět zimní snížení stavu. Celková délka říční sítě je přibližně 170 000 km, přitom nejvyšší hustota je v Ukrajinských Karpatech. Nejvýznamnější řekou je Dněpr, který protíná Ukrajinu ze severu k jihu a dělí ji tak na dvě poloviny. Jeho povodí zaujímá přibližně polovinu rozlohy státu. Mezi další významné řeky patří Dněstr, Prut nebo Pripjať. Tyto velké řeky se využívají pro lodní dopravu a výrobu energie. Pro

zavlažování a zásobování měst vodou byly vybudovány umělé kanály. Na území Ukrajiny se také nachází přibližně sedm tisíc jezer s celkovou plochou 2 000 km². Největší rozlohu mají jezera v údolích Dunaje či Dněpru. Dále například v okolí Oděsy leží Kujalnycký či Dněsterský liman, který je svou rozlohou největší přirozenou vodní plochou. Ve Volyni a Polesí se dále nachází mnoho krasových jezer. Na Ukrajině rovněž leží množství rybníků a přehradních nádrží (Kremenčucká, Kyjevská...).

Větší část území Ukrajiny patří do pásma smíšených lesů, lesostepí a stepí. Lesů je však málo, většina se nachází v Karpatech a na severozápadě v Polesí, kde se smíšený les střídá s bažinami. Ve středu země ustoupila původní lesostep zemědělské půdě, velmi úrodný pás černozemí (vzniklých na spraších) procházející centrální a jižní Ukrajinou tvoří 50 % jejího území. K nejhojnějším stepním druhům zvěře patří křecci či farníci. Orná půda tvoří 56 % území.

3.3 Socioekonomická charakteristika Ukrajiny

Na Ukrajině žije přibližně 46,3 mil. obyvatel (údaj k červenci 2007, <https://www.cia.gov>, 8. 7. 2007), což při výše zmíněné rozloze znamená hustotu zalidnění přibližně 78 obyvatel/km². Za posledních deset let však dochází k velkému přirozenému i migračnímu úbytku obyvatel. Pokud by tato tendence pokračovala, zbylo by na Ukrajině v roce 2050 pouze kolem 32 mil. obyvatel, což naznačuje, že demografická situace je zde poměrně vážná a může mít i politické a ekonomické dopady. V ukrajinské společnosti rovněž panuje výrazná disproporce mezi počtem mužů a žen. Společnost důsledně dodržuje patriarchální rozdělení, zároveň muži nesou hlavní sociálně-ekonomické břemeno, což má za následek strmé snížení délky života mužů (<http://www.cizinci.cz>, 15. 4. 2007). Z hlediska národnostního složení tvoří 77,8 % obyvatel Ukrajinci, ale stále početnou menšinou jsou Rusové (17,3 %). Z dalších menšin lze jmenovat Bělorusy (0,6 %) nebo Moldavany (0,5 %), méně než půl procenta tvoří Bulhaři, Poláci či Maďaři. Na Ukrajině rovněž žije kolem 8 000 etnických Čechů. Celkově je zde možné identifikovat přes 130 národností, na Krymu například žijí Tataři. Nejrozšířenějším náboženstvím je ukrajinské pravoslaví (soupeří zde tři patriarchové - moskevský, kyjevský a autokefální). V západních oblastech se objevuje řeckokatolické a římskokatolické náboženství, z protestantských je nejvýraz-

nější baptismus. Žije zde i kolem 500 tisíc židů (převážně ve Lvově, Oděse a Kyjevě) a na jihu (zejména na Krymu) muslimové. Státním úředním jazykem je ukrajinština, ale na základě rozhodnutí některých místních orgánů se v úředním styku zejména ve východní části území používá i ruština.

Administrativně se Ukrajina dělí na 24 oblastí, Autonomní republiku Krym a hlavní město Kyjev a Sevastopol mají speciální statut. Ve městech žije asi 68 % obyvatelstva. Největším je Kyjev (2,7 mil. obyvatel), přes jeden milion obyvatel má i Charkov a Dněpropetrovsk, kolem 980 tis. obyvatel Doněck a Oděsa. Ukrajina je státním zřízením pluralitní republika prezidentského typu v čele s prezidentem a jednokomorovým parlamentem o 450 členech (Verchovna rada). Politická scéna však zažila v posledních letech mnoho dramatických změn. První prezidentské volby v roce 1991 vyhrál Leonid Kravčuk, ale jeho vládu provázely obrovské problémy s inflací, jejichž výsledkem byly veřejné nepokoje. Ty v roce 1994 vyvrcholily předčasnými volbami. V těch zvítězil Leonid Kučma, který byl znovu zvolen i v roce 1999. Prezidentské volby v roce 2004 provázely mnohé manipulace a zákulisní intriky. Tato tzv. oranžová revoluce nakonec přivedla do křesla prezidenta Viktora Juščenka a do čela premiérského úřadu Julii Tymošenkovou. Ukrajina se tak měla vydat cestou demokratizačních a ekonomických reforem (www.export.cz, 15. 4. 2007) Časté výměny politických činitelů, přechody politických stran mezi koalicemi či neshody uvnitř jednotlivých stran však nepřispívají k politické stabilitě. Od 1. ledna 2006 vstoupila částečně v platnost tzv. politická reforma, která mění rozložení sil v politickém systému Ukrajiny a do jisté míry vyrovnává moc prezidenta, premiéra a parlamentu. Moc prezidenta má však stále malou převahu. Od posledních parlamentních voleb v roce 2006 je v čele vlády Viktor Janukovič ze Strany regionů Ukrajiny (protivník nynějšího prezidenta Juščenka ve volbách v roce 2004), který si klade za cíl zlepšit především ekonomický stav země. Za uplynulé měsíce vláda předala parlamentu všechny zákony potřebné ke vstupu země do World Trade Organization (WTO), vyjednala nové příznivé ceny na asijský (ve skutečnosti ruský) plyn a oživila debaty o znovuzavedení zvláštních ekonomických zón a teritorií prioritního významu. Obecně lze však současnou vládu pro její krátké působení zatím jen málo hodnotit, i když ji zatím neprovází žádné významnější problémy na rozdíl od řady lokálních krizí (benzínové, cukrové...) vzniklých v prvních sto dnech vlády Julie Tymošenkové. Jediným hodnotitelným makroekonomickým faktorem je rychle rostoucí inflace, ani tu

však nelze jednoznačně přičítat nové vládě, protože „růst reálných mezd a sociálních příjmů předstihuje růst HDP“ (www.export.cz, 15. 4. 2007). I přesto, že Ukrajina prokazatelně směřuje k demokratičtější a svobodnější společnosti, bude i tato vláda zachovávat určité socialistické a netržní prvky jako různé dotace a subvence a žádné výrazně přelomové reformy se nedají čekat. Přesto velkým přínosem je větší politická stabilita díky parlamentní většině a oslabeným pravomocem prezidenta.

Z hlediska zahraničněpolitické orientace Ukrajina dlouhá léta (za vlády prezidenta Kučmy) přešlapovala mezi integračními nabídkami Západu a Východu. Až od roku 2005 Ukrajina jednoznačně tíhne k Evropské unii. Vztahy Ukrajina – EU jsou vymezeny Akčním plánem a Dohodou o partnerství a spolupráci, které (až v roce 2008 vyprší) budou nahrazeny novými dokumenty (www.export.cz, 15. 4. 2007) Avšak jistotu úplného sblížení a vstupu do Evropské unie Ukrajina dnes ještě rozhodně nemá. Podobně si Ukrajina stojí i v otázce členství v NATO.

Ukrajina byla po Rusku nejdůležitějším členem bývalého SSSR. Zdědila po něm však ekonomiku založenou na těžkém průmyslu a ekonomické reformy, které začaly v devadesátých letech, přinesly jen částečný efekt. Privatizace a investice ze Západu probíhají zdlouhavěji než v ostatních postkomunistických zemích centrální Evropy. To především díky některým negativním jevům: zásahy státu jsou dosti značné, dále vysoké daně, existence organizovaného zločinu, neschopnost státu zaručit dodržování zákona (www.cizinci.cz, 15. 4. 2007) Velmi nepříznivá je rovněž (ve srovnání s ostatními státy regionu) vysoká úroveň korupce. Boj s korupcí a šedou ekonomikou je prioritou současných vlád, ovšem daří se to jen velmi těžce, protože již zažitá korupční svazky jsou velmi pevné. Známý je třeba příklad korupce v Centrální ukrajinské bance z doby, kdy byl jejím předsedou Viktor Juščenko. Nízký HDP (1938,6 €/ob. v roce 2006, <http://www.businessinfo.cz>, 8. 7. 2007) lze částečně vysvětlit existencí stínové ekonomiky, která podle některých odhadů činí až 50 % té oficiální (www.cizinci.cz, 15. 4. 2007) Číslo o růstu HDP jsou mimo jiné ovlivněna i poměrně výrazným snižováním počtu obyvatel. Velmi nízká je rovněž i úroveň přímých zahraničních investic, ovlivněná rizikovostí zdejšího prostředí v souvislosti se šedou ekonomikou. Podle Evropské komise příjem podle parity kupní síly na Ukrajině činí 17% průměru EU. Ukrajinská ekonomika je velmi závislá na cizí ekonomické pomoci, pracovní trh není schopný pojmout velký počet žen a mladých lidí Rovněž mobilita

pracovních sil je velmi nízká. Oficiální nezaměstnanost je sice není vysoká (v posledních letech kolem 3 %), ale velká část není oficiálně zaregistrována a tak se reálná zaměstnanost pohybuje kolem 6,5 %. Sociální situace většiny zaměstnaných se však o mnoho neliší od nezaměstnaných. V roce 2001 žilo přibližně 29 % Ukrajinců pod hranicí chudoby, což bylo mimo jiné způsobeno stále se vyskytujícím nevyplácením mezd (www.cizinci.cz, 15. 4. 2007) Přitom asi třetina pracujících zastává více pracovních míst (oproti 7 % v EU). Nepříjemným faktorem je také zrychlující se tempo růstu inflace, která v roce 2005 dosáhla 10,3 % (<http://www.businessinfo.cz>, 8. 7. 2007). Z dlouhodobého hlediska však bude nejzávažnějším problémem ekonomiky restrukturalizace a modernizace a „obecně vytvoření standardního institucionálního prostředí, a to formálními institucemi (zákony) počínaje a neformálními etickými a společenskými normami konče“ (www.export.cz, 7. 4. 2007). Přestože, základy tržní ekonomiky (soukromé vlastnictví, finančnictví, bankovníctví, akciový trh...) zde již několik let fungují, zdárné ukončení tohoto procesu bude trvat roky a spolu se špatnou ekologickou situací a zaostávající infrastrukturou mohou brzdit vstup Ukrajiny mezi vyspělé evropské státy.

Na HDP se nejvíc podílí průmysl (42 %), dále služby (35 %) a zemědělství (23 %). Ve struktuře exportu, na kterém je Ukrajina stále závislá, nadále převažují kovy, suroviny a paliva, tedy výroba s nízkou přidanou hodnotou. Ty tvoří asi 64 % veškerého ukrajinského exportu. Průmysl trpí nevhodnou specializací na těžká odvětví. Nejdůležitějším odvětvím je hutnictví železa v Podněpří, Donbasu a Příkladová (Bateman, 2002) Za ním následuje těžké strojírenství (výroba těžebních, hutních, dopravních či zemědělských zařízení a strojů) a těžké chemie s výrobou hnojiv. S ohledem na zemědělskou produkci významné postavení má i potravinářství.

Ukrajina disponuje poměrně velkými zásobami nerostných surovin. Světový význam má těžba manganových rud u Nikopolu, významná je rovněž těžba železné rudy. Velké zásoby kvalitního koksovatelného uhlí se nachází v Doněcké pánvi. Menší ložiska ropy a zemního plynu se objevují v Karpatech či na Krymu. Rozhodující objem ropy se však musí dovážet především z Ruska.

Ukrajina má velmi příznivé klimatické a pedologické podmínky, což z ní s téměř polovičním podílem na celkové sovětské produkci učinilo obilnici bývalého Sovětského svazu. Země je významným producentem obilí (především pšenice), kukuřice, cukrové

řepy, slunečnice, tabáku či vinné révy. Významná je rovněž produkce masa a mléčných výrobků, na pobřeží Černého a Azovského moře pak rybolov.

Většina energie je získávána z fosilních paliv, menší podíl má energie vyrobená na přehradách Dněpru. Velkou sociální i ekonomickou pohromou byl výbuch Černobylské jaderné elektrárny 24. 4. 1986. Počet obětí nebyl nikdy oficiálně zveřejněn, pohybuje se však v řádech desítek tisíc. Lidé, kteří přežili, dodnes požívají různých výsad a i přes zákaz se do Černobylu vrací. Desetina rozlohy země zůstala silně radioaktivní, nicméně následky se projevily po celé Evropě, zejména ve Skandinávii a Východní Evropě. I po havárii však byly zbývající tři reaktory ponechány v provozu kvůli tehdejšímu nedostatku elektřiny. Poslední třetí blok jaderné elektrárny v Černobylu byl odstaven v roce 2005. Na zprovoznění dvou reaktorů v Rovně a Chmelnickém na západní Ukrajině, které mají nahradit černobylskou elektrárnu přislíbila Evropská banka pro obnovu a rozvoj úvěr ve výši 215 mil. USD (Zwettler, 2002).

Železniční síť se soustřeďuje v doněcké a dněperské průmyslové oblasti a nejlidnatější centra spojují široké silniční magistrály (Bateman, 2002) Významné jsou velké námořní přístavy v Oděse, Iljičovsku či Mariupolu, důležitou vodní cestou je Dněpr. Přes území Ukrajiny rovněž vedou některé ropovody a plynovody do Střední a Západní Evropy. Slibně se rozvíjí letecké doprava.

4 UKRAJINŠTINA

Ukrajínština patří do indoevropské jazykové rodiny, vznikla tedy ze společného indoevropského prajazyka, který se postupně rozrůžňoval. Spolu s ruštinou, běloruštinou a rusínštinou se ukrajínština řadí do skupiny východoslovanských jazyků. Každý z těchto jazyků se vyznačuje specifickými jevy v hláskosloví, morfologii, skladbě a také v slovní zásobě a frazeologii (ANDERŠ, 2006). Čeština patří k západoslovanské jazykové skupině, přesto má s ukrajínštinou hodně společných rysů.

4.1 Historie ukrajinského jazyka

Původ ukrajínštiny sahá ke starému východoslovanskému jazyku používanému v době Kyjevské Rusi. Jazyk přetrval i přes ruské zákazy a politická pronásledování, především díky širokému základu mezi lidmi a folkloru. Až do konce 18. století byl psaný jazyk používán na Ukrajině docela odlišný od toho mluveného, z tohoto důvodu neexistují přímé důkazy původu ukrajinského jazyka. Existují tak různé teorie, které se postupem času vytváří a zamítají. Jako první mluvil o původu ukrajínštiny například Michail Lomonosov, který přepokládal existenci společného slovanského jazyka, ze kterého se pak polonizací v průběhu polsko-litevské nadvlády oddělila ukrajínština od ruštiny a běloruštiny. Tato teorie však byla na počátku 20. století zamítnuta pro nedostatek spojovacích znaků s polštinou. Jiní lingvisté naopak odmítají existenci jakéhokoliv společného východoslovanského jazyka. Podle nich se ukrajínština vyvíjela bez mezilehlých stádií z prapůvodního slovanského jazyka v průběhu 6. až 9. století, kdy docházelo ke sblížování domorodých dialektů především díky intenzivnímu stěhování uvnitř území dnešní Ukrajiny (Wikipedia, 15. 2. 2007). V době Kyjevské Rusi byla většina právních dokumentů psána ve východoslovanském jazyce založeném na kyjevském dialektu. V literatuře se však častěji objevovala staroslověnština, která vévodila hlavně křesťanským textům včetně překladu bible. S dalším historickým vývojem získala ukrajínština různorodé vlivy, pod polskou nadvládou polské, ale částečně i tatarské či turecké. V 19. století se objevila snaha ukázat ukrajínštinu nejen jako jazyk venkova, ale také literatury. V Ruském impériu však byly jakékoli prvky ukrajinského jazyka perzekuovány ze strachu, že sebevědomý ukrajinský národ by ohrožoval jeho jednotu. Ukrajínština zde byla totiž druhým nejrozšířenějším jazykem.

Osvobozením byla pro ukrajinštinu Ruská revoluce v roce 1917, která poskytla možnost založit vlastní stát s vlastní národní kulturou. Ukrajinština se tak poprvé v historii stala oficiálním jazykem státní správy a zažívala velký rozkvět. Tzv. politika ukrajinizace pak pokračovala i v prvních letech bolševické nadvlády. Náhlý zvrát však přišel v roce 1932, kdy na základě Stalinova rozhodnutí byla ukrajinština v médiích, literatuře a na školách násilně vyměněna za ruštinu. Nastalo tak období tvrdých represí proti ukrajinským umělcům a propagace ruštiny jako jazyka interetnické sovětské komunikace. Po smrti Stalina v roce 1953 došlo k uvolnění. Začaly vycházet ukrajinské publikace, rodiče mohli vybírat vyučovací jazyk pro své děti, nicméně ukrajinština byla stále vnímána jako druhořadá a vzhledem k ruskému vlivu méně užívaná. V dalších letech pak opět s výměnou vůdců komunistické strany přišla nejprve propagace ukrajinštiny, od sedmdesátých let se však ruština vrátila i na úroveň lokální správy. Ukrajinština sice stále byla rodným jazykem většiny populace, ale ruština byla jazykem státní správy, médií i obchodu. Se získáním nezávislosti v roce 1991 se ukrajinština stala jediným oficiálním jazykem a její vliv v médiích a obchodu se zvýšil. Ruština je však stále tak zakořeněná, že je stále lidmi i některými médii často používána. Drží se hlavně ve městech na jihovýchodě a především na Krymu i na venkově. S migrací venkovského obyvatelstva do měst se však role ukrajinštiny bude dále zvyšovat.

4.2 Gramatická struktura

Ukrajinština má gramatickou stavbu podobnou jako čeština. Ukrajinská abeceda (podobně jako ruská, běloruská, srbská, bulharská či makedonská) se zakládá na tzv. občanské cyrilici a má 33 písmen (Anderš, 2006).

Cyrilice vznikla na konci 9. století v Bulharsku, vychází z řeckého písma a je jednodušší a praktičtější než hlaholice sv. Cyrila. Cyrilice je původně vymyšlená pro zápis staroslověnštiny a jejím autorem je pravděpodobně Metodějův žák Kliment. Původní cyrilice byla samozřejmě několikrát obměněna, mimo jiné přiblížena k latině. Dnes se používá k zápisu slovanských (bulharština, makedonština...) i neslovanských (čečenština, kazaština, mongolština...) jazyků.

Ukrajinské písmo je tedy vybudováno na principu hláskovém (fonematickém), tedy každý jednotlivý foném je zpravidla (až na pár výjimek – ш [šč]...) označen jedním

písmenem. Od ruské abecedy se ukrajinská liší tím, že nemá znaky є, ы, э, ъ a naopak v ruštině nejsou znaky г, є, і, і́ a rozdělovací znak ('). Ve výslovnosti pak na rozdíl od ruštiny a běloruštiny nemění nepřízvučné „o“ na „a“. Měkkost souhlásek se označuje buď zvláštním znakem ь nebo písmeny я, ю a є, která kromě označení souhláskových fonémů signalizují měkkost předcházející samohlásky (BOJKO, 1997). Kromě písmen abecedy se používá ještě apostrof ('), jímž se označuje výslovnost [j] mezi tvrdou souhláskou a písmeny я, ю, є, і́ (například сiм'я [sim'ja]). Velký rozdíl ve výslovnosti je mezi и a і, ukrajinské и se vyslovuje tvrději než české y. Na rozdíl od ruštiny ukrajinské písmeno е neměkčí předcházející souhlásku, za to předcházející souhlásky měkčí ukrajinské є.

5 POPIS MAPY

Nedílnou součástí každého mapové díla (kromě tzv. slepých map) je popis, který je realizován prostřednictvím písma. Popis by měl pomocí různých typů, velikostí a barev písma vyjádřit význam objektů stejného druhu a odlišit je od objektů jiného druhu (Čapek, 1992). Přitom popisná složka musí být autentická a jazykově správná. Popis mapy tvoří geografické názvosloví, obecné označení a zkratky, číselné údaje a doplňkové údaje - rámové a mimorámové (Voženílek, 2005).

5.1 Geografická jména

Geografická jména jsou „vlastní jména neživých přírodních či člověkem vytvořených objektů a jevů v krajině“ (Čapek, 1992, s.177). Dále se dělí na choronyma (větší územní celky – světadily, ostrovy...), oikonyma (místní názvy – sídla a jejich části) a anoikonyma (pomístní názvy). Ta lze dále rozlišit na oronyma, hydronyma, hodonyma, pozemková jména a názvy jednotlivých objektů.

Podle původu lze geografická jména rozdělit na endonyma (domácí a cizí jména) a exonyma (vžitá jména). **Domácí jména** jsou jména objektů na vlastním státním území a v úředním jazyce státu, kde se mapa vydává. Používají se v podobě uvedené v názvoslovných lexikonech. „**Cizí jména** patří objektům mimo území, kde se mapa vydává a používá“ (Čapek, 1992, s. 177). Pokud má stát více úředních jazyků, používá se ten název, který je mezinárodně nejznámější. **Vžitá jména** jsou domácí podobou cizích geografických jmen (Čapek, 1992). Vznikají tedy v jazyku země, ve které se daný objekt nachází a to překladem, změnou přípony či jiným pozměněním cizího jména. Každá členská země OSN je povinná vydat seznam svých exonym. Rezoluce OSN zároveň nedoporučuje vytvářet nová exonyma, ale preferovat používání oficiálních endonym (Voženílek, 2005). V souladu s tím se v mapách přednostně používají endonyma. Exonyma se uplatňují především u geografických jmen států a velkých územních celků (světadily, moře...), případně v mapách určených pro nižší školní stupně (Šmilauer, 1963). Jinde by vždy mělo mít přednost endonymum, přitom exonymum může být uvedeno do závorky.

5.2 Převod nelatinkových písem do latinky

Z důvodu existence mnoha jazyků a abecedních systémů je nutné určitým způsobem upravit proces přechodů mezi nimi. Pro nás nejjednodušší je situace u jazyků psaných latinkou, kde lze využít prostou **transpozici**. V tomto případě se názvy přebírají téměř beze změn včetně specifických písmen a diakritických znamének (například polské ł nebo dánské ø). Výjimkou je vietnamština, v níž se používá tolik diakritických znamének, že se přepisuje raději zcela bez nich (Čapek, 1992). Některá zvláštní písmena se převádějí podle úředního přepisu daného státu (například německé ß). U jazyků, které nepíší latinkou je nutné pro převod použít transliteraci či transkripci. **Transliterace** je „přepis písmen jedné hláskové abecedy do jiné“ (Čapek, 1992, s. 178). Umožňuje zpětný převod do původní abecedy, ovšem na druhou stranu transliterovaná jména nemusí odpovídat původní výslovnosti. Například Москва se přepisuje jako Moskva, ale správná výslovnost původního zápisu je Maskva. Velikým problémem je rozdílnost přepisu mezi státy a různými jazyky (české „š“ odpovídá anglickému „sh“ či německému „sch“ apod.). Pro jednoznačný přepis je vhodné se držet systému přepisu navrženého samotným státem, kde se nelatinkové písmo používá. Problémem však je neexistence těchto oficiálních převodních tabulek. Tuto situaci se snaží řešit Organizace spojených národů (OSN). Ještě složitější je situace u přepisu arabské abecedy, kde se samohlásky nezapisují, nebo u abeced s o mnoho větším počtem znaků než má latinka (hinské písmo dévanágarí). **Transkripce** se používá při převodu ideografického písma do jiné abecedy na fonetickém základě (Čapek, 1992). Výslovnost transkribovaných jmen je velmi podobná původní výslovnosti, avšak názvy nelze zpětně přepsat. Zápis výslovnosti je rovněž velmi individuální a tudíž diskutabilní.

5.3 Standardizace geografických jmen

Cílem standardizace je, aby každý objekt měl jeden název v úřední řeči státu a jedinou podobu názvu v latině (Veverka, 2001). Problematikou názvosloví v mapách a přepisu názvů z cizích jazyků se odborníci zabývali již od 19. století. Na 1. Mezinárodním geografickém kongresu v Antverpách v roce 1871 byl vznesen požadavek, aby v každé zemi byl sestaven lexikon názvů v dané řeči a výslovnosti. Nejstarším národním úřadem pro geografické názvosloví byl Americký výbor pro geografická jména (U.S. Board on Geographic Names – USBGN), založený v roce 1890 (Sievers, 2000). Vznik dalších

národních institucí pak byl spojen především s druhou světovou válkou a potřebou mapových podkladů. Bylo tak přepsáno velké množství názvů z asijských i evropských jazyků do latinky. Na mezinárodní úrovni se pak této problematice začala věnovat OSN, v rámci které vznikla Skupina expertů na geografické názvosloví (UNGEGN). Na první Mezinárodní konferenci OSN ke standardizaci geografického názvosloví konané v roce 1967 v Ženevě byly přijaty rezoluce (shrnuty v Rezoluci č.4 Valného shromáždění OSN v roce 1968), které upravují kompetence národních úřadů a podávají pokyny pro správné zpracování názvosloví a národních seznamů geografických názvů. Od té doby se konference ke standardizaci geografických jmen pořádají pravidelně každých pět až šest let, poslední (osmá) se konala v roce 2002 v Berlíně. Postupně tak byla přijímána různá doporučení o omezení používání exonym ve prospěch standardizovaných jmen. Členské státy postupně tvoří seznamy svých exonym a pokračuje se ve snaze o standardizaci přepisu do latinky, která byla zvolena základním abecedním systémem pro mezinárodní komunikaci (Manual for the national standardisation of geographical names, 2006). Díky různým způsobům přepisu totiž existují diskuze, zda přepsané jméno označovat za endonymum či exonymum. Například ruský Нижний Новгород je podle systému OSN přepsán jako Nižnij Novgorod a je v tomto případě považován za endonymum. Romanizací do různých jazyků však vzniká anglický Nizhniy Novgorod, francouzský Nijni Novgorod či německý Nishnij Novgorod a zde už situace není tak jasná (Päll, 2003). Spíše než transliterace nebo transkripce je tedy UNGEGN více používaný termín **romanizace**. Jde tedy především o převod nelatinkových písem do latinky transliterací, ale případně i s prvky transkripce podle povahy převáděného systému.

V České republice se problematice názvosloví věnuje Názvoslovná komise, která je orgánem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Komise je tvořena zástupci státních orgánů, českých univerzit a Akademie věd a ve své činnosti realizuje rezoluce konferencí Organizace spojených národů o standardizaci geografických jmen (Jeleček, 2004). V Geografických názvoslovných seznamech z roku 1982 (Vžitá česká vlastní jména geografická) jsou názvy Kyjev či Lvov uváděny jako vžitá jména. V seznamu oficiálních zeměpisných jmen je zde uveden Kijev. Publikace z roku 1993 (Jména států a jejich územních částí) uvádí jméno státu v úředním jazyku v oficiálním přepisu jako Ukrajina (v češtině Ukrajina) a hlavní město v úředním jazyku Kiiv nebo česky Kyjev. V nejnovější publikaci Index českých exonym (2006) se však už správně uvádí oficiální

název hlavního města Kyjiv a české exonymum Kyjev. Z dalších ukrajinských měst je uveden například Čornobyl' (Černobyl), L'viv (Lvov) či Zaporizžja (Zápороží).

Názvoslovná komise také udržuje názvoslovnou prostorově relační databázi GEONAMES, která je podkladem pro tvorbu státních mapových děl.

5.4 Problematika přepisu ukrajinštiny

Přepis ukrajinštiny do latinky se potýká se všemi výše nastíněnými problémy a existuje velká nejednotnost ve způsobech transliterace především v závislosti na výsledném jazyku. Díky historickému vývoji však byla transliterace ukrajinštiny poznamenána dalšími specifickými vlivy. Nepřesnosti vznikaly především transliterací ukrajinské cyrilice podle ruských tabulek.

V rámci UNGEGN se procesu romanizace věnuje především Pracovní skupina na romanizační systémy (Working Group on Romanization Systems). Na Ukrajině je za aktivity týkající se geografických jmen zodpovědný Státní úřad geodetický, kartografický a katastrální. V roce 2005 vydal zeměpisný slovník, který obsahuje 110 000 jmen z celého světa v ukrajinštině i jejich přepisu do latinky (Boháč, 2006).

První národní systém transliterace ukrajinštiny byl vydán v roce 1993. Další dnes používaný **národní systém** z roku 1996 (viz tab.1) je používaný i v kartografii, není však závazný. Je určen i pro mezinárodní použití, ale není oficiálně schválený OSN.

Tab. 1: Národní systém romanizace (1996)

А а	a	З з	z	О о	o	Ч ч	ch
Б б	b	И и	y	П п	p	Ш ш	sh
В в	v	І і	i	Р р	r	Щ щ	sch
Г г	h, gh ¹	Ї ї	i, yi ²	С с	s	Ю ю	iu, yu ²
Ґ ґ	g	Й й	i, y ²	Т т	t	Я я	ia, ya ²
Д д	d	К к	k	У у	u	Ь ь	'
Е е	e	Л л	l	Ф ф	f	'	''
Є є	ie, ye ²	М м	m	Х х	kh		
Ж ж	zh	Н н	n	Ц ц	ts		

¹gh se používá při romanizaci зг (zgh)

²druhá varianta se používá na začátku slova

Zdroj: Report on the Current Status of United Nations Romanization Systems for Geographical Names - Ukrainian, 2003

V minulosti probíhaly diskuze o jeho vylepšení, nicméně v roce 2005 byl ukrajinským parlamentem schválen v původním znění v rámci Zákona o geografických jménech. Systém je založený na anglické ortografii (jde tedy spíše o přepis do angličtiny), je z větší části reverzibilní, ačkoliv některé kombinace znaků mohou být dvojnásobné a některé znaky (i) se nepozměňují (Report on the Current Status of United Nations Romanization Systems for Geographical Names – Ukrainian, 2003). Pro praktické použití jsou však možná další zjednodušení (například vypuštění apostrofu), což však znemožňuje reverzi a zvyšuje nepřesnost.

Dalším platným systémem pro přepis ukrajinské cyrilice do latinky je **systém BGN/PCGN 1965**, tedy schválený americkými a britskými úřady (United States Board on Geographic Names – BGN, Permanent Committee on Geographical Names for British Official Use – PCGN). Tento systém se od výše zmíněného národního systému z roku 1996 liší v přepisu znaků uvedených v tabulce č. 2.

Tab. 2: Odlíšnosti systému BGN/PCGN 1965 od národního systému 1996

Г г	h	Ї ї	yi	Щ щ	shch	Я я	ya
Є є	ye	Й й	y	Ю ю	yu		

Zdroj: Report on the Current Status of United Nations Romanization Systems for Geographical Names - Ukrainian, 2003

V dalších publikacích z konferencí OSN jsou však uváděny mnohé další přepisové tabulky. V Sixth United Nations conference on standardization of geographical names (1997) je uvedena tabulka č. 3 pro transliteraci ukrajinské cyrilice. Neuvádí sice žádné další podmínky pro přepis kombinací znaků, nicméně není založena na anglické výslovnosti.

Tab. 3: Systém transliterace podle Mezinárodní organizace pro standardizaci z roku 1967

А а	a	З з	z	О о	o	Ч ч	č
Б б	b	И и	y	П п	p	Ш ш	š
В в	v	І і	i	Р р	r	Щ щ	šč
Г г	h	Ї ї	ĩ	С с	s	Ю ю	ju
Ґ ґ	g	Й й	j	Т т	t	Я я	ja
Д д	d	К к	k	У у	u	Ь ь	'
Е е	e	Л л	l	Ф ф	f	'	''
Є є	je	М м	m	Х х	ch		
Ж ж	ž	Н н	n	Ц ц	c		

Zdroj: Sixth United Nations conference on standardization of geographical names, 1997

Nejednotnost však lze doložit i tabulkou pro přepis bulharské cyrilice uvedenou rovněž v publikaci Second International Symposium on Geographical Names GeoNames 2000 (2000, s.132), kde se připouští i překlad písmene ч jako č místo anglického ch, jak je uvedeno v nejnovějším systému pro ukrajinštinu. Dle mého názoru by v těchto základních věcech měla být stejná pravidla pro všechny jazyky používající cyrilici.

Tabulku pro přepis zeměpisných názvů obsahuje i učebnice Ukrajinština vážně a vesele (Anderš, 2006). V tomto případě jde však o přepis do češtiny (дя přepisuje jako d'a místo dja, využívá d', ť, ě apod.) a při přepisu vypouští apostrof. To vzhledem k určení mého díla není vhodné. Apostrof sice z estetického hlediska může tříštit popis v mapě, ovšem vzhledem k orientaci ve spojení s ukrajinsky psanými ukazateli na silnicích je pro turistu určitě lepší přepisovat každý znak.

Problematikou přepisu cyrilice do latinky se dále zabývá i Mezinárodní organizace pro normalizaci (International standardisation institut – ISO) a v Česku Český normalizační institut. Od roku 1997 se pro transliteraci cyrilice užívala **ČSN 01 0185**. Ta byla v roce 2003 nahrazena mezinárodní **ČSN ISO 9**. Norma slouží pro automatický přenos zpráv mezi lidmi (popř. stroji) v mezinárodní komunikaci. Systém konverze tudíž musí být jednoznačný a zcela reverzibilní. Není možné brát ohledy na fonetické či estetické záležitosti, ani národní zvyklosti (ČSN ISO 9, 2002). Každé zemi však ponechává možnost přijmout za určitých podmínek národní normu. Základní mezinárodní norma totiž díky svému určení neposkytne správnou výslovnost původního textu v jazyce, do něž se konvertuje. Ta je možná pouze se znalostí původního jazyka. Využití spočívá hlavně u bibliografických prací, pro transliteraci zeměpisných jmen se většinou nepoužívá (List of languages, countries and romanizations systéme, 2003). Nicméně pro úplnost je tento systém přepisu uveden v tabulce č. 4 společně s podobným systémem Americké knihovnické asociace (American Library Association-Library of Congress – ALA/LC).

Tab. 4: Srovnání systémů přepisu ukrajinštiny podle ISO a ALA/LC

cyrilice	ISO 9	ALA/LC	cyrilice	ISO 9	ALA/LC
А а	a	a	Н н	n	n
Б б	b	b	О о	o	o
В в	v	v	П п	p	p
Г г	g	h	Р р	r	r
Ґ ґ	g	g	С с	s	s
Д д	d	d	Т т	t	t
Е е	e	e	У у	u	u
Є є	ê	iė	Ф ф	f	f
Ж ж	ž	zh̄	Х х	h	kh
З з	z	z	Ц ц	c	ts̄
И и	i	y	Ч ч	č	ch
І і	ì	i	Ш ш	š	sh
Ї ї	ï	ï	Щ щ	ṣ̌	shch
Й й	j	ï	Ю ю	û	iû
К к	k	k	Я я	â	iȧ
Л л	l	l	Ь ь	'	'
М м	m	m	'	'	'

Zdroj: Wikipedia, 15. 2. 2007, ČSN ISO 9, 2002

Dále je možné především na internetu najít množství přepisových tabulek, které se více či méně liší. Rozdíly existují především v přepisu písmen ж, і, х, ц, ч, ш, щ, ю, я. To vychází z různé výslovnosti v různých jazycích. Za všechny uvedu příklad v tabulce č. 5. Zde je v transliteraci použito slovanským národům bližší č, ž apod. (místo ch, zh). Uvádí však i výslovnost srozumitelně pro anglicky mluvící. Na druhou stranu obsahuje málo vídaný přepis ukrajinského x opět jako х.

Tab. 5: Systém transliterace podle Omniglot – writing systems & languages of the world

А а	a	З з	z	О о	o	Ч ч	č
Б б	b	И и	y	П п	p	Ш ш	š
В в	v	І і	i	Р р	r	Щ щ	šč
Г г	h	Ї ї	ji	С с	s	Ю ю	ju
Ґ ґ	g	Й й	j	Т т	t	Я я	ja
Д д	d	К к	k	У у	u	Ь ь	'
Е е	e	Л л	l	Ф ф	f	'	''
Є є	je	М м	m	Х х	x		
Ж ж	ž	Н н	n	Ц ц	c		

Zdroj: Omniglot, 20. 2. 2007

Z tabulek je patrné, že v přepisu panuje nejednotnost a těžko lze určit jeden správný způsob přepisu. Zvolený způsob závisí na druhu dokumentu či výsledném jazyku a při platnosti několika norem není problém vybrat si tu nejvhodnější. Ve skutečnosti se pak ale stává, že použitá metoda transliterace je průnikem více standardů.

Pro tvorbu atlasu jsem po prostudování všech dostupných zdrojů a konzultaci s PhDr. Věra Lendělovou, CSc. z FF UK vyšla z tabulky č. 6. Ta vychází z ČSN 01 0185, která se používá v odborné literatuře a na rozdíl od ostatních systémů není přizpůsobená angličtině.

Tab. 6: Použitý systém transliterace

А а	a	З з	z	О о	o	Ч ч	č
Б б	b	И и	y	П п	p	Ш ш	š
В в	v	І і	i	Р р	r	Щ щ	šč
Г г	h	Ї ї	ji	С с	s	Ю ю	ju
Ґ ґ	g	Й й	j	Т т	t	Я я	ja
Д д	d	К к	k	У у	u	Ь ь	'
Е е	e	Л л	l	Ф ф	f	'	'
Є є	je	М м	m	Х х	x		
Ж ж	ž	Н н	n	Ц ц	c		

Zdroj: <http://www.lib.cas.cz/space.40/CYRILLIC/UKR.HTM>, 12. 4. 2007

Pro běžného turistu může být ještě velmi matoucí použití kurzívy, kde některé znaky se výrazně liší od základní podoby (například Т т = *T m*, Г г = *Г z*). V kartografických dílech je kurzíva často užívána pro popis vodstva.

6 ZPRACOVÁNÍ AUTOATLASU

6.1 Software

Pro zpracování kartografického obsahu jsem použila vektorový kartografický software **OCAD** (verze 8.00 Professional) od švýcarského programátora Hanse Steineggera. Tento software byl původně navržen pro tvorbu map pro orientační běh, nicméně dnes se v kartografické praxi běžně využívá pro tvorbu autoatlasů, turistických map, plánů měst apod. Je hojně rozšířen zejména díky své uživatelské vstřícnosti, malým nárokům na výkon počítače a v neposlední řadě nízkou pořizovací cenou (aktuální verze OCAD 9 Professional 890 €, Standard 374 €) Starší verzi OCAD 6 však lze snadno stáhnout zdarma z internetu. OCAD patří už podle názvu do rodiny CAD systémů (Computer Aided Design), ale je to program speciálně vytvořený jen pro kreslení tiskových podkladů (<http://tvorbamap.shocart.cz/>, 22. 6. 2007). Je navržen zejména pro vektorové zpracování, ale dokáže zpracovat i soubory rastrové. Od verze OCAD 5 pracuje v prostředí Windows a umožňuje provádět digitalizaci naskenovaného podkladu pomocí myši na monitoru (dříve pomocí tabletu). Od této verze umí také pracovat s Bézierovými křivkami a využívá geograficky referencovaných rastrových podkladů (geo-tiffů). Další verze poskytují zlepšení kartografického zpracování či podporu více formátů pro import a export. Došlo také k oddělení verze Standard a Professional a vznik mnoha jazykových mutací. Nejnovější verze 9 byla vydána v roce 2006.

Návrh výsledného autoatlasu jsem pak zpracovávala v softwaru **CorelDRAW X3**, který je součástí ucelené sady grafických nástrojů CorelDRAW Graphics Suite X3. Stejně jako OCAD je tento software rozšířen zejména jako levnější alternativa Adobe produktů (celá sada CorelDRAW Graphics Suite X3 stojí od 440 €). Je určen jak pro profesionální návrháře v oblasti reklamy, tisku a grafiky, tak pro studenty. Sada obsahuje aplikace pro práci s vektorovou grafikou (CorelDRAW X3) i aplikaci Corel PHOTO-PAINT X3 pro úpravy fotografií, Corel CAPTURE X3 (usnadňuje získávání bitmapových podkladů z různých zdrojů) či Bitstream Font Navigátor pro práci s písmem. CorelDRAW X3 obsahuje prostředky pro grafické návrhy, sazbu a předtiskovou přípravu, včetně publikace do PDF. Zajímavým nástrojem je rovněž aplikace Corel Power Trace X3, který umožňuje převod bitmapových obrázků na vektory.

6.2 Podkladová data

Pro tvorbu kartografického obsahu autoatlasu jsem vycházela především z těchto autoatlasů:

- *Atlas Ukrajiny 1:700 000*. Kyjiv: Institut peredovych technolohyj, 2005, 96 s.
- *Ukrajina 1:500 000*. DNVP Kyjiv: Kartohrafija, 2003. 200 s.

Digitalizaci jsem provedla nad Autoatlasem Ukrajiny 1:700 000 (2005), který je blíže výslednému měřítku a má přehlednější silniční síť. Pro jeho následnou vektorizaci bylo nutné naskenované listy vsadit do souřadného systému. To bylo provedeno pomocí zeměpisných souřadnic obsažených v atlase a v pomocném souboru v OCADu. Použito je tedy jednoduché Albersovo kuželové zobrazení. Ke kategorizaci silnic jsem ovšem použila druhého autoatlasu, který je podrobnější. Rovněž bodové značky benzínových pump jsem přebrala z tohoto autoatlasu, protože první autoatlas podobné bodové znaky vůbec neobsahuje. Pro kategorizaci sídel jsem nespolehala na rozdělení v atlasech, ale využila jsem aktuální databázi World Gazetteer (dostupná z <http://www.world-gazetteer.com/>, 6. 2. 2007). Oba atlasy jsou ukrajinské, tudíž bylo zapotřebí provést transliteraci.

Podklady pro pohraniční oblasti Běloruska byly poskytnuty Mgr. Pavlem Šárou.

6.3 Obsah mapy a znakový klíč

Na návrh obsahu mapy navazuje sestavení znakového klíče, tedy souboru použitých znaků s vysvětlením jejich významu. Znakový klíč musí umožnit znázornění všech charakteristických rysů území, při zabezpečení přehlednosti a čitelnosti mapy a možnosti reprodukčního zpracování (Voženílek, 2005). Tvorbu znakového klíče tak ovlivňují technické (ovlivněné možnostmi reprodukčního zpracování) a fyziologické vlastnosti (ovlivněné vlastnostmi lidského oka). Měla by však vycházet z přirozeného chápání (vodstvo modrou barvou apod.).

Atlas je podle Čapka (1992, s. 26) „systematicky uspořádaný soubor tematických map zpracovaných jako celek podle jednotného řídicího záměru.“ Obsah mapové části atlasu tak lze dělit na topografický podklad a tematický obsah. Topografický podklad prostorově lokalizuje prvky tematického obsahu (základem je vodstvo, komunikace,

sídla...), tematický obsah tvoří hlavní část obsahu tematických map (Voženílek, 2001). Hranice mezi topografickým podkladem a tematickým obsahem není ostrá, tematický obsah často (a tak je tomu i v případě autoatlasu) tvoří některé prvky z topografického podkladu znázorněné podrobněji než ostatní.

Podle charakteru a významu se jednotlivé prvky obsahu map dále dělí na matematické, fyzickogeografické, socioekonomické a doplňkové a pomocné prvky. K matematickým prvkům patří například souřadnicové sítě. Na mapě jsem zobrazila zeměpisnou síť (pro možnost alespoň hrubé orientace s přístroji GPS) a dále orientační síť pro vyhledávání názvů z rejstříku. Vzhledem k tematickému zaměření mapy je z fyzickogeografických prvků nutné zakreslit jen ty nejpodstatnější a důležité pro orientaci v terénu. Základ tedy tvoří vodstvo (přirozené i umělé vodní toky a plochy, moře i bažiny). Výškopis je znázorněn kombinací barevné hypsometrie a výškových bodů. Základem socioekonomických prvků je sídelní struktura a komunikační síť. Jednotlivé sídelní kategorie jsou odlišeny parametry znaku a velikostí písma. Dále jsou sídla nad 10 000 obyvatel popsána i v ukrajinské cyrilici a u sídel nad 50 000 obyvatel je plochou zaznačena zástavba. Silniční síť je rozdělena do 5 kategorií odlišených tloušťkou, strukturou a výplní. Kromě nejnižší třídy je vždy uvedena kilometráž. Dalším liniovým prvkem socioekonomického charakteru je železniční síť, státní a oblastní hranice. Pro turisty pak budou určitě přínosné symbolickým bodovým znakem znázorněné vybrané benzínové pumpy či letiště.

Při práci jsem se dále snažila dbát kartografických pravidel pro provádění popisu. Použila jsem pouze jednu rodinu písma a popis vodstva odlišila použitím kurzívy. Popis jsem umísťovala tak, aby bylo vždy patrné, ke kterému objektu patří a přitom nedocházelo ke kolizím se sousedními objekty a snížení čitelnosti. Dva řádky popisu sídel jsou zarovnány vždy tak, aby se popis co nejvíce přimyká k jeho symbolu. U liniových prvků je dán pozor především na to, aby se popis nedotýkal objektu dolní či horní (resp. akcentovou) dotažnicí, pata popisu vždy směřovala dolů a popis se četl zleva doprava.

Kromě způsobu grafického znázornění jsou důležité i správně zvolené barvy, které mohou významně ovlivnit vnímání ploch či důležitosti objektu. Vzhledem k záměru tisku výsledné mapy je vhodné míchání barev v modelu CMYK, který je založen na

subtraktivním skládání doplňkových barev. Výsledné barvy tak vznikají různým poměrem azurové, purpurové a žluté, černá se tiskne zvlášť.

Nezbytnou součástí každého mapového díla je i správně vytvořená legenda. Ta podává výklad použitých mapových znaků a měla by být úplná, nezávislá, uspořádaná, srozumitelná a v souladu s označením na mapě (Voženílek, 2005). Toho jsem se snažila docílit.

6.4 Kompozice atlasu

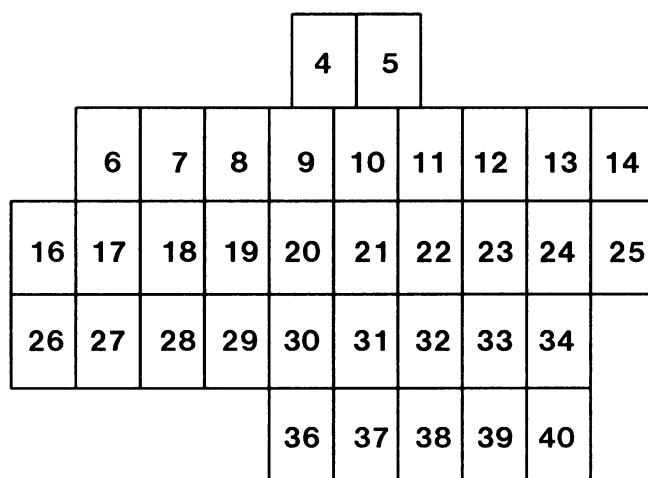
Základním rozhodnutím byla volba formátu. Zvolila jsem formát A4, který si myslím, že je nepraktičtější. Uživatel není nucen kvůli malému formátu neustále otáčet a hledat stránky a zároveň možná nevýhoda horší skladnosti formátu A4 oproti menším je vzhledem k předpokládanému využití v autě zanedbatelná. Z komerčního hlediska je pak tisk oproti menším formátům levnější.

Při tvorbě kladu listu, jsem se snažila dodržet sudý počet stránek v řadě pro dobrou návaznost. Tvar území Ukrajiny to však neumožňuje provést úplně uspokojivě ani pro zvolené měřítko 1:750 000, ani pro měřítko mírně menší. V jedné řadě se území zobrazí vždy do lichého počtu stran či zobrazuje jen velmi malé území, které ovšem nelze vložit do výřezu na jinou stranu. Ve výsledném autoatlase v měřítku 1:750 000 se tedy území zobrazuje v pěti řadách na 35 stran. Ve třech řadách tak vznikl lichý počet stran, který je vyřešen vložením průjezdní mapy Kyjeva a oblasti Doněcku na pravou část dvojstránky. Lichá stránka v poslední řadě nijak nevádí, jedná se o poslední mapovou stránku, tudíž v pravé části dvojstránky už může začínat místopisný rejstřík. Z obr.1 je patrné, že klad stran 4 a 5 rovněž není ideální. Posunutí této dvoustrany bylo z důvodu celkové kompozice (počet možných stran, ekonomické hledisko) nutné, ale při správném odkazování na kraji sousedních mapových stran není chybou.

Protože na běžně používaný tiskový arch se vejde na jednu stranu osm stránek formátu A4, je z ekonomického hlediska žádoucí, aby publikace měla počet stran dělitelný šestnácti popřípadě osmi. Protože samotná mapa zabírá celkem 37 stran, bude mít výsledný atlas celkem 56 stran a mapové listy budou doplněny o přehlednou mapu

Ukrajiny s kladem listů, samostatnou stránku s legendou, rejstřík a dopravní informace. Obálka by měla být z papíru o vyšší gramáži, proto se tiskne zvlášť. Rozměry formátu A4 jsou 210 × 297 mm, klad listů je tvořen pro velikost mapového pole 178 × 271 mm, aby mezi stránkami vznikly přesahy. Maketa atlasu je svázána do kroužkové vazby, kterou lze levně zrealizovat. Toto řešení by však bylo vhodné i pro plně realizovaný autoatlas. Při vhodně zvoleném hřbetu (aby jednotlivé stránky nevypadávaly) umožňuje snadnou manipulaci (zejména překládání). Z ekonomického důvodu jsou také jednotlivé listy tištěny na spad (na čistý formát A4 až do okrajů).

Obr. 1: Klad listů

Závěrem k této kapitole je nutné podotknout, že v praxi by celá práce při sestavování a tisku výsledného produktu byla rozdělena mezi množství specialistů a provozních pracovníků. Veškerou činnost řídí hlavní redaktor, dále se na práci podílí odpovědný redaktor, který řídí práci podřízených sestavitelů a ručí za správnost obsahové náplně mapy. Estetické složky produktu (návrh obálky...) zajišťuje výtvarný redaktor, na polygrafické zpracování dohlíží technický redaktor. Vlastní kresba obsahu mapy je pak v rukou kartografických pracovníků.

7 DOSTUPNÉ AUTOMAPY UKRAJINY

Na českém trhu není zatím běžně k dispozici žádná kompletní automapa zobrazující podrobně celé území Ukrajiny. Západní část Ukrajiny je velmi často zobrazována v autoatlasech Evropy, pokud je však Ukrajina zobrazena celá, tak vždy jen v malém měřítku. Ve specializovaných obchodech či na internetu je však možné zakoupit mapy zahraničních výrobců.

7.1 Automapy Ukrajiny

Atlas Ukrajiny 1:700 000. Kyjiv: Institut peredovych tehnolohyj, 2005, 96 s.

Tento ukrajinský autoatlas (obr. 2) je formátu A4 v kroužkové vazbě o 96 stránkách. Stejný atlas je ale také vydáván v měřítku 1:850 000, avšak ve stejné obsahové náplni, pouze zmenšené na formát 163 × 233 mm. Kromě samotné automapy Ukrajiny obsahuje autoatlas mnoho dalších informací. Klasickou přílohou je tabulka vzdáleností mezi městy či detailní plány větších měst. Dále však atlas obsahuje seznam hraničních přechodů a jejich typů a zajímavá jsou především schémata hlavních silničních tahů s popsány výjezdy a důležitými objekty v okolí (benzínové pumpy apod.). Následuje rejstřík, který je rozdělen na Ukrajinu a Moldavsko. Jednu stranu tvoří výklad státních poznávacích značek na Ukrajině.

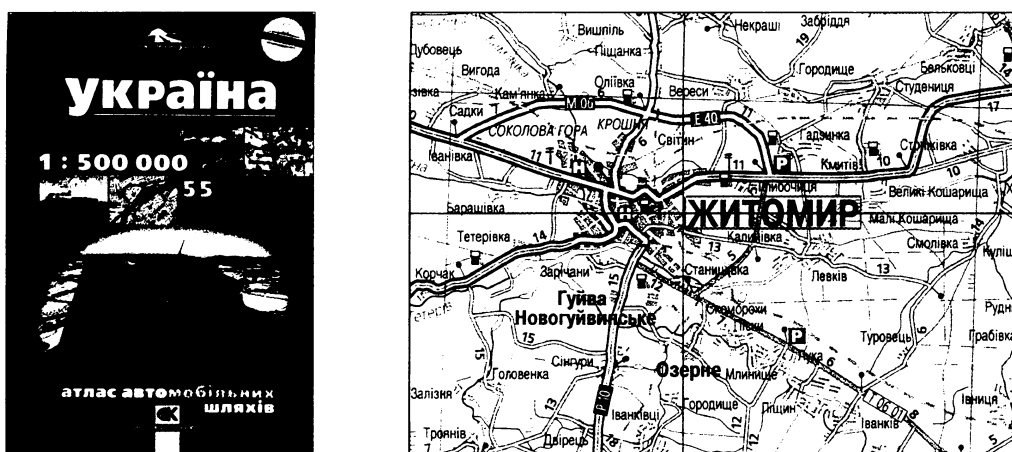
Obr. 2: Autoatlas Ukrajiny 1:700 000 (obálka zmenšena 4,5krát)

Samotná mapa se rozkládá na 47 stránkách. Klad listů je proveden tak, že v jedné řadě se vyskytuje lichý počet stránek, takže na jedné dvojstránce na sebe kresba uprostřed nenavazuje. To je naznačeno modrou barvou papíru v prostoru kroužkového prošíání. I když ve zbývající části atlasu je zde použita bílá barva, myslím, že uživatel si toho nemusí všimnout a může být zmaten. Další takto vzniklá lichá stránka je vyřešena vložením reklamy na pravou část dvojstránky. Pravděpodobně za účelem úspory místa bylo také zvoleno zobrazení poloostrova Krym na dvojstránku, která v kladu nenavazuje na severnější sloupec. Na této dvojstránce pak vzniká problém s odkazem na severnější území, neboť jedna stránka ve skutečnosti navazuje na dvě severnější, ale naznačena je jen jedna. Celý atlas a tudíž i legenda je pouze ukrajinsky. Na legendě mě zaujalo grafické měřítko, které zobrazuje nejen klasické dělení po deseti kilometrech, ale i dělení po 1 cm. Tomu odpovídá ve skutečnosti 7 km, tudíž vznikají nevzhledné násobky 21 či 49 km apod. (ve verzi 1:850 000 dokonce 42,5 jako násobek 8,5 km). Mapa neobsahuje žádné bodové prvky typu benzínové pumpy, hotelu či nemocnice. Znázorněna jsou pouze letiště, majáky či námořní přístavy. Velmi neznatelně je naznačena zeměpisná síť s dělením po 30'. Výškopis je zaznačen výškovými body a stínováním. Všechna sídla jsou znázorněna plochou, ale nenarušuje to přehlednost mapy. Velikost sídla je však vyjádřena pouze velikostí písma, střední kategorie jsou tak prakticky těžce rozeznatelné. Navíc sídla s městským typem zástavby jsou barvou a verzálkami odlišena od venkovských sídel stejné velikosti, což dále stěžuje orientaci. Při navigaci to ale asi nikterak nevádí. U popisu sídel je občas použita vodící linka. Kilometráže jsou označeny silnice všech tříd. Čitelnost všech znaků je až na malé číslice kilometráže (především v městské zástavbě) dobrá. V některých případech čitelnost zhoršuje použitý vzor pro lesy. Obrovským nedostatkem tohoto atlasu je však chybně uvedené měřítko na titulní straně (1:500 000). Správné je uvedeno pouze u legendy s grafickým měřítkem, což ale zákazník při koupi nemusí zjistit.

Ukrajina 1:500 000. Kyjiv: DNVP Kartohrafija, 2003. 200 s.

Autoatlas má stejný formát jako předchozí atlas, ale je svázan v tuhé vazbě. Kromě mapy obsahuje tabulku vzdáleností, plány větších měst a rejstřík. Atlas je v ukrajinštině, ale legenda je popsána i anglicky, ovšem s chybami (například neexistující anglické slovo „oblast“). Klad listů je rovněž proveden tak, že stránky nad sebou nejsou v zákrytu, ale vždy jsou uvedeny obě stránky, které na danou stránku ze severu či jihu navazují. Zeměpisná šířka je znázorněna po 20', zeměpisná délka po 30'. Výškopis je

také znázorněn pomocí stínování a výškových bodů. I nejmenší sídla jsou znázorněna prostřednictvím bloků budov, což v hustěji osídlených oblastech působí nepřehledně a nelze odlišit jednotlivá sídla. Čísla silnic nejsou na rozdíl od ostatních atlasů značena vodorovně, ale ve směru silnice. I z obrázku č. 3 je patrné, že stejným způsobem je zaznačena kilometráž, u které to ale působí v některých případech velmi nepřehledně. K nejasnostem dochází především u silnic v severojižním směru a kilometráž 6 nebo 9 km. Kilometráž v Kyjevě je čitelná velmi těžko.

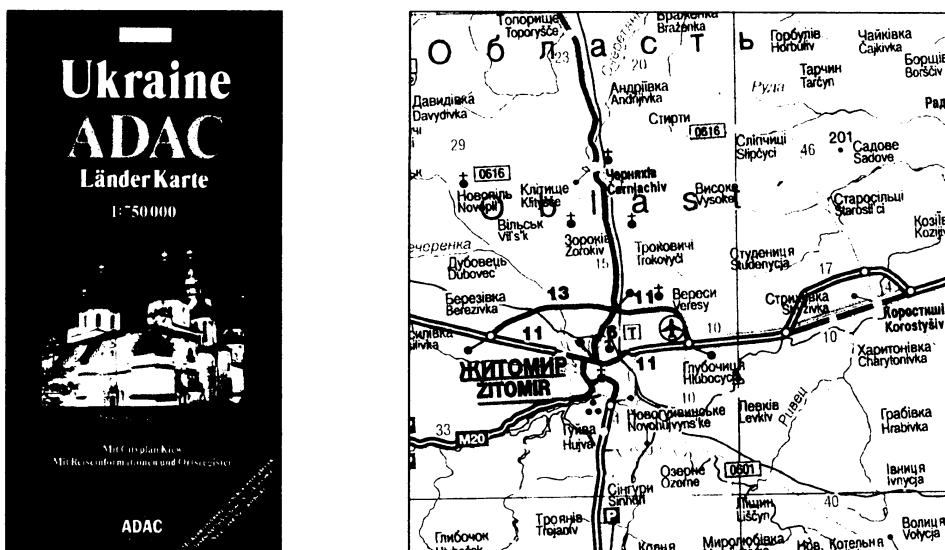
Obr. 3: Ukrajina 1:500 000 (obálka zmenšena 4krát)

Na rozdíl od předešlého atlasu zobrazuje množství bodových značek jako jsou kempy či parkoviště. V mapovém poli jsou rovněž umístěna čísla, pomocí kterých jsou lokalizovány názvy v rejstříku. Otázkou však je, zda zbytečně nezaplňují mapu a nepatří spíše do rámových údajů nebo alespoň na okraj mapy. Celkově na mě atlas nepůsobí příliš dobrým dojmem, zdá se mi poměrně nepřehledný.

Ukraine 1:750 000. München: ADAC Verlag.

Automapa je tištěná po obou stranách papírového archu (98 × 120 cm) vloženého spolu s rejstříkem do tvrdých desek (obr. 4). V dolní části mapy je vložen i plán Kyjeva v měřítku 1:15 000. Hlavním jazykem je logicky němčina, legenda a přiložené turistické informace o sousedních státech jsou však uvedeny i anglicky. Vůbec není zaznačena zeměpisná síť (pouze orientační síť pro vyhledání názvů z rejstříku), výškopis je proveden výškovými body a stínováním. Sídla jsou popsána v obou abecedách, možná i proto je uvedeno méně sídel než v mé mapě stejného měřítko. Vodní toky jsou však popsány (až na největší) pouze v cyrilici. Transliterace je buď provedena podle ruských

tabulek nebo inspirována normou ČSN ISO 9. Největším nedostatkem je asi přepis *г* jako *g*, dále panuje nejednotnost v přepisu písmene *и* (většinou je správněji uvedeno *y*, avšak například *Житомир* je přepsána jako *Žitomir*). Znakový klíč je navrhnut dostatečně čitelně, avšak rozmístění prvků je provedeno trochu nedbale (kolize jednotlivých prvků či chybějící popis u sídel v latince či cyrilici). Obsaženy jsou i znaky pro turisticky zajímavé objekty (kostely, archeologické lokality, vodní a větrné mlýny...). Z pohledu řidiče je mapa velmi dobře přehledná, jen velký formát papíru ztěžuje použití.

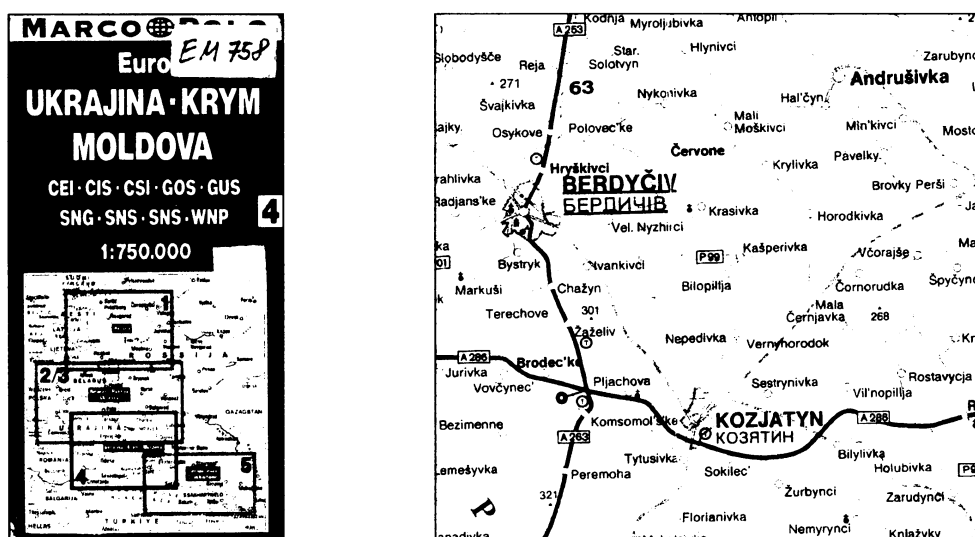

Obr. 4: Ukrajina 1:750 000 (obálka zmenšena 3,5krát)

Ukrajina, Krym, Moldova 1:750 000 a Belarus', Rossija, Ukrajina 1:750 000. Mairs Geographischer Verlag (Marco Polo), 1994.

V edici společnosti Marco Polo je území severní a jižní část území Ukrajiny (obr. 5) rozděleno do dvou map. Formátem jde o skládaný arch papíru (98 × 142 cm), tisknutý z jedné strany. Měřítko umožňuje podat přehlednou avšak dostatečně podrobnou informaci. Je uvedeno slovní i grafické měřítko v kilometrech i mílích. Na pravém okraji archu je uvedena čtyřjazyčná legenda a připojeny tvrdé obalové desky. V mapovém poli je i malý výřez s mapou celé východní Evropy. Souřadnicová síť je dělena po jednom stupni u zeměpisné šířky i délky. V mapovém rámu jsou také u silnic uvedena nejbližší města (případně s kilometry) a rovněž orientační označení pro mapové díly. Ovšem při absenci rejstříku nevidím jejich reálné využití. Výškopis je vyveden stínováním a výškovými body. Uvedení kategorie silnice „polní cesta, stezka“

se mi vzhledem k měřítku zdá diskutabilní, ale hlavně jsem v mapě žádnou nenašla. Z hlediska vyvedení značkového klíče bych možná volila výraznější silnice nejnižšího řádu („ostatní silnice“), které nejsou úplně zřetelně vidět a u tmavých okrajů je patrná kostrbatost. Kromě „ostatních silnic“ je uvedena kilometráž ve čtyřech kategoriích. Dle mého názoru je nešťastně zvolená modrá barva nejnižší kategorie kilometráže, která je shodná s barvou pro vodní toky, což může uživatele mást. Popis velkých sídel je proveden latinkou i v cyrilici. Velikost popisu nejmenších sídel mohla být zvolena větší, s ohledem na naplněnost mapy by to nebyl žádný problém. Značky pro hostinec, benzínovou pumpu a podobné by také mohly být větší, v městské zástavbě jsou nerozeznatelné. Popis vodních toků se často dotýká linie toku a existují i kolize mezi silnicemi, železnicemi a vodními toky. Z hlediska transliterace je mapa velmi zdařilá. Není použito anglické ch místo č, jsou vyznačeny apostrofy a respektuje rozdílnost přepisu ukrajinské a ruské abuky (na ruském území je r přepisováno správně jako g).

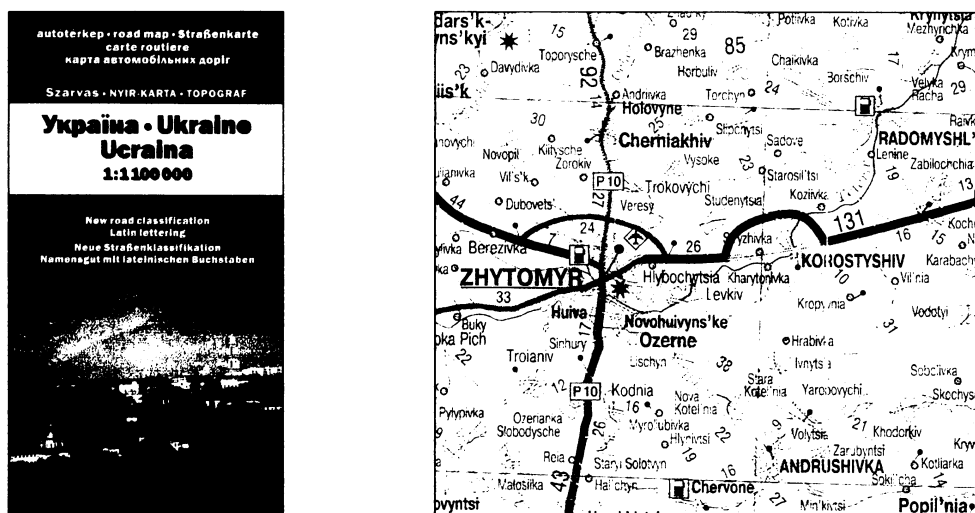

Obr. 5: Ukrajina, Krym, Moldova 1:750 000 (obálka zmenšena 3,5krát)

Celkově mapa na uživatele působí (až na bledé barevné provedení) příjemným dojmem. Za to vděčí asi zejména klasickému designu. Její rozložení uvnitř auta však může být díky formátu problematické, což je nevýhodou podobných map. Nutností častého překládání (jeden oddíl je po složení vcelku malý) se mapa rovněž rychle opotřebovává a trhá.

Ukrajina 1:1 100 000. Budapešť: Topograf, 2004.

K mapě (obr.6) tištěné jednostranně na formát 124 × 87 cm je připojena brožurka s rejstříkem. Stejnojmenná sídla však nejsou dále upřesněna, což zpomaluje vyhledávání. Na rozdíl od automapy od společnosti ADAC je uvedena zeměpisná síť, avšak úplně chybí výškopis. Znakový klíč je čitelný a srozumitelný, na rozdíl od podobných automap je v legendě uvedeno kompletní použité dělení sídel. I přes menší měřítko zobrazuje přibližně stejné množství sídel jako automapa od ADACu a to i přes to, že sídla nad 2 000 obyvatel už jsou zaznamenána plochou. I z toho vyplývá větší náplň mapy, ale v mezích čitelnosti. Kilometráž není uvedena vodorovně ale podél silnic, nicméně její čitelnost není narušena. Popis je proveden pouze v latině anglickým systémem (Zhytomyr, Kharkiv apod.). Legenda je uvedena čtyřjazyčně. Na rozdíl od automap od ADACu a Marco Pola tato automapa zaujme výraznějším barevným provedením.

Obr.6: Ukrajina 1:1 100 000 (obálka zmenšena 3,5krát)

7.2 Autoatlas Evropy

Autoatlas Evropy 1:800 000 vydaný společností MairDumont pod obchodní značkou Marco Polo zobrazuje jen západní pohraniční oblast Ukrajiny, větší část území je zobrazena v měřítku 1:4 500 000 (ovšem východní část Ukrajiny nezobrazuje vůbec). Zajímavým detailem tohoto autoatlasu je dvanáctijazyčná legenda, ta je však umístěna v zadní části autoatlasu a při absenci obsahu se špatně hledá. Výškopis je znázorněn pomocí barevné hypsometrie, výškových bodů a stínováním. Transliterace je provedena

jednotně, bez anglického vlivu a uvedena včetně apostrofů. Velmi podobně je vyvedený další produkt značky Marco Polo. Jde o oboustranně tištěnou skládanou automapu Evropy 1: 2 500 000. Tato automapa přehledným způsobem znázorňuje velkou část Ukrajiny až na úroveň Krymu, ovšem hustě zalidněné oblasti západní Evropy jsou velmi nepřehledné. Využívá stejný znakový klíč a způsob přepisu ukrajinské cyrilice jako výše zmíněný autoatlas. Celá území Ukrajiny je obsažené v autoatlasu Evropa kompakt od společnosti Freytag&Berndt. Tuto výhodu však stírá malá podrobnost a horší estetický dojem. V přepisu je zajímavé použití „é“ (například Біла Церква – Bila Cérkva), které nevyplývá z žádné výše uvedené transliterační tabulky. Pouze v autoatlasu od společnosti Geoclub (Evropa, Česko a Slovensko 1:2 500 000) je, na rozdíl od výše zmíněných autoatlasů, použita transliterace do angličtiny. To se vyznačuje použitím zh místo ž nebo ts místo c apod. I v ostatních ohledech mě však tento autoatlas nezaujal. Pro znázornění výškopisu jsou použity jen výškové body, což vzhledem k rovinatému charakteru většiny území působí (patrně i s ohledem na použité barvy) velmi ploše.

7.3 Ostatní mapy

Ukrajina – západ, Moldavsko 1:1 000 000. VKÚ Harmanec, 1996.

Mapa zobrazuje pás území od Litvy, přes Bělorusko, Ukrajinu, Rumunsko a celé Moldavsko. Legenda je uvedena v pěti jazycích (neobsahuje češtinu, ale pouze slovenštinu). Silniční síť je rozdělena do čtyřech kategorií, z toho jen u nejnižší není uvedena kilometráž. Popis je proveden jen latinkou, výškopis je znázorněn barevnou hypsometrií a výškovými body. Poměrně hustě je zaznačena síť benzinových stanic, ostatní podobné prvky se však vyskytují jen spoře.

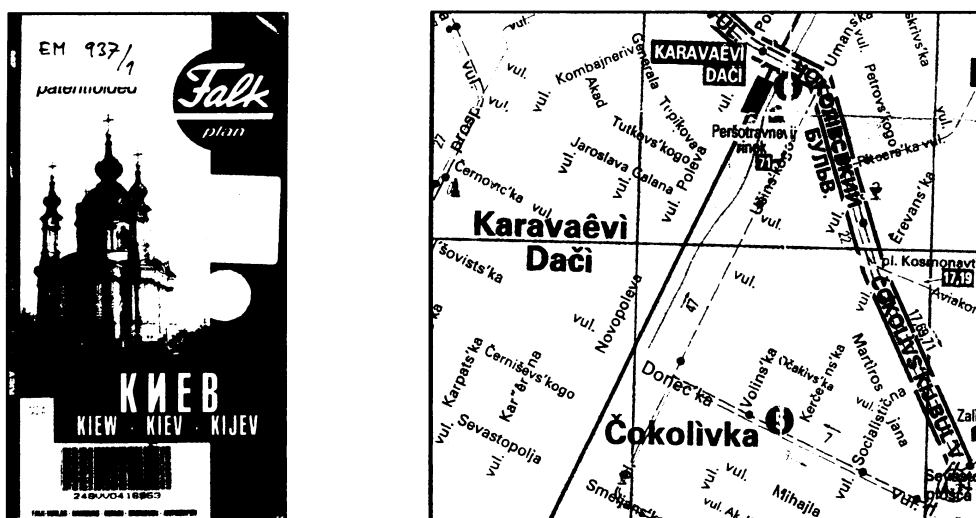
Karpátalja 1:250 000. Budapešť: Dimap, 2004.

Tuto automapu lze zakoupit ve specializovaných obchodech. Zde jsou názvy uvedeny v cyrilici i latince, ovšem přepsané do maďarštiny. Měřítkem a charakterem znakového klíče (použití vrstevnic, plošné metody zaznačení sídla, množství bodových znaků) se více blíží turistické mapě.

Kiev 1:26 000. Hamburg : Falk-Verlag, 1994.

Tento produkt se sice plně netýká tématu autoatlasů, ale je uveden především kvůli jazykové stránce. Plán (obr. 7) je umístěn v pevné obálce spolu s tenkým sešitem s rejstříkem a adresářem kulturních objektů v Kyjevě. Samotný plán je tištěn jednostranně a obsahuje kromě, hlavního mapového pole i tři výřezy s detailnějším plánem centra (1:12 500) a okolí památek. Trojjazyčná legenda se nachází v levém dolním rohu mapového pole, zejména s přihlédnutím k netradičnímu měřítku však chybí jeho grafická podoba.

Obr. 7: Kiev 1:26 000 (obálka zmenšena 3krát)

Použitý způsob transliterace (pravděpodobně podle ISO 9) působí velmi zvláštně a v žádném jiném mapovém díle jsem tento způsob nezaznamenala. Hlavním problémem však je nejednotnost jazyková a transliterační. Na obálce díla je jako hlavní nadpis uveden název „Киев“, přiložená brožurka je nadepsána „Київ“ a na samotné mapě je uvedeno „Kiew“. To by se dle mého názoru stávat nemělo. Samozřejmě není na škodu uvádět přepis do více jazyků, ale stále by jeden měl být zvýrazněn jako hlavní, ke kterému je možné menším písmem přidat další jazykové mutace.

8 ZÁVĚR

Na základě důkladné rešerše je patrné, že systém přepisu ukrajinské cyrilice (a nelatinkových písem obecně) dosud není jednotný. Z toho pochopitelně vyplývají i různé způsoby přepisu použité ve zmíněných autoatlasech. Protože nejsem odborník v oboru ukrajinistiky, neodvážuji se plně hodnotit správnost jednotlivých způsobů. Z pohledu uživatele si však myslím, že nejdůležitější je vybrat vhodný způsob přepisu a toho se striktně držet v celém díle. Průměrný uživatel se zvolenému způsobu přizpůsobí, ale zároveň nesmí být maten při vyhledávání v místopisném rejstříku (např. zda má vyhledávat Charkov či Kharkiv...).

Z výše provedeného průzkumu trhu vyplývá, že v české (či obecně latinkou psané) mutaci lze sehnat pouze velké skládané automapy. Zatím chybí autoatlas podobný tomu, jehož návrh vznikl v rámci této práce. Obsah kartografické části je však (s ohledem na konkrétní měřítko) u všech produktů podobný, liší se zejména v popisu mapy či množství zobrazených doplňkových bodových značek (benzínové pumpy, turistické zajímavosti...). Automapy Ukrajiny tedy zatím nejsou na českém trhu úplnou samozřejmostí, avšak dnes má potenciální zájemce široké možnosti a jistě bude schopný nějaký produkt získat. Pokud nějaký objeví, pravděpodobně nebude mít moc na výběr. Přesto si myslím, že při tvorbě podobných produktů je vhodné dbát na celkovou přehlednost, kartografickou a jazykovou správnost. Vhodný je samozřejmě atraktivní design a jednotný grafický styl, avšak dle mého názoru je vhodné se držet spíše klasického vzhledu, na který je zákazník zvyklý, tudíž se v něm lépe orientuje a s větší pravděpodobností takový atlas zakoupí.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Literatura

- ANDERŠ, J. *Ukrajiniština vážně a vesele*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. 213.
- BATEMAN, G., EGAN, V. *Zeměpis světa: encyklopedie*. Praha: Columbus, 2002. 512 s.
- BOJKO, O., GONĚC, V. *Nejnovější dějiny Ukrajiny*. Brno: Jota, 1997. 272 s.
- ČAPEK, R. *Geografická kartografie*. Praha: Geografická kartografie, 1992. 373 s.
- ČSN ISO 9: *Transliterace cyrilice do latinky - slovanské a neslovanské jazyky*. Praha: Český normalizační institut, 2002. 20 s.
- EWANS, E. *Ukrajina*. Brno: Jota, 2005. 335 s.
- Glossary of terms for the Standardization of Geographical Names*. New York: United Nations, 2002. 261 s.
- Index českých exonym*. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 2006. 125 s.
- Jména států a jejich územních částí*. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 1993. 113 s.
- KOVAŘÍK, J., VEVERKA, B. *Kartografická tvorba*. Praha: ČVUT, 1980. 180 s.
- LEŠKA, O., SAVICKÝ, N., ŠIŠKOVÁ, R. *Mluvnice současné Ukrajiništiny*. Praha: Euroslavica, 2001. 240 s.
- Lexikon zemí*. Praha: Fortuna print, 2002. 503 s.
- LIŠČÁK, V., FOJTÍK, P. *Státy a území světa*, Praha: Libri, 1996. 935 s.
- MODLÍK, T., et al. *Ukrajiniština: praktický jazykový průvodce*. Bučovice : RO-TO-M, 1998. 320 s.
- Second International Symposium on Geographical Names GeoNames 2000*. Frankfurt am Main: United Nations, 2000. 181 s.
- Second International Symposium on Geographical Names GeoNames 2000*. Compiled by J. Sievers. Frankfurt am Main: United Nations, 2000. 181 s.
- Seventh United Nations conference on standardization of geographical names*. Vol. I, report of the conference. New York: United Nations, 1998. 92 s.
- Sixth United Nations conference on standardization of geographical names*. Vol. II, Technical papers. New York: United Nations, 1997. 419 s.
- ŠMILAUER, V. *Úvod do toponomastiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1963. 233 s.
- VEVERKA, B. *Topografická a tematická kartografie 10*. Praha: ČVUT, 2001. 202 s.

- VOTÝPKA, J. *Fyzická geografie Sovětského svazu*. Praha: SPN, 1982. 420 s.
- VOŽENÍLEK, V. *Aplikovaná kartografie I.: tematické mapy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. 182 s.
- VOŽENÍLEK, V. *Přednášky k předmětu Geografická kartografie*. 2005.
- Všechno o Zemi*. Přeložil P. Červinka, et al. Praha: Reader's Digest Výběr, 1998. 768 s.
- Vžitá česká vlastní jména geografická*. Praha: Český úřad geodetický a kartografický, 1982. 209 s.
- ZWETTLER, O. *Lexikon zemí*. Praha: Fortuna, 2002. 503 s.

Internetové zdroje

- BOHÁČ, P. *Report of the East Central and South -East Europe Division (with Annexes from Hungary, Poland and Ukraine)* [online]. 2006, w. p. No. 85 [cit. 11. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/gegn23wp85.pdf>>.
- Český normalizační institut. [cit. 13. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.cni.cz>>.
- Databáze GEONAMES. [cit. 16. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=10&MENUID=0&AKCE=DOC:30-ZU_GEONAMES>.
- Dějiny a současná situace Ukrajiny*. [cit. 15. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=160>>.
- DTP studio*. [cit. 14. 6. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.dtpstudio.cz/>>.
- GEONAMES – Ukraine*. [cit. 16. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.geonames.de/couua.html>>.
- OCAD*. [cit. 22. 6. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.ocad.com/>>.
- OCAD - Digitální kartografie pro začátečníky i profesionály*. [cit. 22. 6. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.tady.cz/ocad/clanek1.htm>>.
- Informační centrála pro zadavatele tisku*. [cit. 22. 6. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.printing.cz/art/p_upravu/mekke_vazby.html>.
- JELEČEK, L. Základní publikace ČÚZK k českému geografickému názvosloví, *National Geographic* [on-line]. 2004, [cit. 10. 6. 2007] Dostupné z WWW: <<http://www.national-geographic.cz/detail.asp?id=951>>.
- Konzulát Ukrajiny v Brně*. [cit. 10. 6. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.ukrkonzulat.cz/>>.

- Ministerstvo zahraničních věcí.* [cit. 15. 8. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mzv.cz/>>.
- Modern Cyrillic Alphabet.* [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.writingsystems.net/systems/cyrillic/cyrillic2.htm>>.
- Oficiální portál pro podnikání a export.* [cit. 8. 7. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.businessinfo.cz/>>.
- Omniglot – writing systems & languages of the world.* [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.omniglot.com/writing/ukrainian.htm>>.
- Päll, P. *Endonyms/Exonyms and Writing Systems* [online].2003 [cit. 10. 3. 2007].
Dostupné z WWW: <http://www.zrc-sazu.si/wge/Documents/Papers%20Prague/Pall_Exonyms_and_Writing_Systems.pdf>.
- Päll, P. *Report by the Convenor of the Working Group on Romanization Systems*
[online]. 2004, w. p. No. 46 [cit. 10. 3. 2007].
Dostupné z WWW: <<http://mdgs.un.org/unsd/geoinfo/gegn22wp46.pdf>>.
- Report of Ukraine on standartization of geographical names in Ukraine in the period 2001 - 2003.* [cit. 11. 4. 2007].
Dostupné z WWW: <http://www.geomatica.kiev.ua/docs/Report_Ukraine.doc>.
- Resolution of the ukrainian commission for legal terminology*
No. 5. [cit. 23. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<http://www.uazone.net/Kiev_Kyiv.html>.
- Resolution on transliteration.* [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.brama.com/art/transliterationu.html>>.
- SIEVERS, J. Geografické názvy : Těžká cesta k národní standardizaci. *Novinky zeměměřické knihovny* [online]. 2000, č.6 [cit. 30. 6. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.vugtk.cz/nzk/c6-00/sievers.htm>>.
- Souhrnné teritoriální informace.* [cit.15. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.export.cz/index.asp?p=info&StalID={E1B65069-CF5B-4024-8EBA-579B9B297BEE}&archiv=1>>.
- The world factbook.* [cit. 8. 7. 2007]. Dostupné z WWW:
<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html#People>>.
- Transliterace cyrilice podle ČSN 01 0185.* [cit. 12. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.lib.cas.cz/space.40/CYRILLIC/UKR.HTM>>.

- Transliterating Ukrainian*. [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.chass.utoronto.ca/~tarn/courses/translit-table.html>>.
- Tvorba map pro orientační běh*. [cit. 22. 6. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://tvorbamap.shocart.cz/>>.
- ÚAMK – turistické informace*. [cit. 17. 8. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.uamk.cz/ti/?a=z&z=37&k=8>>.
- Ukrainian-english transliteration table*. [cit. 2. 7. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.rada.kiev.ua/translit.htm>>.
- Ukrainian As a Foreign Language*. [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.ukma.kiev.ua/pub/courses/UFL/>>.
- Ukrainian Language, Culture and Travel Page*. [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://pages.prodigy.net/l.hodges/ukraine.htm>>.
- Ukrainian Translation Dictionary On-Line – LingResUa. [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://lingresua.tripod.com/online/>>.
- Ukrajina invest*. [cit. 7. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://sweb.cz/ukrajinainvest/>>.
- Ukrajinská iniciativa v ČR*. [cit. 5. 5. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://www.ukrajinci.cz/index.php/cz/1/1>>.
- UNGEGN. [cit. 7. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/>>.
- UNGEGN. List of languages, countries and romanizations systems. *Report on the Current Status of United Nations Romanization Systems for Geographical Names* [online]. 2003, version 2.2 [cit. 11. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<http://www.eki.ee/wgrs/rom1_2.pdf>.
- UNGEGN. *Manual for the national standardisation of geographical names* [online]. New York. 2006. [cit. 11. 4. 2007]. Dostupné z WWW:
<<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/geog%20names%20final.pdf>>.
- UNGEGN. Ukrainian. *Report on the Current Status of United Nations Romanization Systems for Geographical Names* [online]. 2003, version 2.2 [cit. 11. 4. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.eki.ee/wgrs/rom2_uk.pdf>.
- Všeobecná informace o turismu a cestovním ruchu na Ukrajině*. [cit. 19. 8. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.gazdagroup.com/gazda/cz/turizm.html>>.
- Výroční zpráva Českého úřadu zeměměřického a katastrálního za rok 2005*. [cit. 1. 7. 2007]. Dostupné z WWW:
<http://81.0.228.70/attachments/vyrocní_zprava_2005.pdf>.

Welcome to Ukraine. [cit. 20. 2. 2007]. Dostupné z WWW:

<<http://www.wumag.kiev.ua/>>.

Wikipedie. [cit. 15. 2. 2007]. Dostupné z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana>.

Wikipedia. [cit. 15. 2. 2007]. Dostupné z WWW:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page>.

World Gazetteer. [cit. 6. 2. 2007]. Dostupné z WWW: <<http://www.world-gazetteer.com/>>.

Kartografické podklady

Autoatlas Evropy 1:800 000. MairDumont (Marco Polo), 256 s.

Atlas Ukrajiny 1:700 000. Kyjiv: Institut peredovych technolohyj, 2005. 96 s.

Belarus', Rossija, Ukrajina 1:750 000. Mairs Geographischer Verlag (Marco Polo), 1994.

Evropa 1:2 500 000. MairDumont (Marco Polo).

Evropa, Česko a Slovensko 1:2 500 000. Berlin: Geoclub, 110 s.

Evropa kompakt. Wien: freytag & berndt, 167 s.

Karpátalja 1:250 000. Budapešť: Dimap, 2004.

Kiev 1:26 000. Hamburg : Falk-Verlag, 1994.

Ukraine 1:750 000. München: ADAC Verlag.

Ukrajina 1:850 000. Kyjiv: Institut peredovych technolohyj, 2005. 96 s.

Ukrajina 1:1 100 000. Budapešť: Topograf, 2004.

Ukrajina 1:500 000. Kyjiv: DNVP Kartohrafija, 2003. 200 s.

Ukrajina, Krym, Moldova 1:750 000. Mairs Geographischer Verlag (Marco Polo), 1994.

Ukrajina – západ, Moldavsko 1:1 000 000. VKÚ Harmanec, 1996.

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

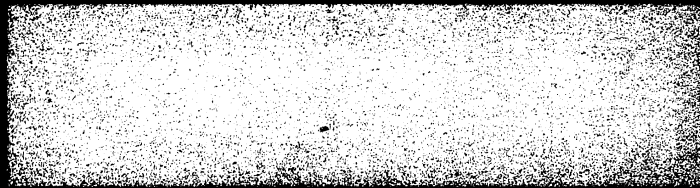
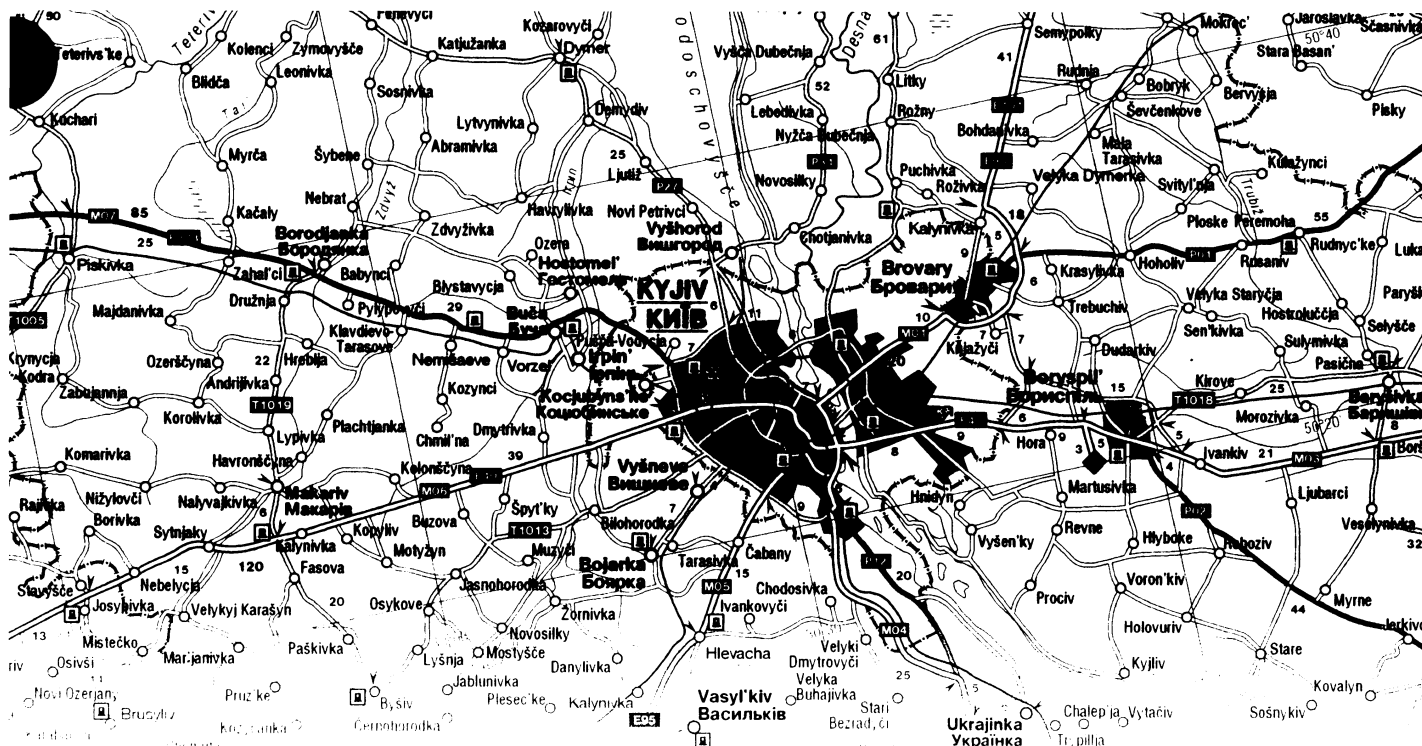
- Tab. 1: Národní systém romanizace (1996)
- Tab. 2: Odlišnosti systém BGN/PCGN 1965 od národního systému 1996
- Tab. 3: Systém transliterace podle Mezinárodní organizace pro standardizaci z roku 1967
- Tab. 4: Srovnání systémů přepisu ukrajinštiny podle ISO a ALA/LC
- Tab. 5: Systém transliterace podle Omniglot – writing systems & languages of the world
- Tab. 6: Použitý systém transliterace

- Obr. 1: Klad listů
- Obr. 2: Autoatlas Ukrajiny 1:700 000 (obálka zmenšena 4,5krát)
- Obr. 3: Ukrajina 1:500 000 (obálka zmenšena 4krát)
- Obr. 4: Ukrajina 1:750 000 (obálka zmenšena 3,5krát)
- Obr. 5: Ukrajina, Krym, Moldova 1:750 000 (obálka zmenšena 3,5krát)
- Obr.6: Ukrajina 1:1 100 000 (obálka zmenšena 3,5krát)
- Obr. 7: Kiev 1:26 000 (obálka zmenšena 3krát)

VOLNÁ PŘÍLOHA

Maketa autoatlasu Ukrajiny 1:750 000

AUTOATLAS UKRAJINY 1:750 000

Systemové číslo:	229109
Signatura	BP 472 P

Přírodovědecká fakulta UK
GEOGRAFICKÁ KNIHOVNA

3233192197

Sestavila Eva MAHOVÁ, Praha 2007

Použité podklady: Atlas Ukrajiny 1:700 000. Kyjiv: Institut peredovych technolohyj, 2005.

Ukraine 1:750 000. München: ADAC Verlag. (Kyjiv)

Ukrajina 1:500 000. Kyjiv: DNVP Kartohrafija, 2003. (Okolí Donec'ku)

AUTOATLAS
UKRAJINY
1:750 000

LEGENDA

LEGEND

Doprava

Transportation

	Silnice dálničního typu Carriageway with motorway characteristics		Státní hranice s přechodem National boundary with crossing
	Silnice dálničního typu ve výstavbě Carriageway with motorway char. - projected		Hranice administrativních oblastí Boundary of administrative regions
	Hlavní silnice regionálního významu Main road of regional importance		Čomobyľ'ská zóna vysídlení Čomobyľ zone of displacement
	Hlavní silnice lokálního významu Main road of local importance		Hranice národního parku National park boundary
	Místní komunikace Local road		Mezinárodní letiště, ostatní letiště International airport, other airports
	Ostatní silnice Other road		Přístav Port
	Železniční trať Railway		Benzinová stanice Filling station
	Linie trajektové přepravy Shipping line		Bažiny Swamps
	Číslo evropské silnice European road number		Jezero, vodní nádrž Lake, water reservoir
	Národní čísla silnic National road number		Vodní toky Rivers
	Vzdálenosti v km Distances in km		Výškový bod Altitude

Sídla

Settlements

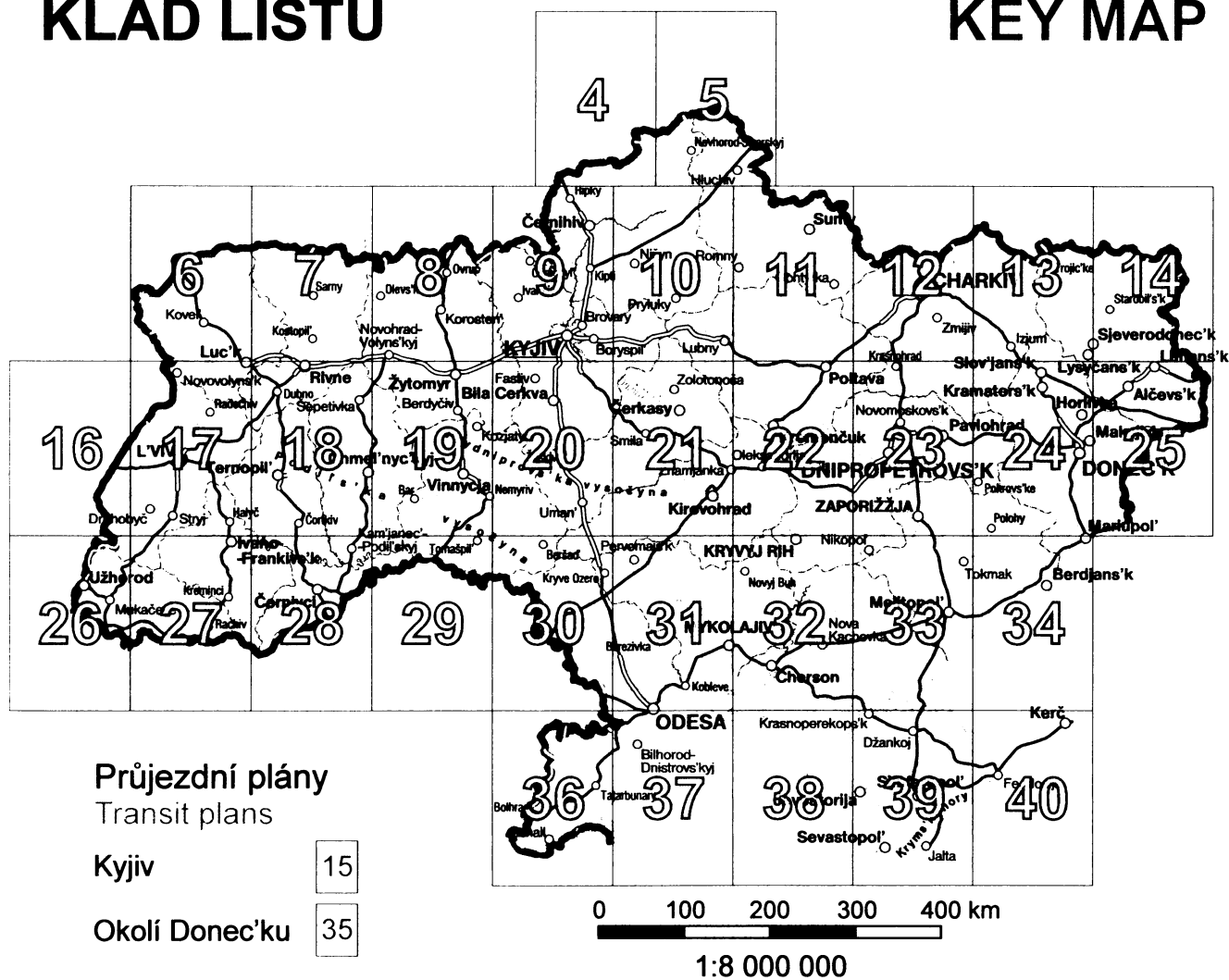
	CHARKIV ХАРКІВ	Nad 1 000 000 obyvatel Over 1 000 000 inhabitants		Obuchiv Обухів	25 000-50 000 obyvatel 25 000-50 000 inhabitants
	L'VIV Львів	500 000-1 000 000 obyvatel 500 000-1 000 000 inhabitants		Horodok Городок	10 000-25 000 obyvatel 10 000-25 000 inhabitants
	POLTAVA ПОЛТАВА	100 000-500 000 obyvatel 100 000-500 000 inhabitants		Malynivka	5 000-10 000 obyvatel 5 000-10 000 inhabitants
	Brovary Бровари	50 000-100 000 obyvatel 50 000-100 000 inhabitants		Fasova	Do 5 000 obyvatel Under 5 000 inhabitants
	KYJIV	Hlavní město Capital		RIVNE	Administrativní centrum Administrative centre

0 10 20 30 40 km

1:750 000

KLAD LISTŮ

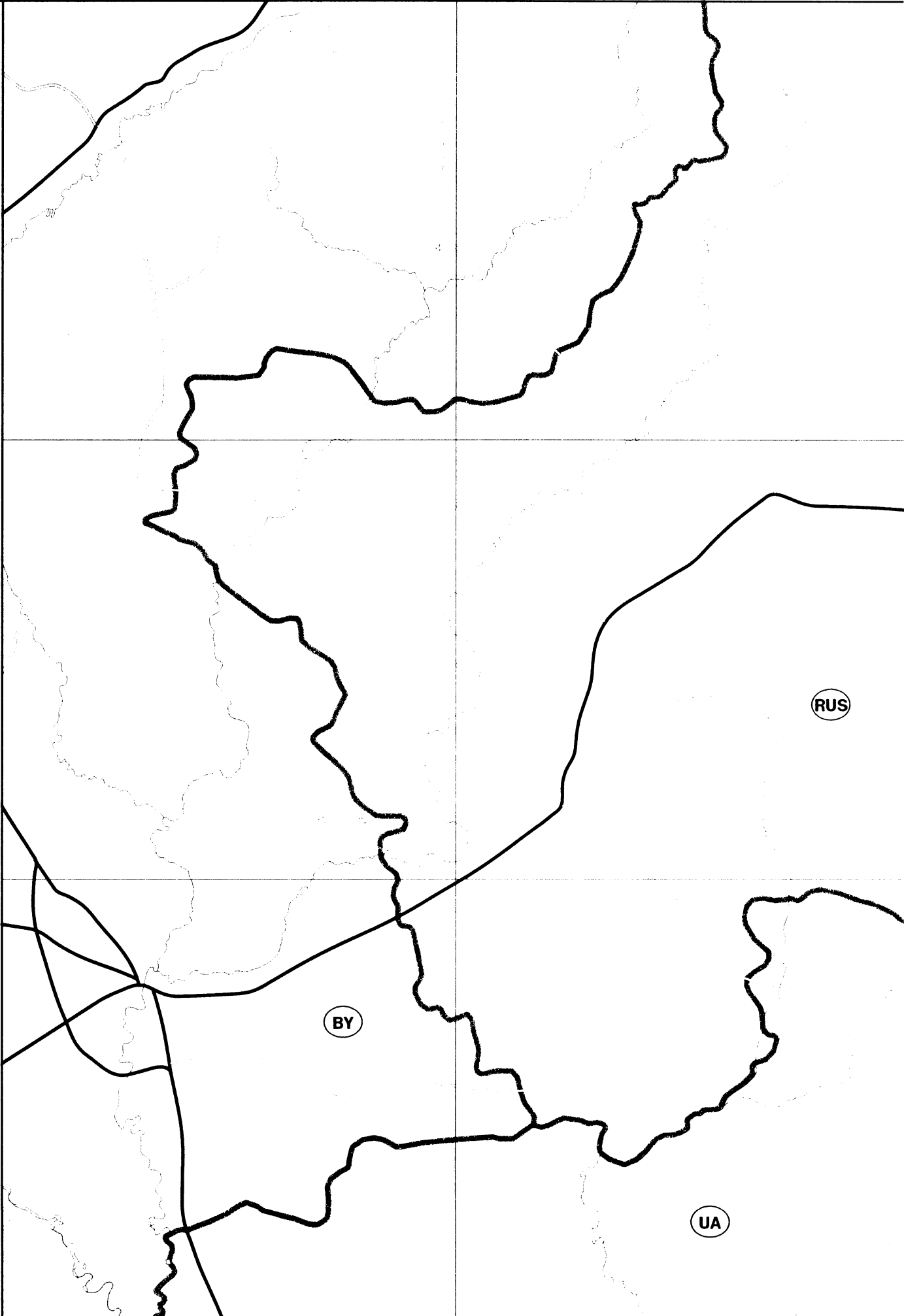
KEY MAP

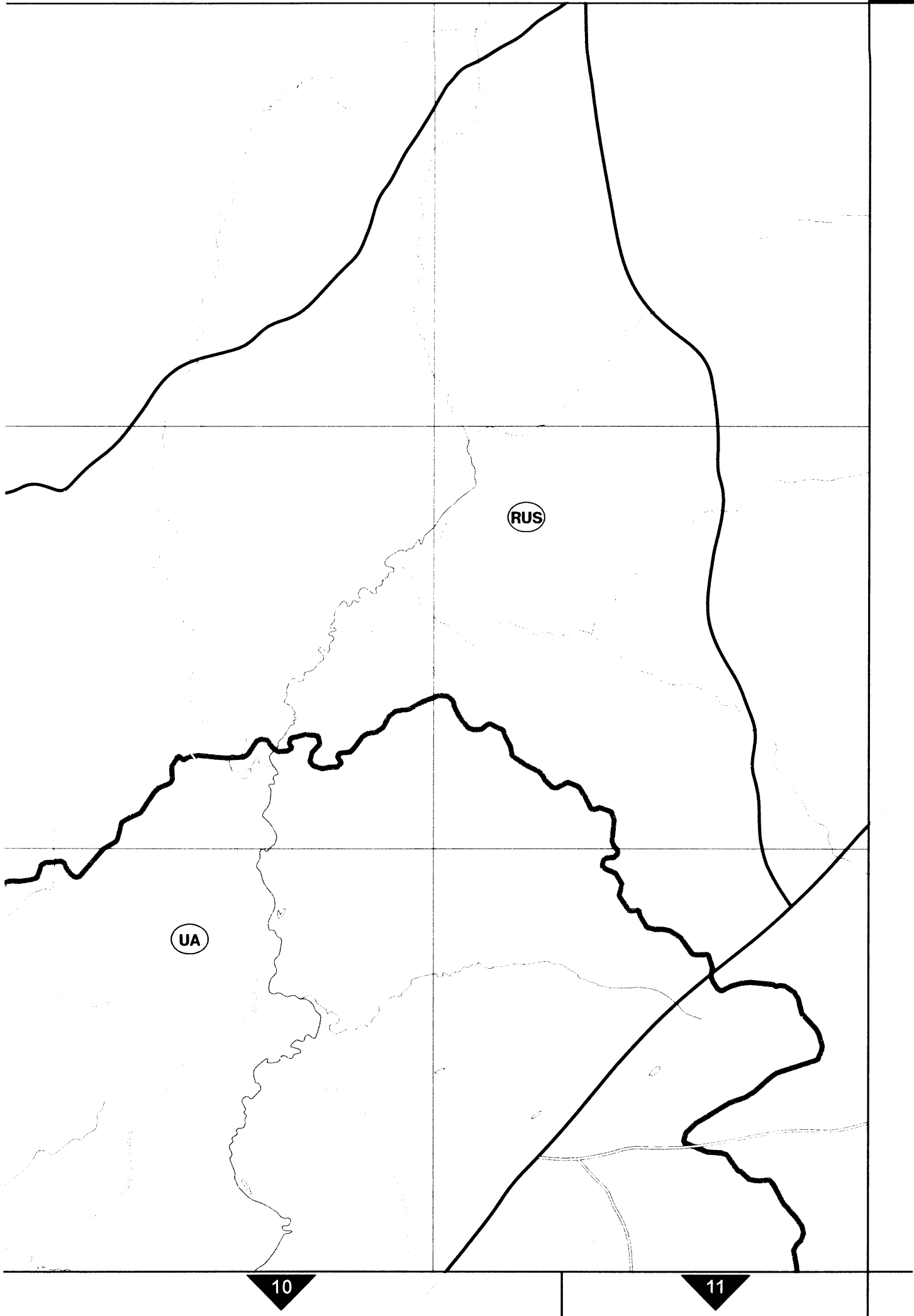

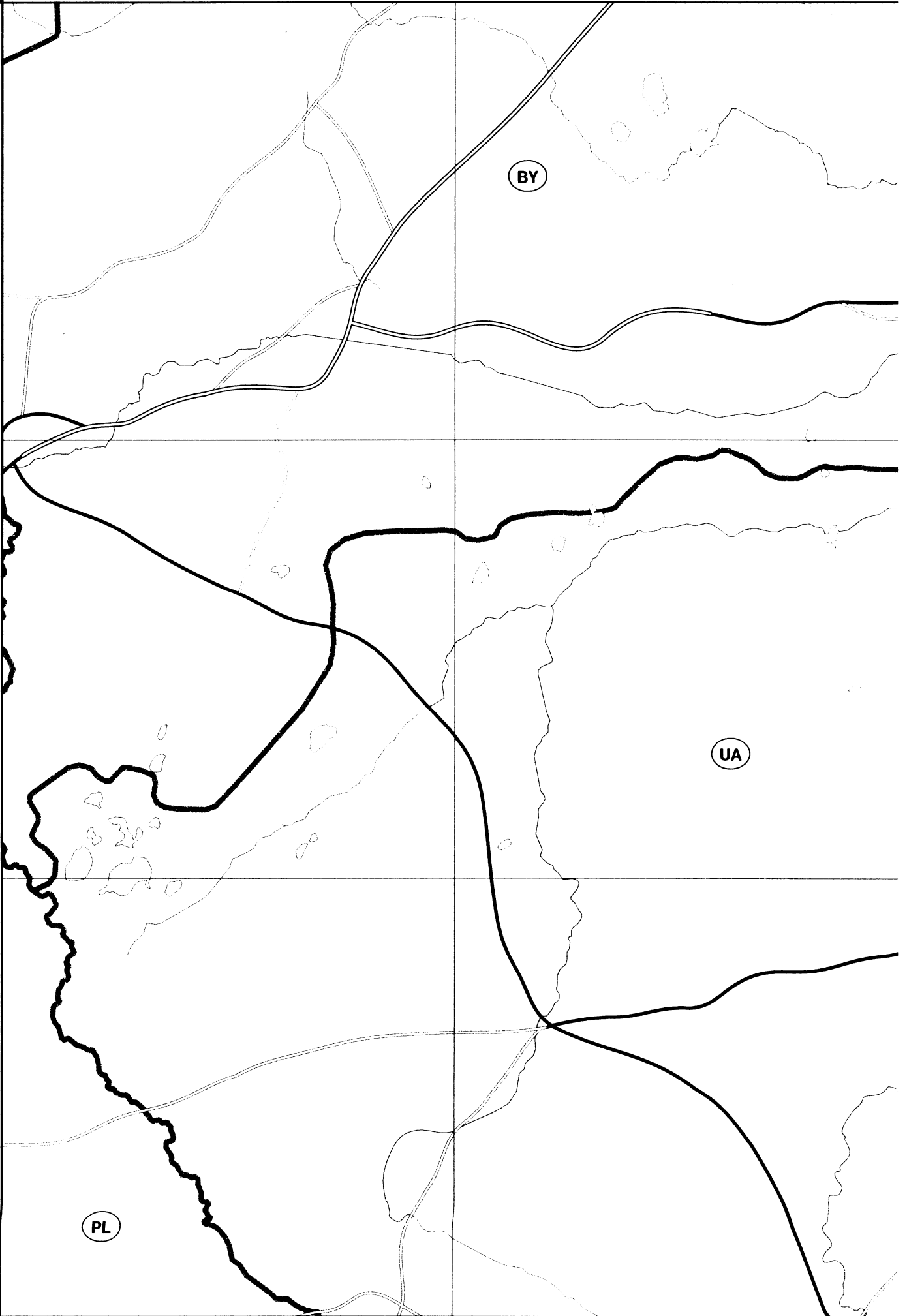
TABULKA VZDÁLENOSTÍ (v km)

TABLE OF DISTANCES (in km)

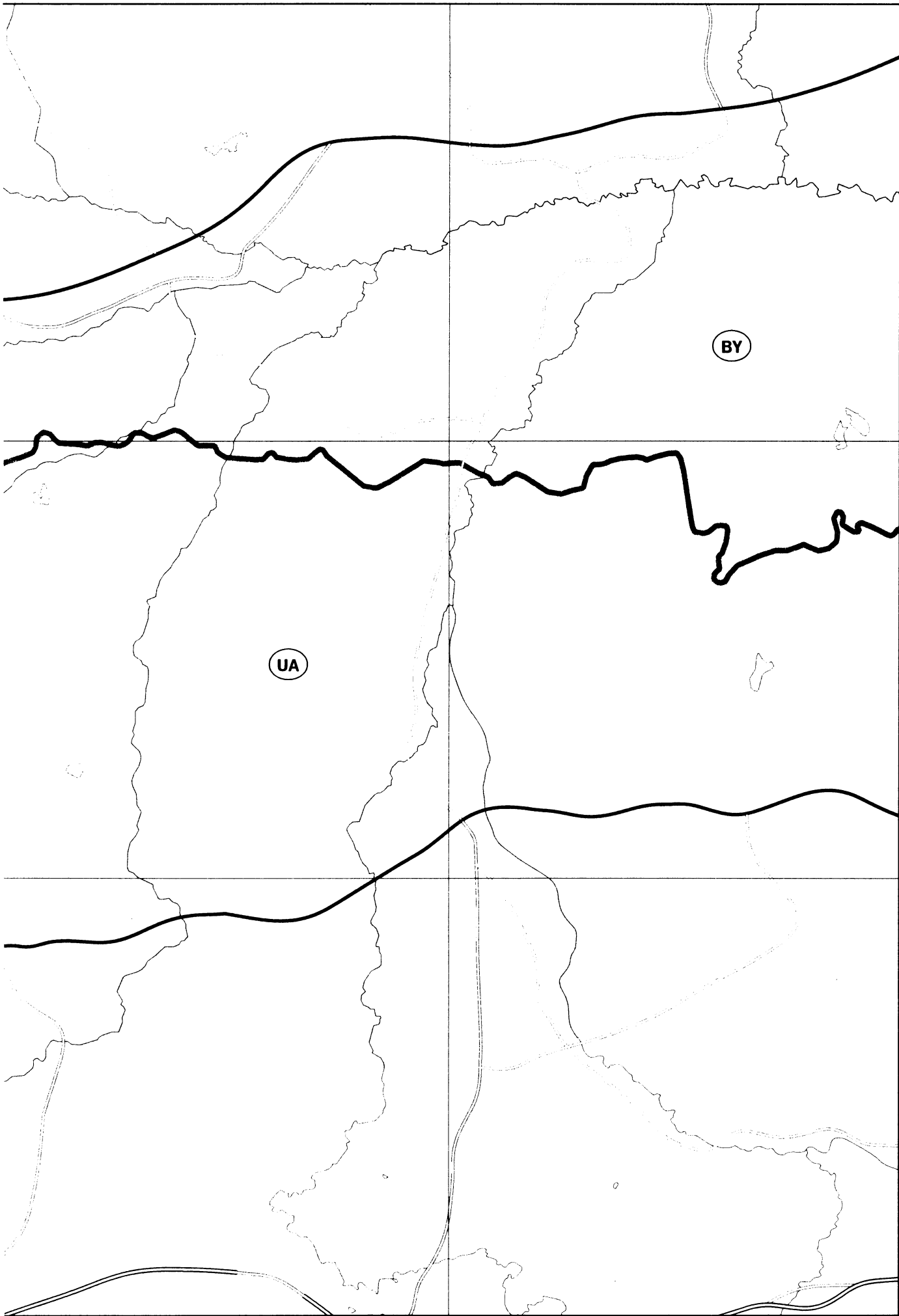
Čerkasy																			
643	Černihiv																		
289	558	Dnipropetrov'sk																	
535	803	245	Donec'k																
378	522	226	301	Charkiv															
379	678	325	511	551	Cherson														
252	566	152	397	376	177	Kryvyj Rih													
186	142	449	694	483	544	413	Kyjiv												
699	676	911	1156	1016	849	783	536	L'viv											
685	863	396	151	341	652	548	824	1307	Luhans'k										
585	854	302	110	411	436	409	746	1192	261	Mariupol'									
318	615	319	564	545	63	167	483	786	711	493	Mykolajiv								
455	630	456	701	682	200	304	492	782	848	630	137	Odessa							
239	405	186	395	149	487	300	344	877	490	484	426	563	Poltava						
721	1018	545	639	755	346	463	866	1191	789	528	405	542	731	Sevastopol'					
643	940	467	560	677	268	385	808	1113	711	450	327	464	653	78	Simferopol'				
361	335	356	488	187	657	470	337	870	528	598	596	733	170	901	823	Sumy			
341	401	553	798	694	491	425	258	358	949	834	428	424	555	833	755	595	Vinnycja		
362	631	79	229	305	282	186	522	988	370	223	333	470	265	466	388	435	630	Zaporizhžja	
317	274	576	825	614	617	540	131	402	955	876	555	550	475	959	881	468	127	649	Žytomyr

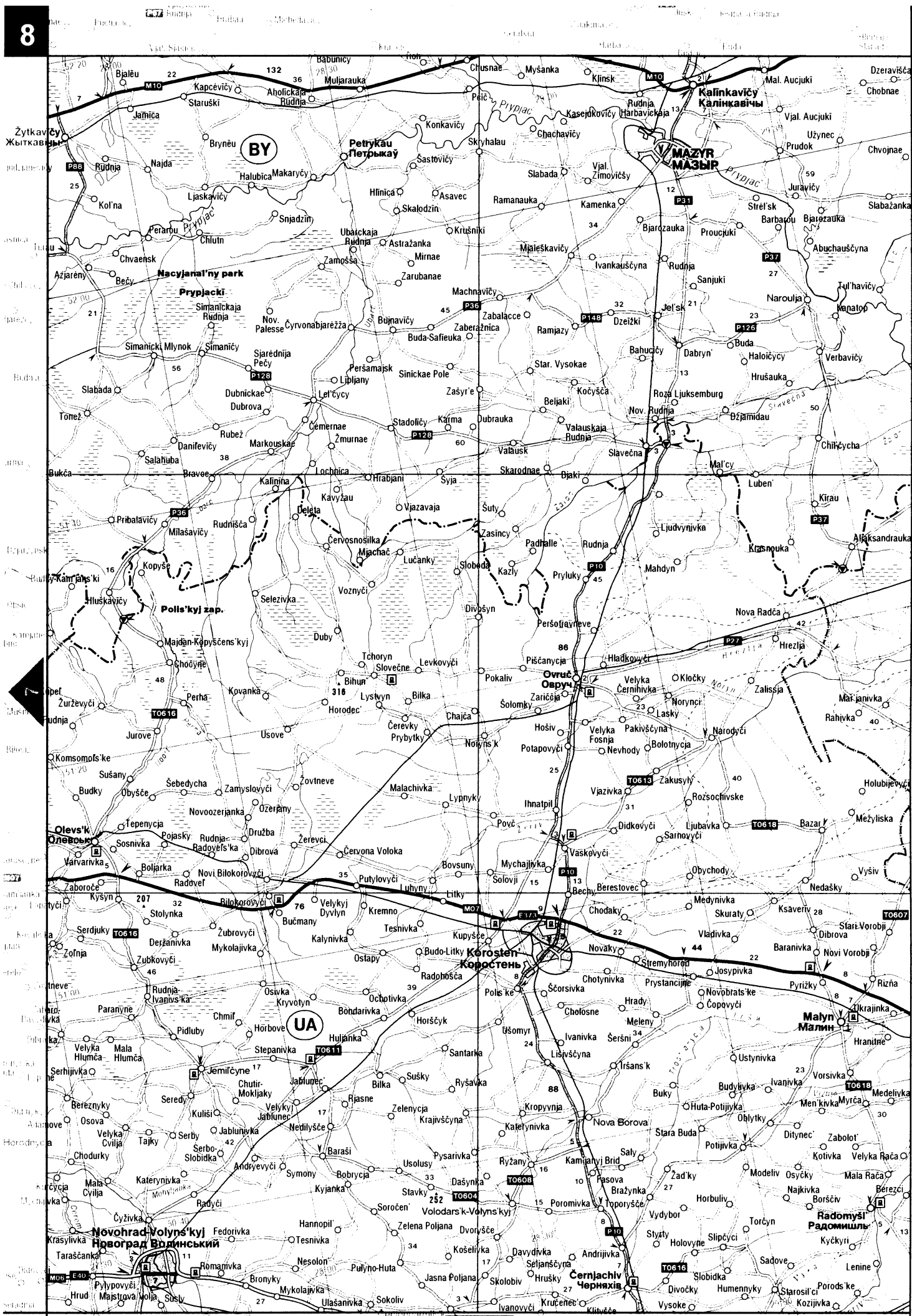

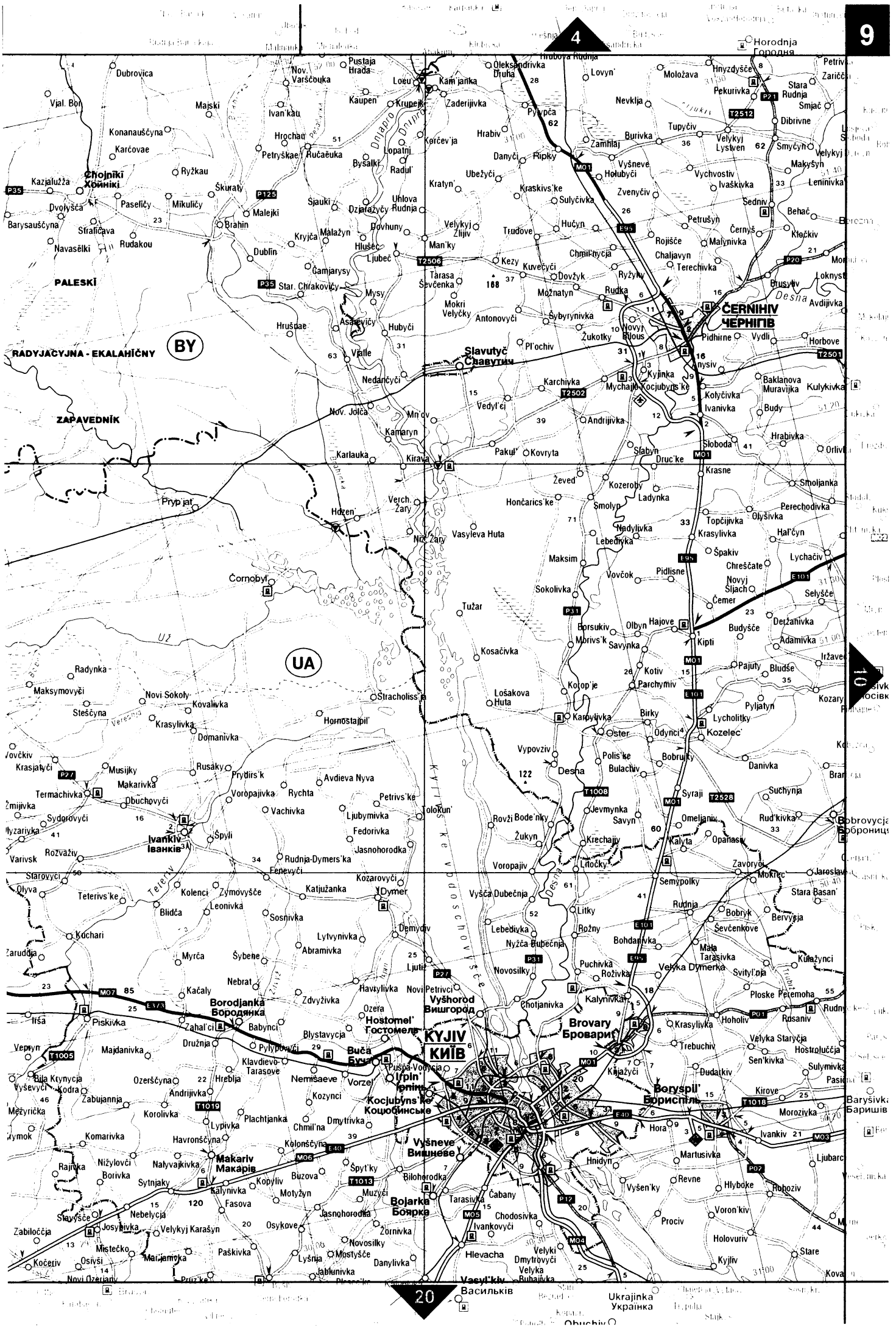

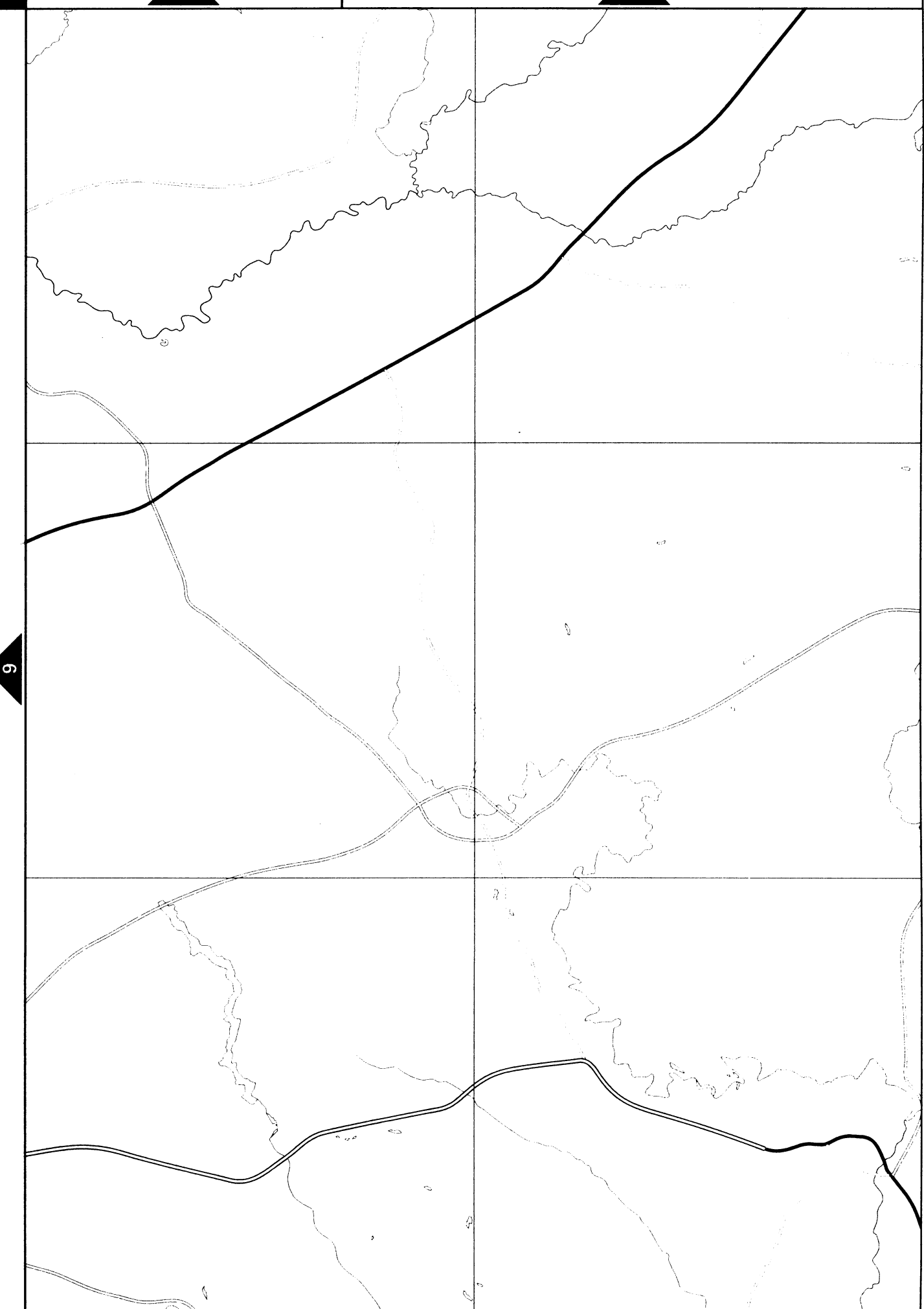

10

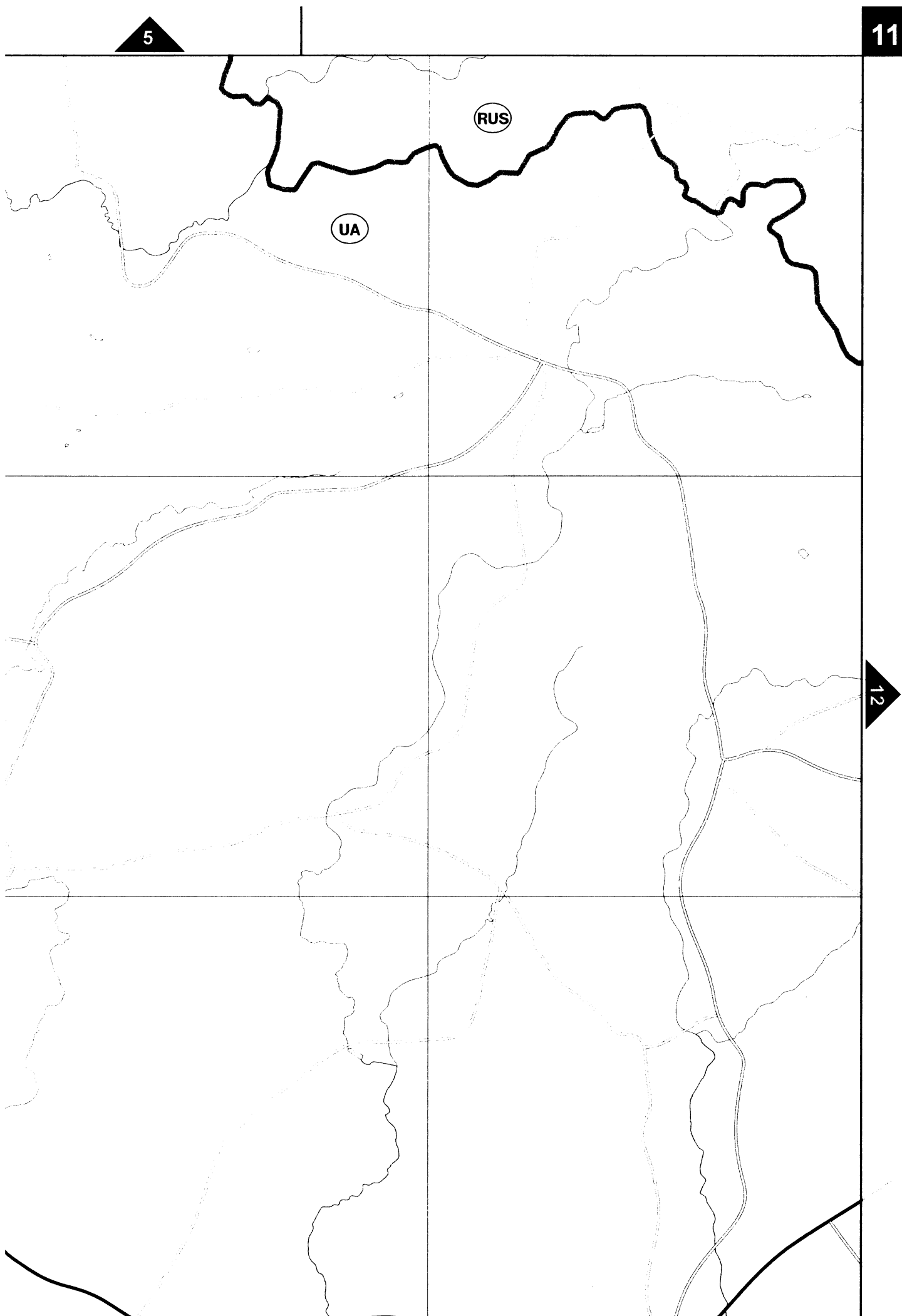
4

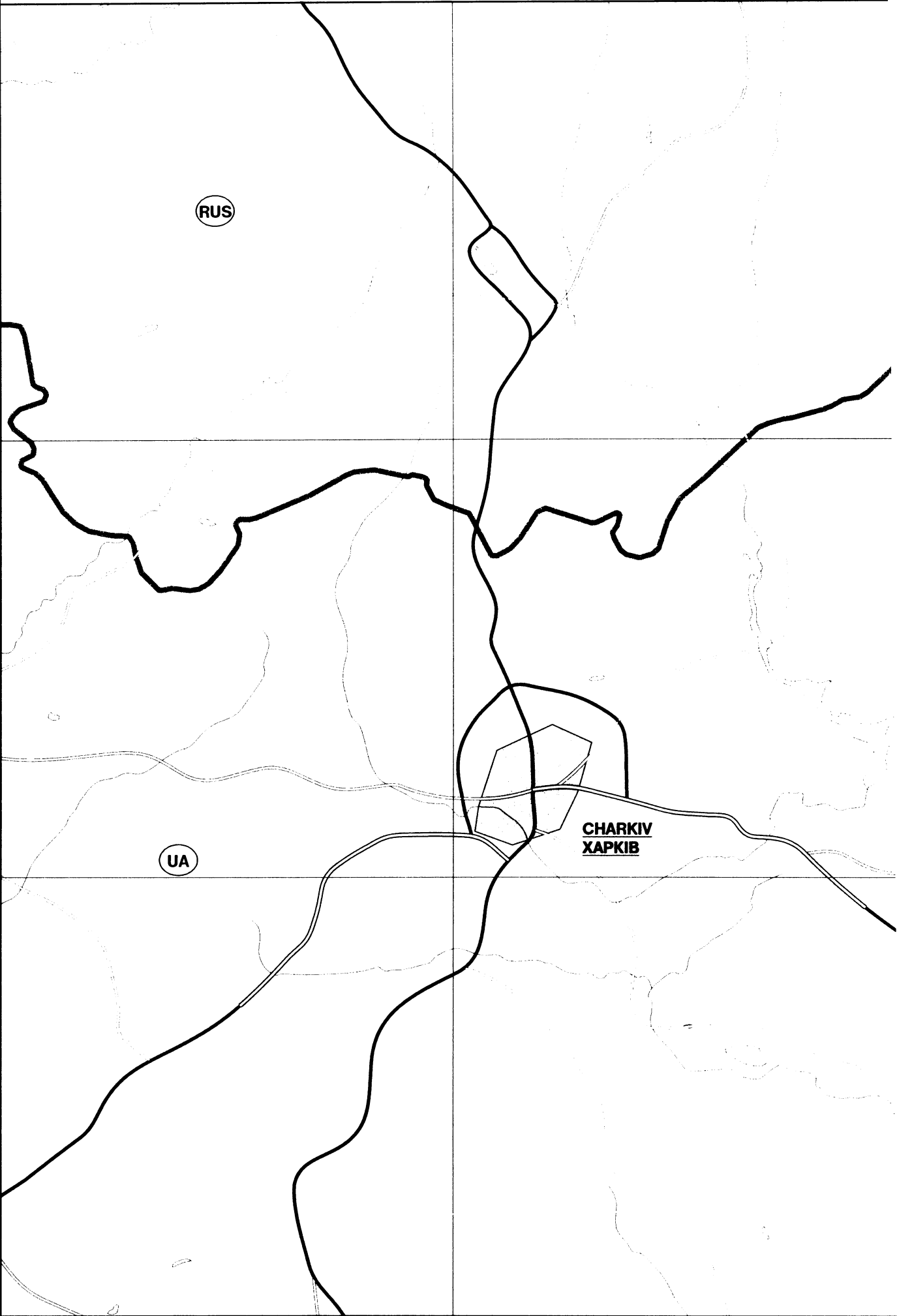
5

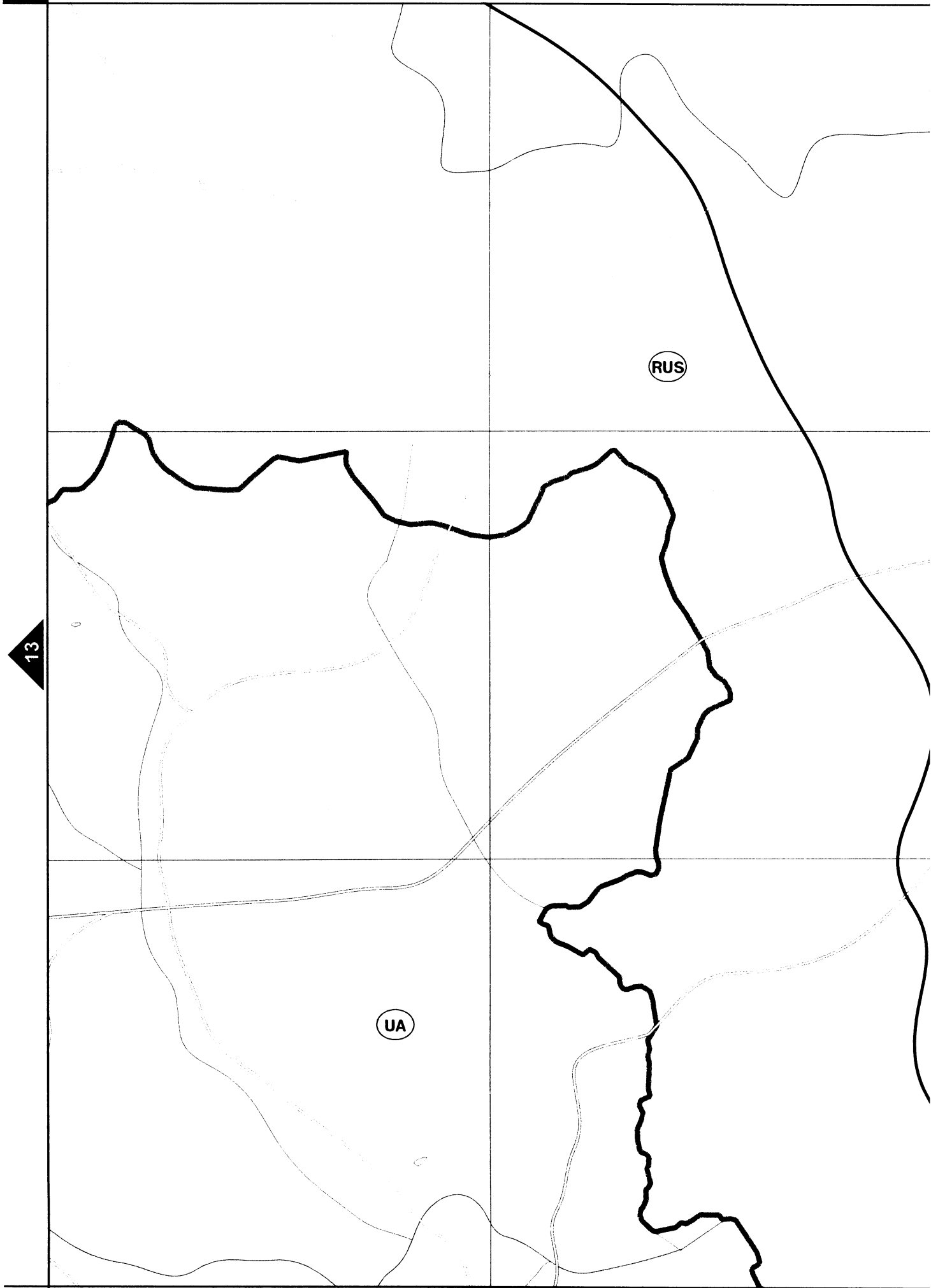
9

21

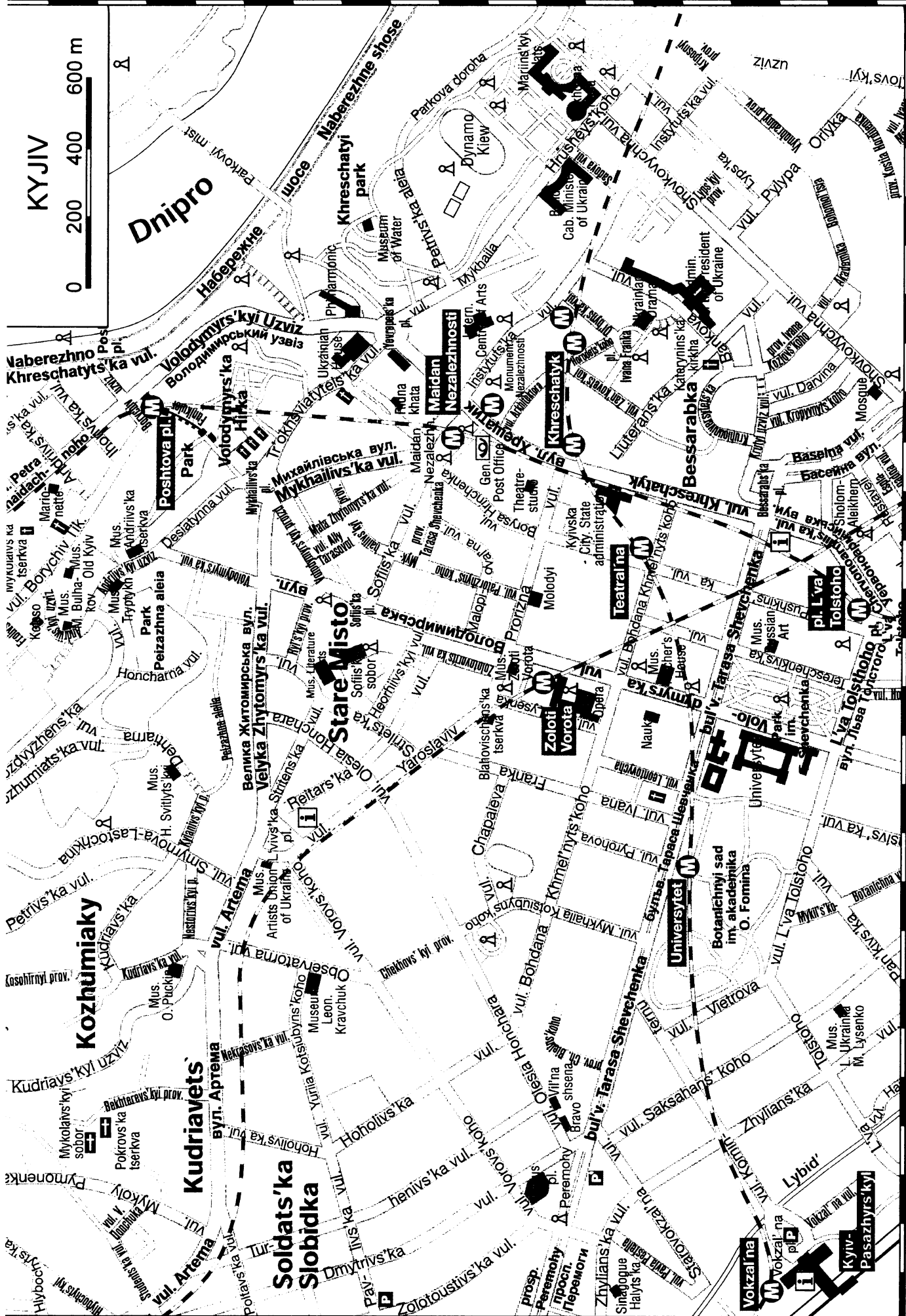

KYJIV

0 200 400 600 m

Dnipro

Kozhumiaky

Kudriavets'

Soldats'ka Slobidka

Stare Misto

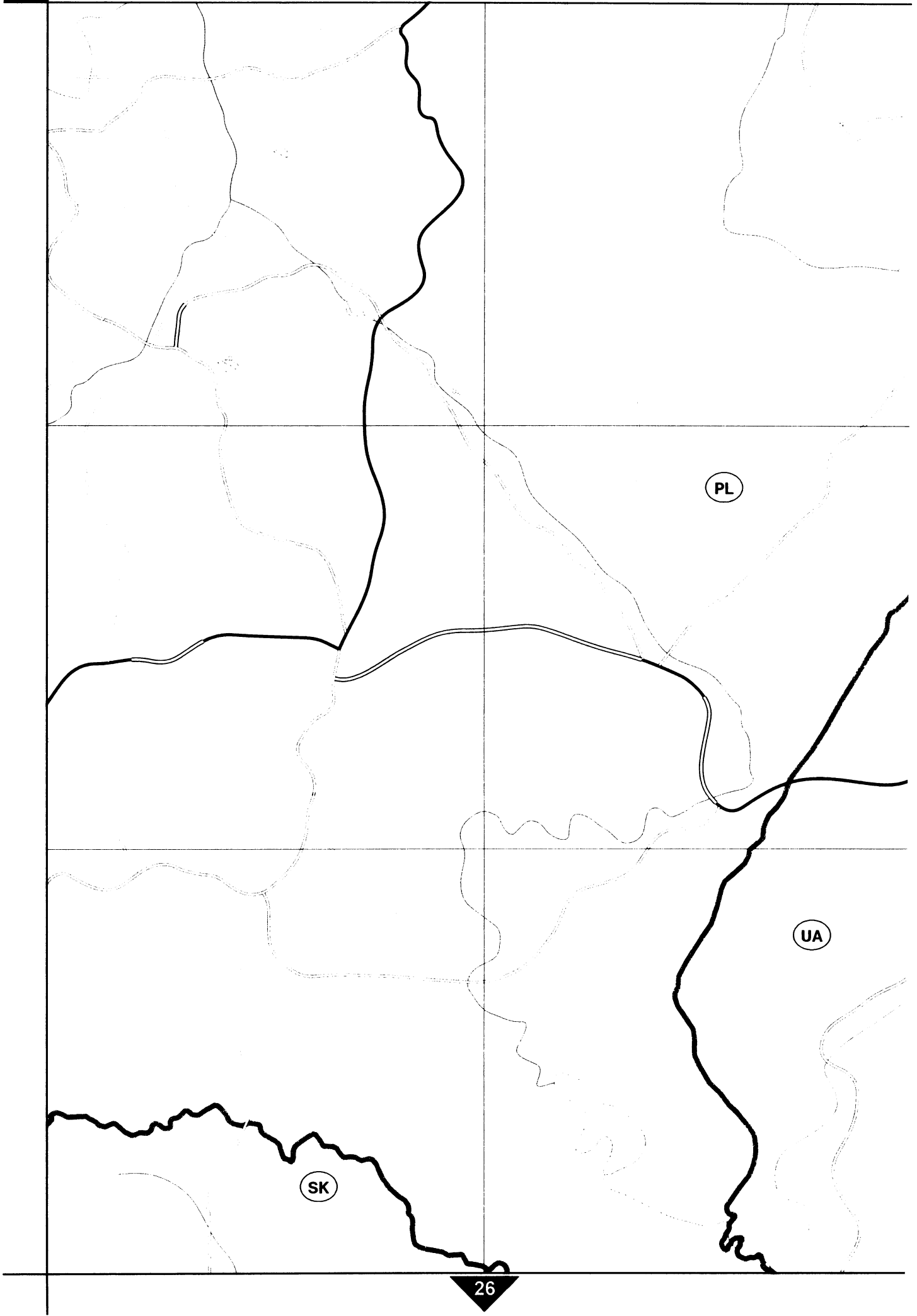
Maidan Nezalezhnosti

Zoloti Vorota

Universytet

Volkzalna

Kyiv-Pasazhyrs'kyi

SK

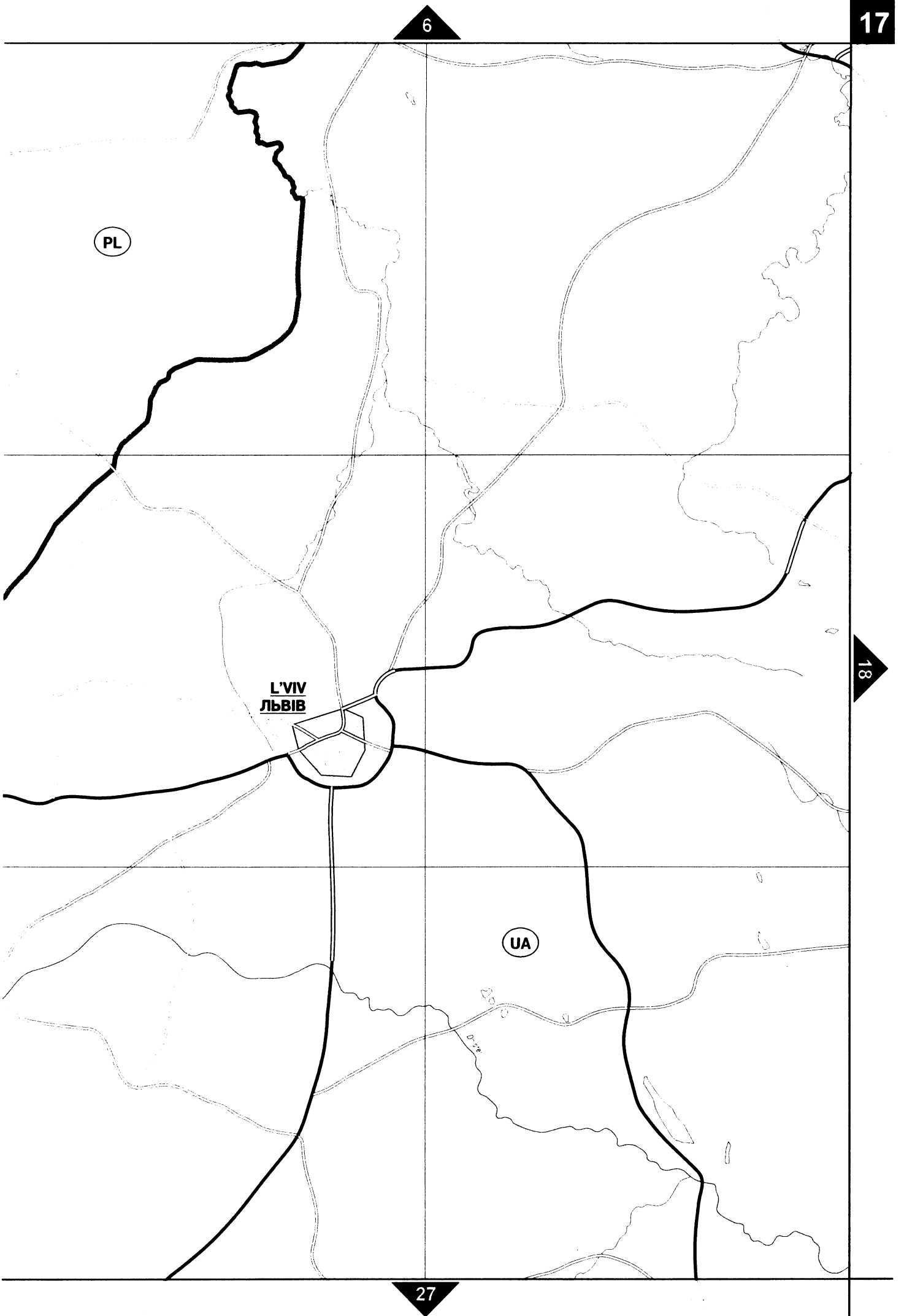
PL

UA

PL

L'VIV
ЛЬВІВ

UA

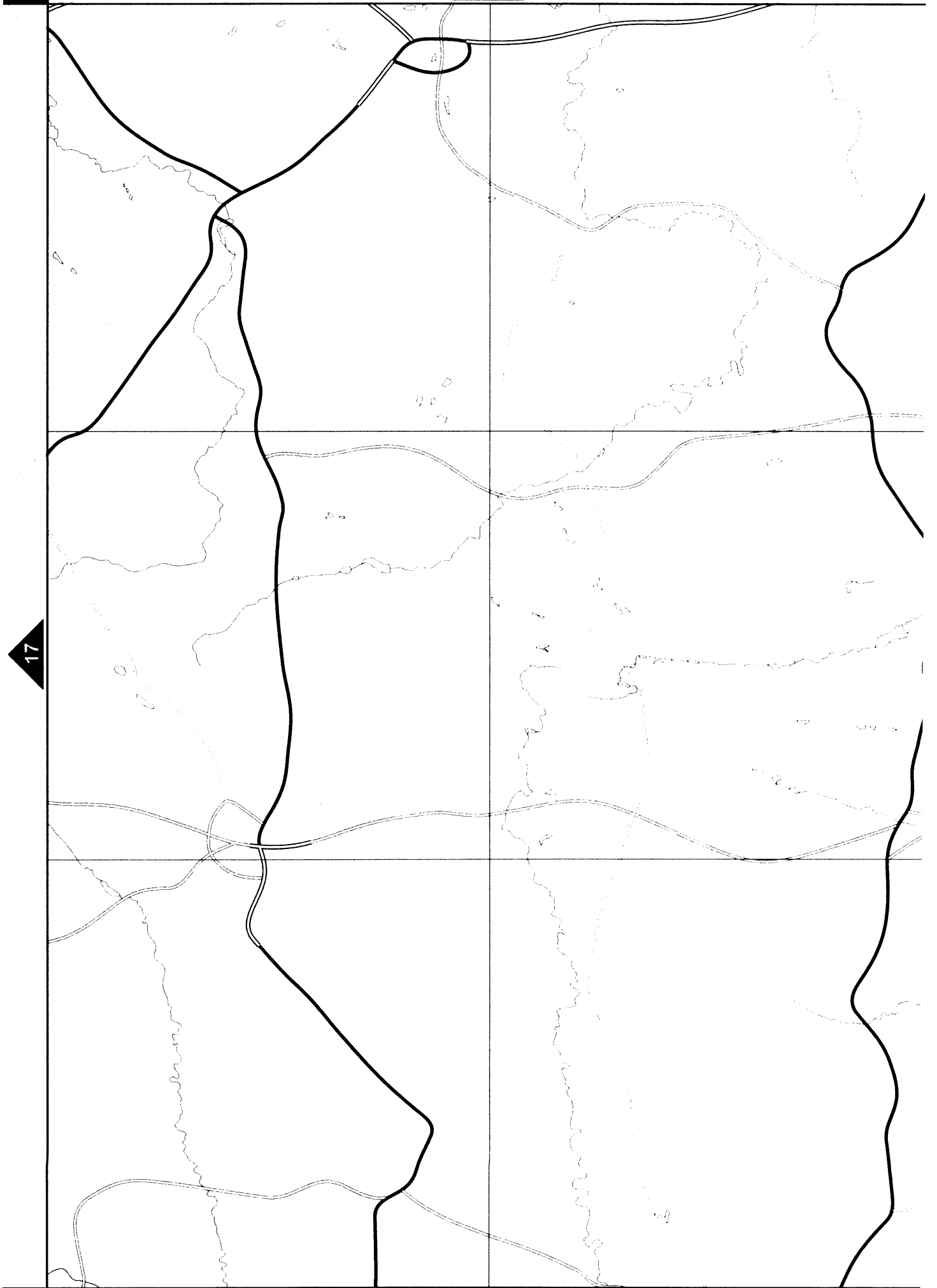

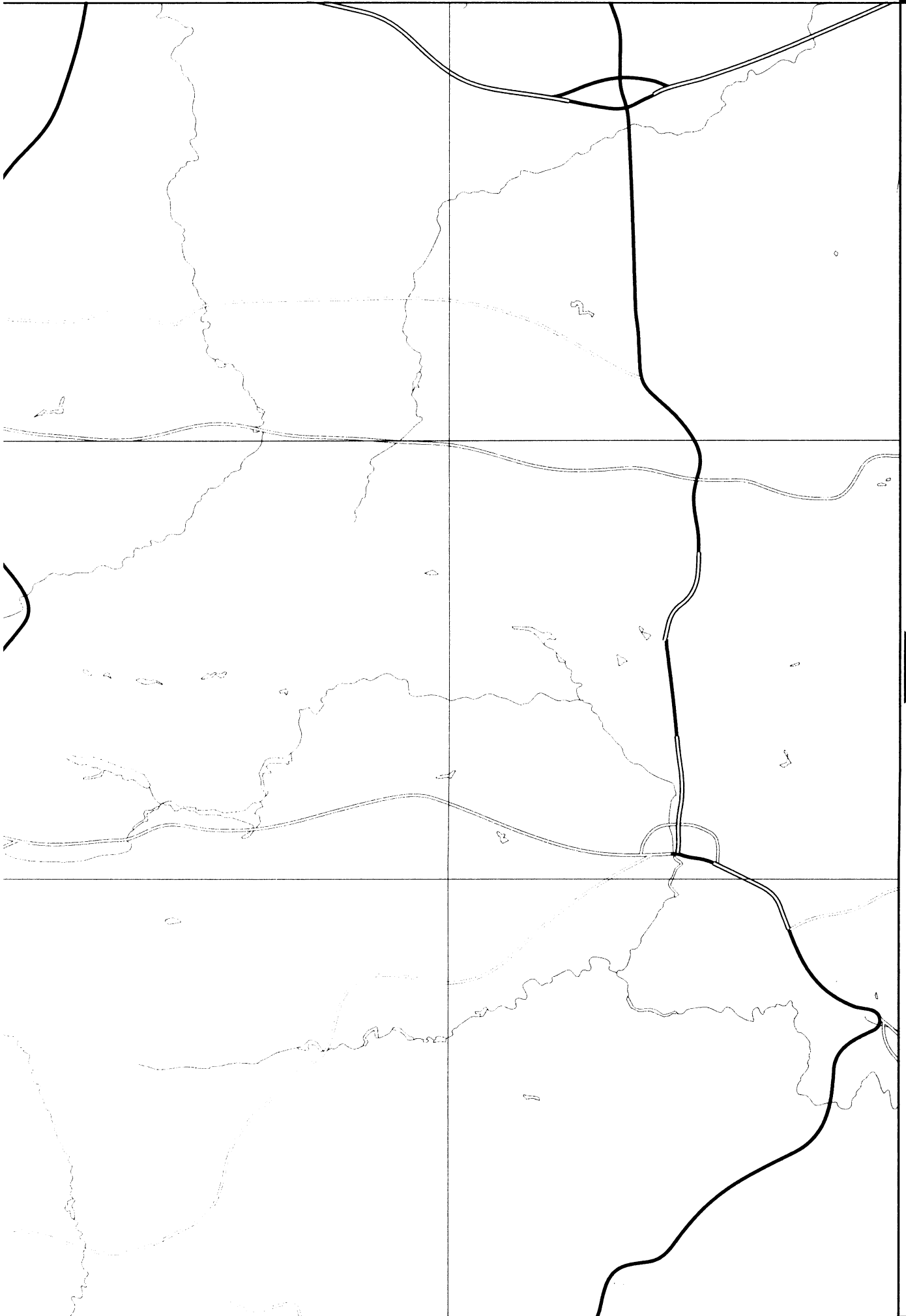
18

7

17

28

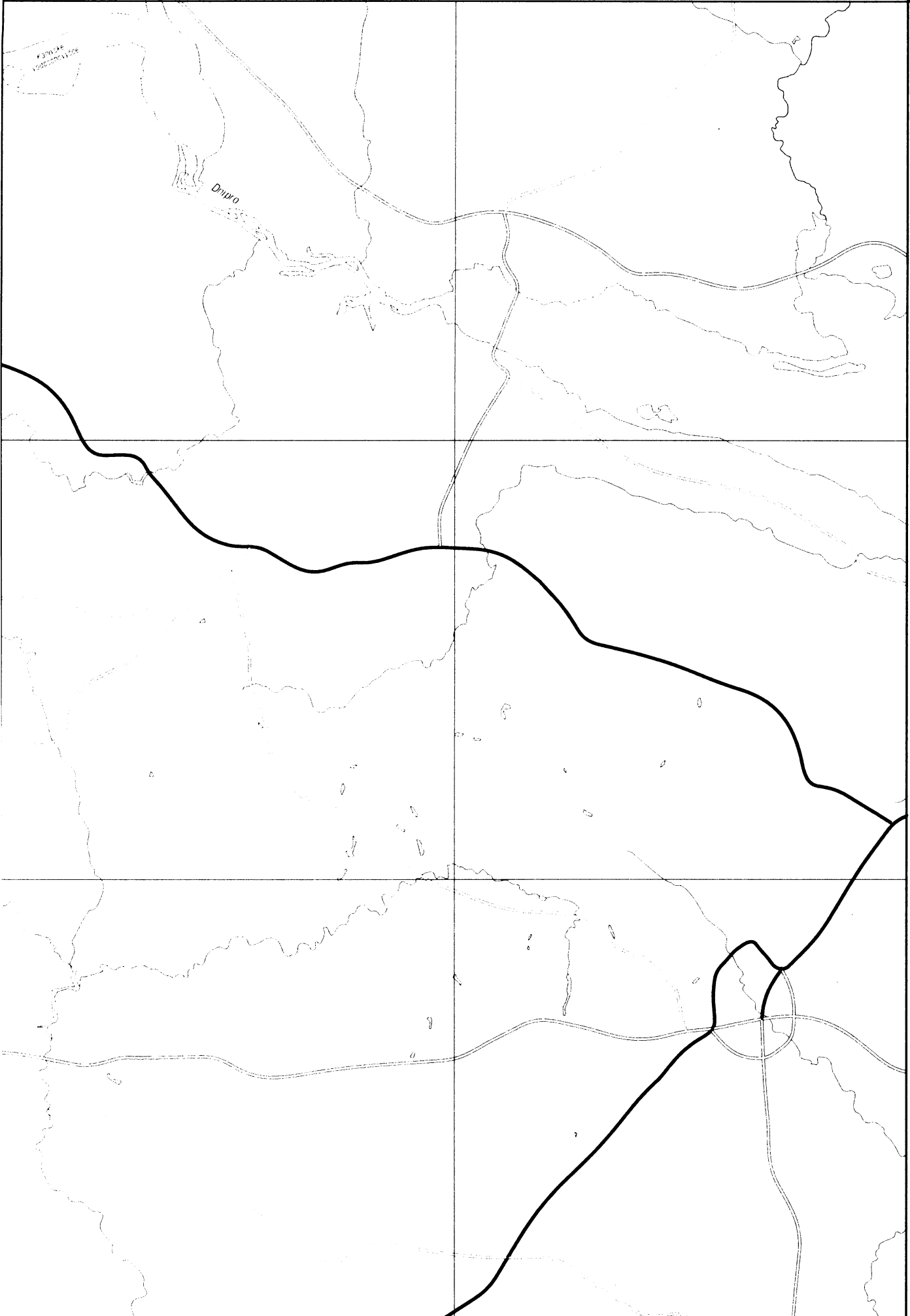

10

21

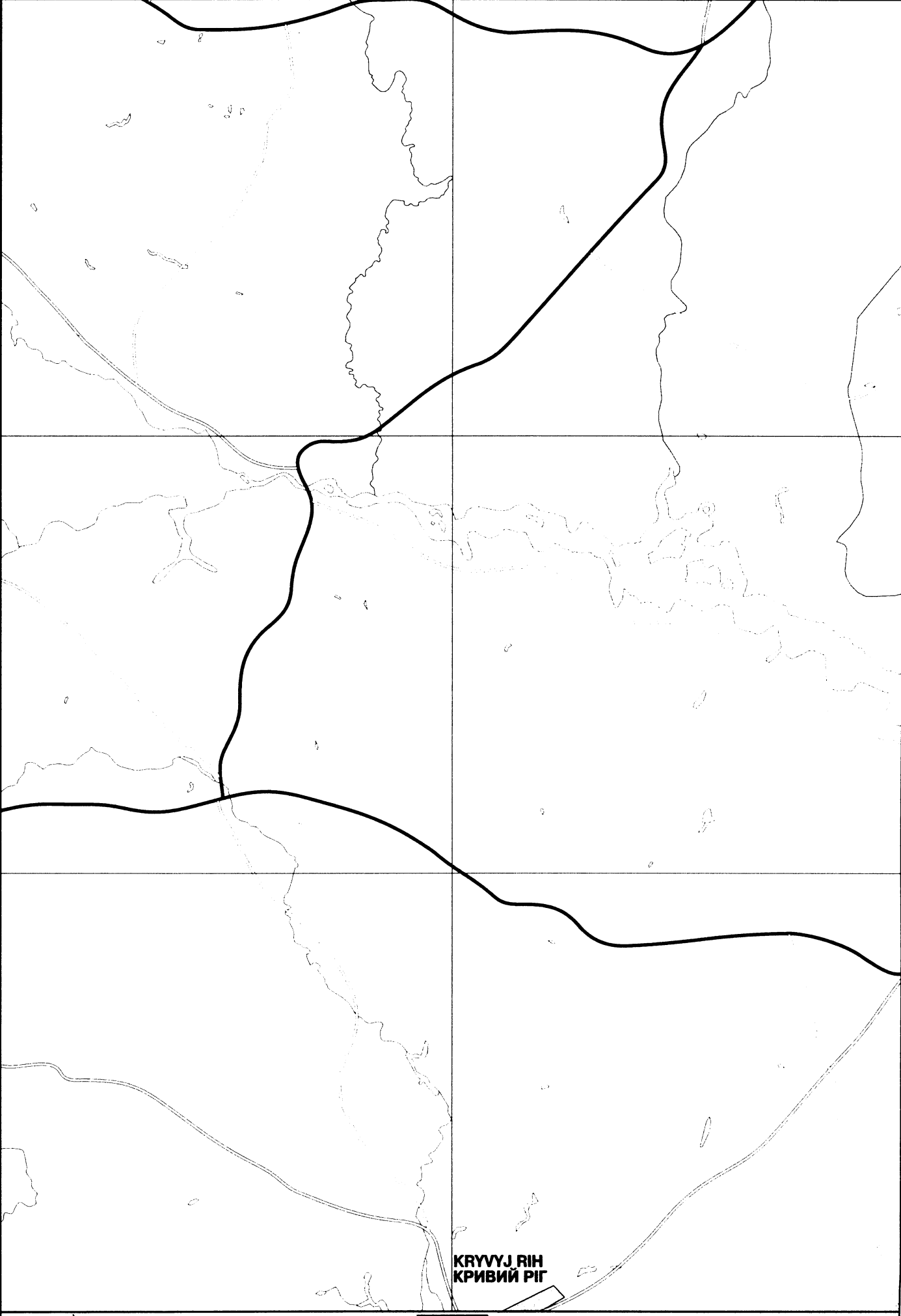
22

31

22

11

19

КРИВУЙ РІВ
КРИВИЙ РІГ

32

12

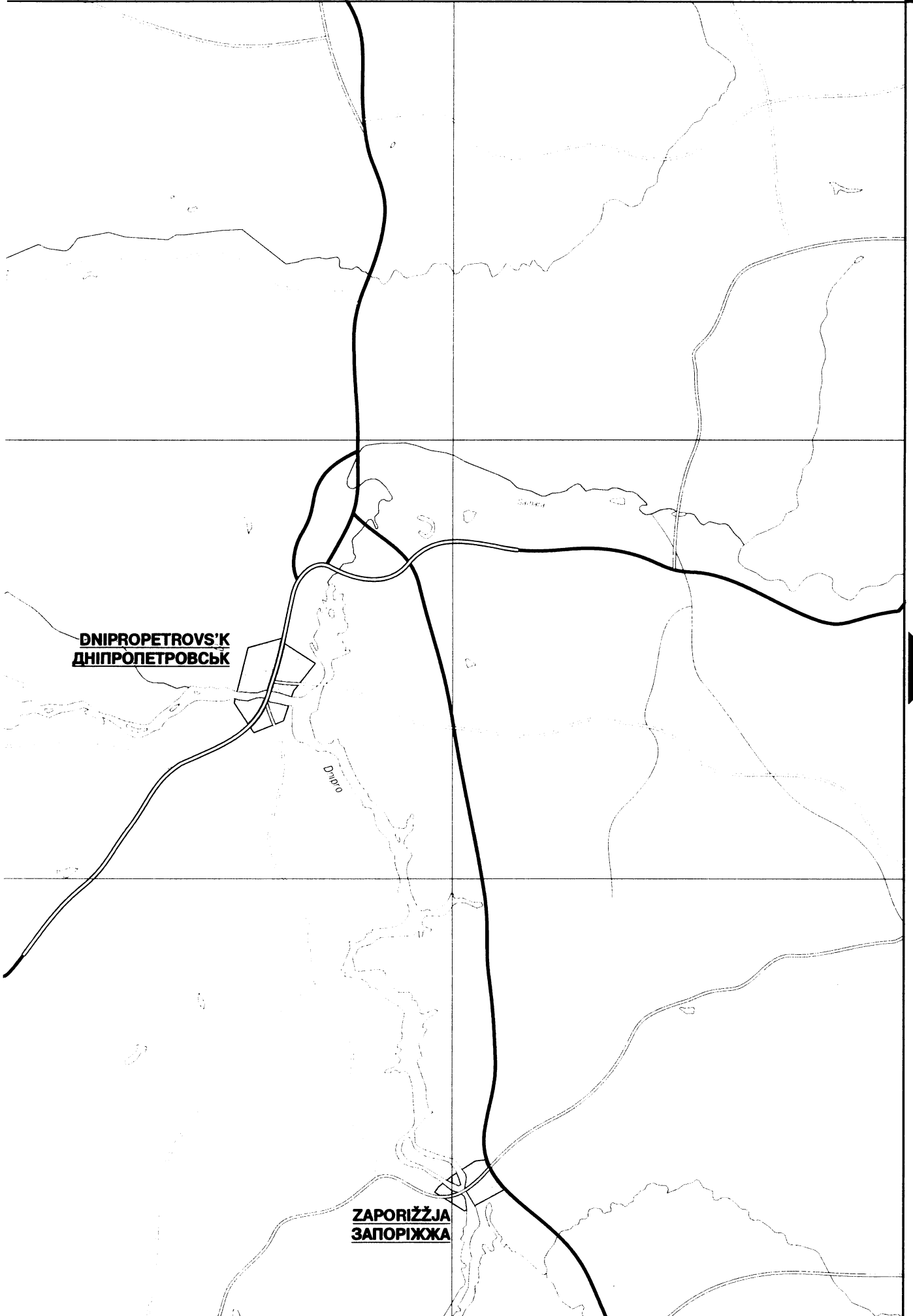
23

ДНІПРОПЕТРОВСЬК
ДНІПРОПЕТРОВСЬК

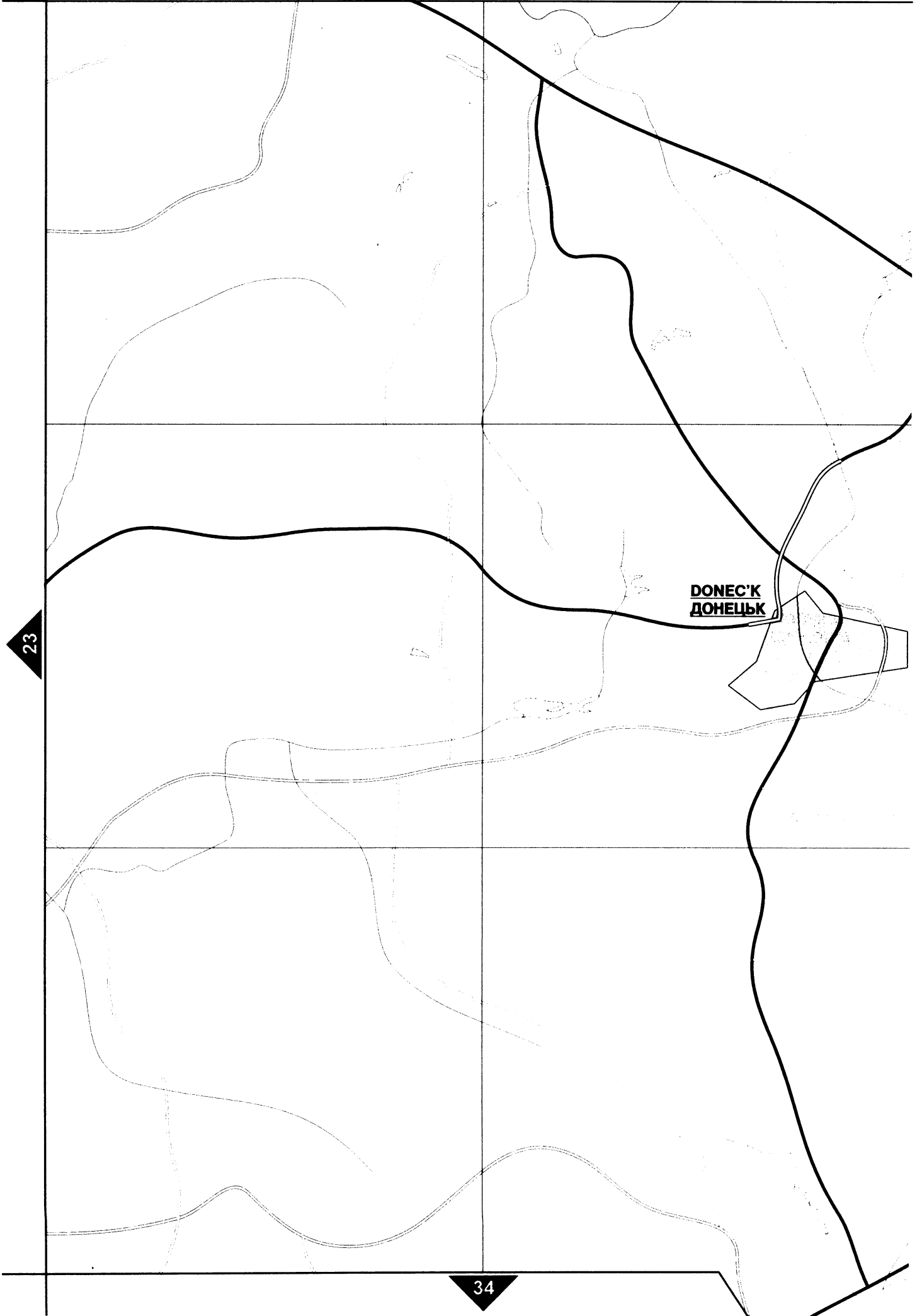
ЗАПОРІЖЖА
ЗАПОРІЖЖА

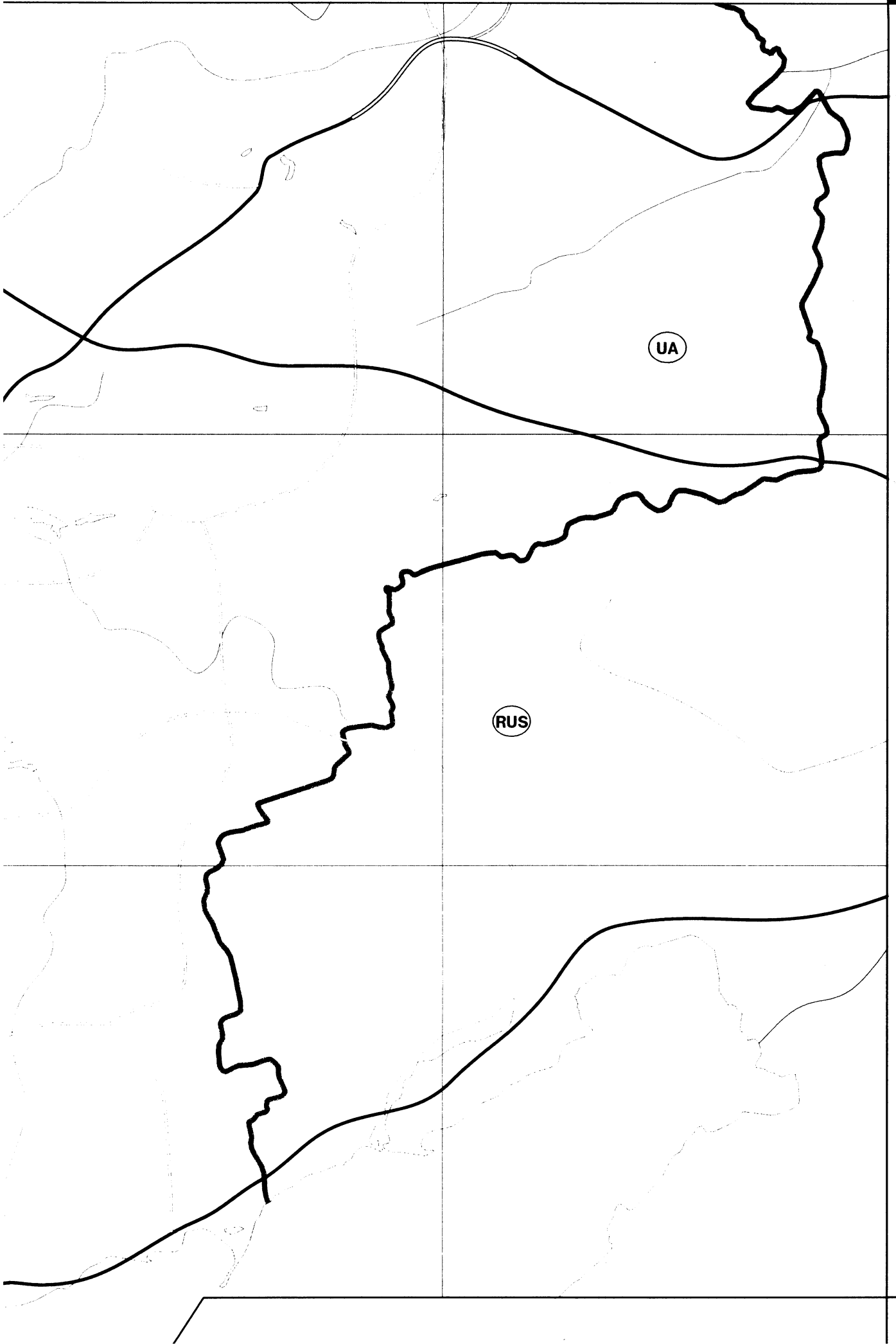
24

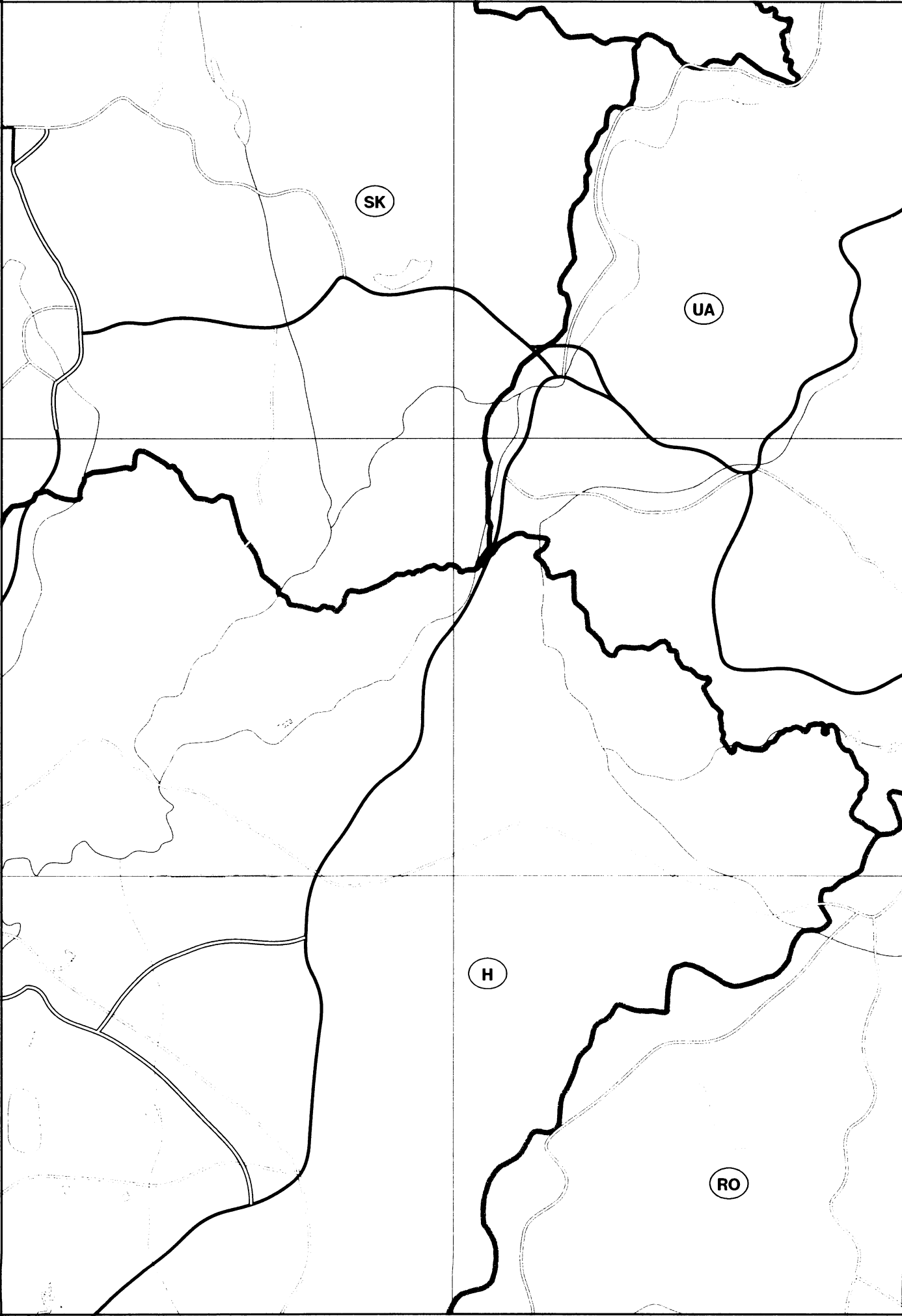
33

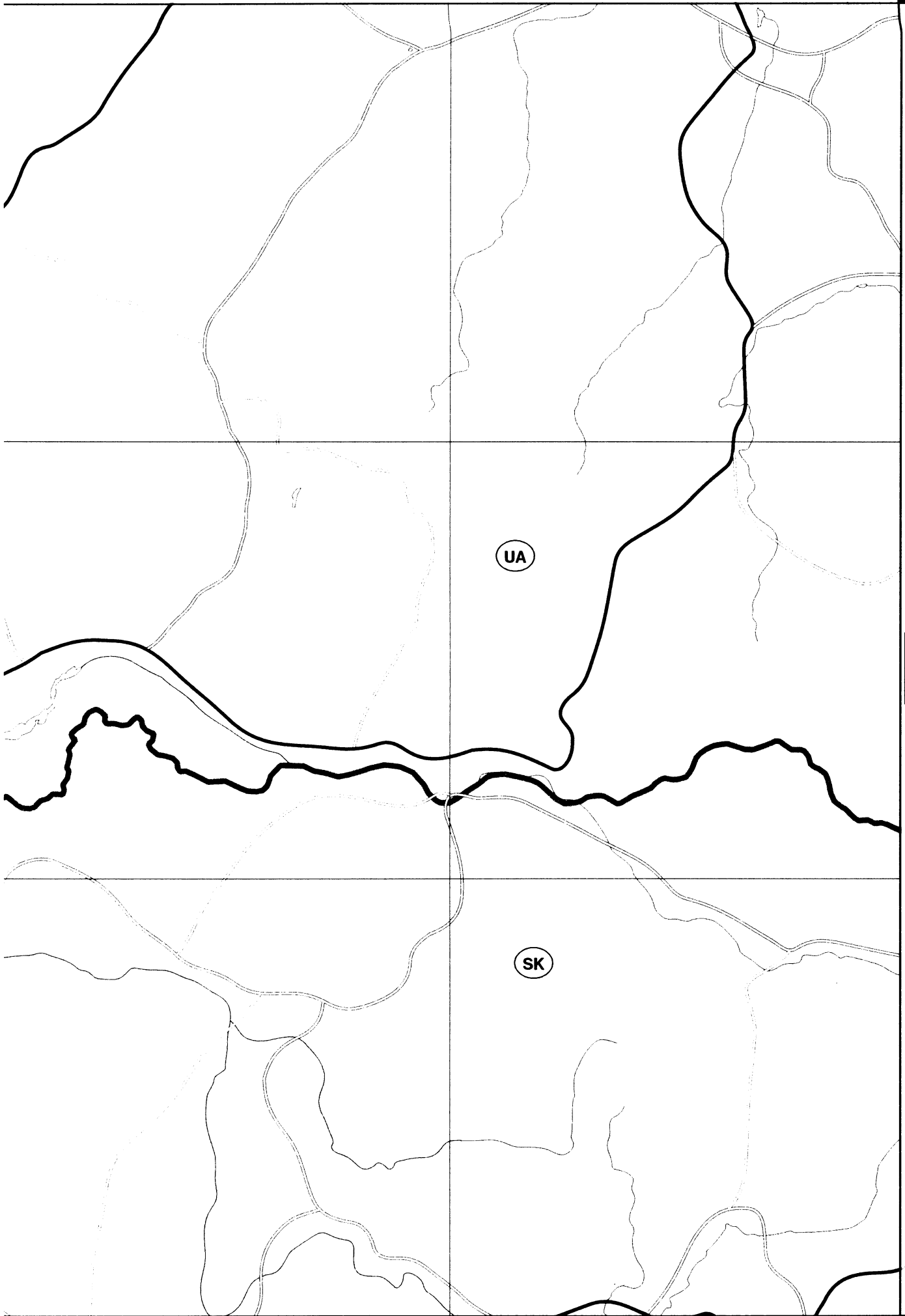

DONES'K
ДОНЕЦЬК

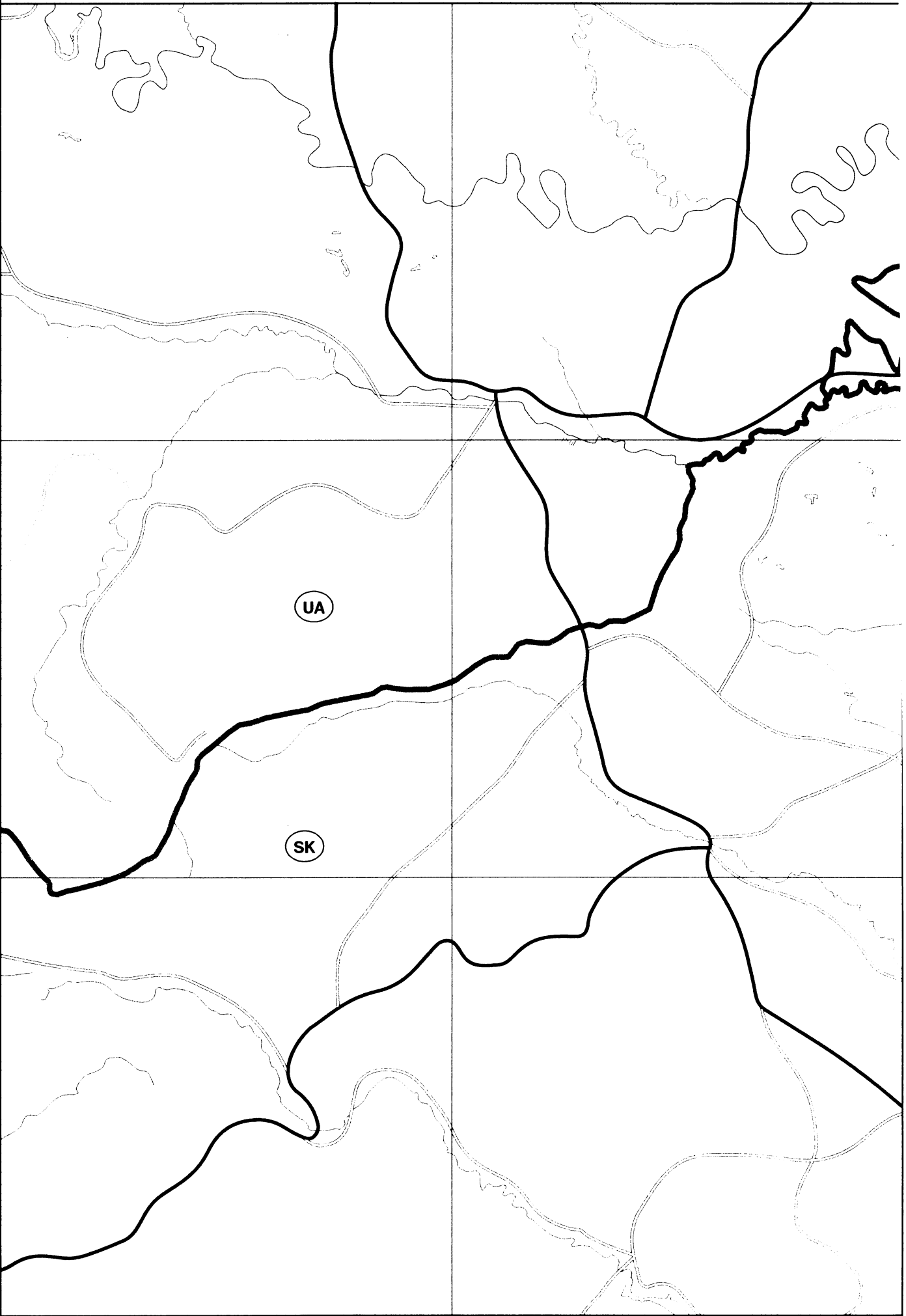

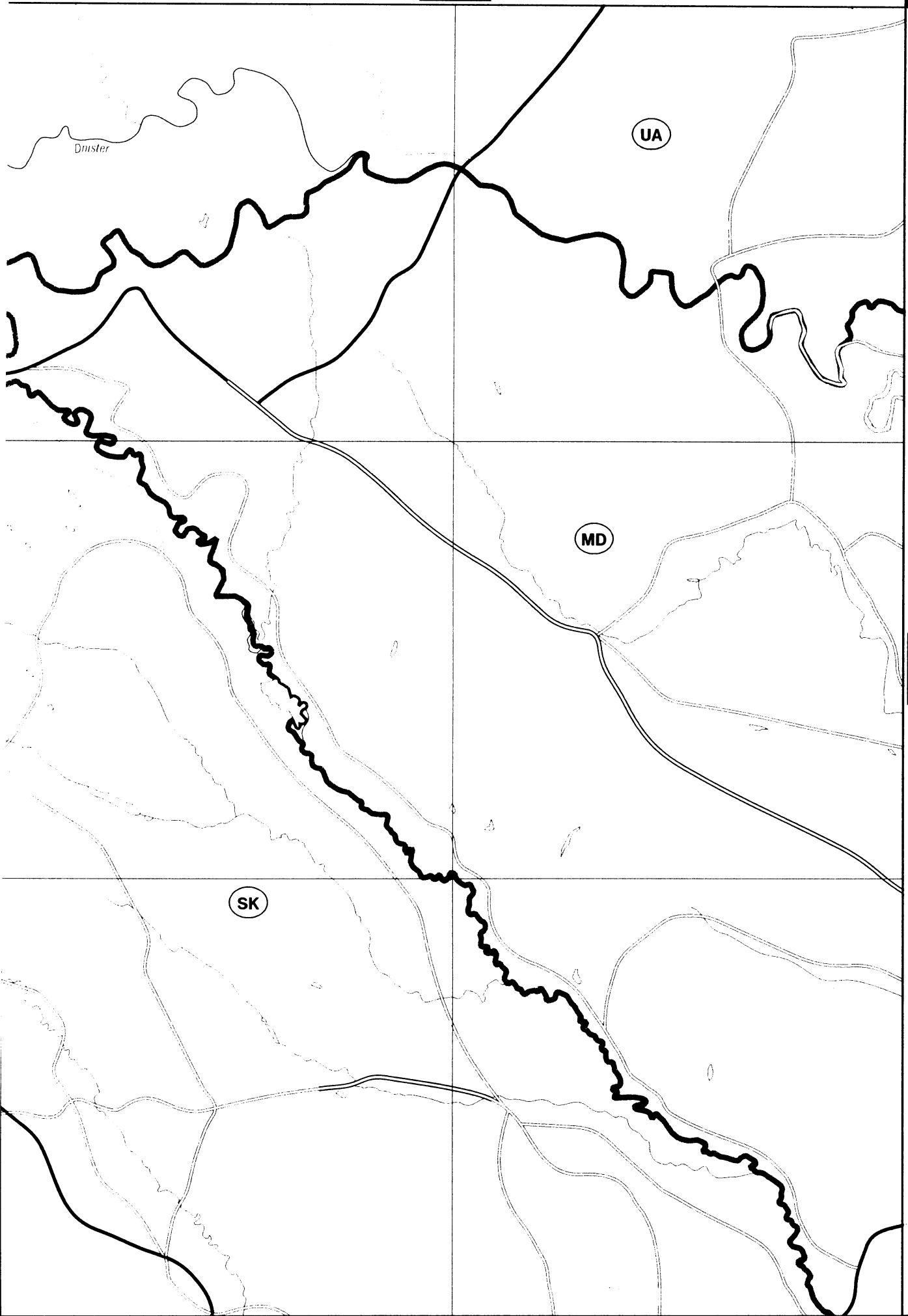

UA

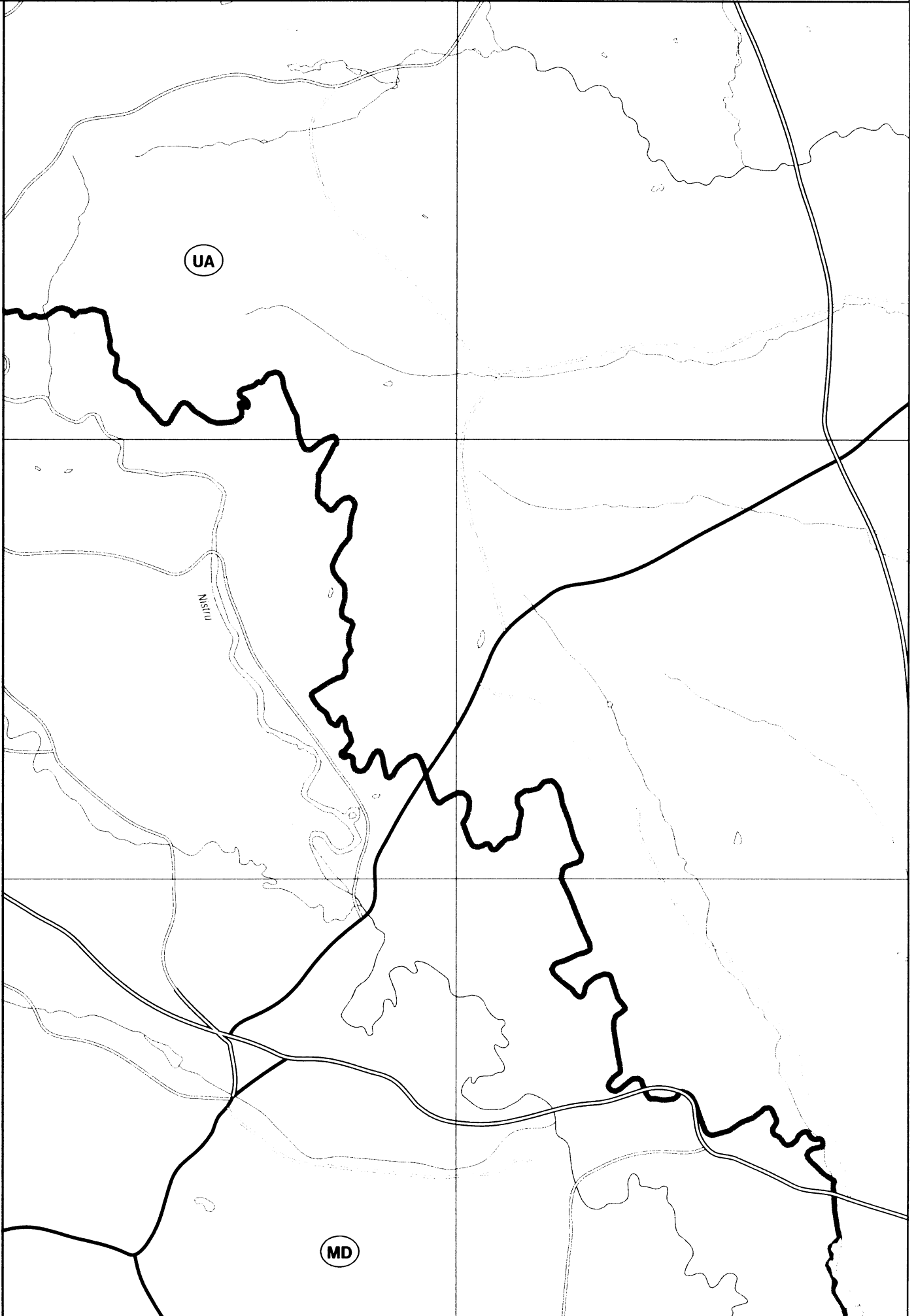
SK

30

20

29

MD

UA

Mistiu

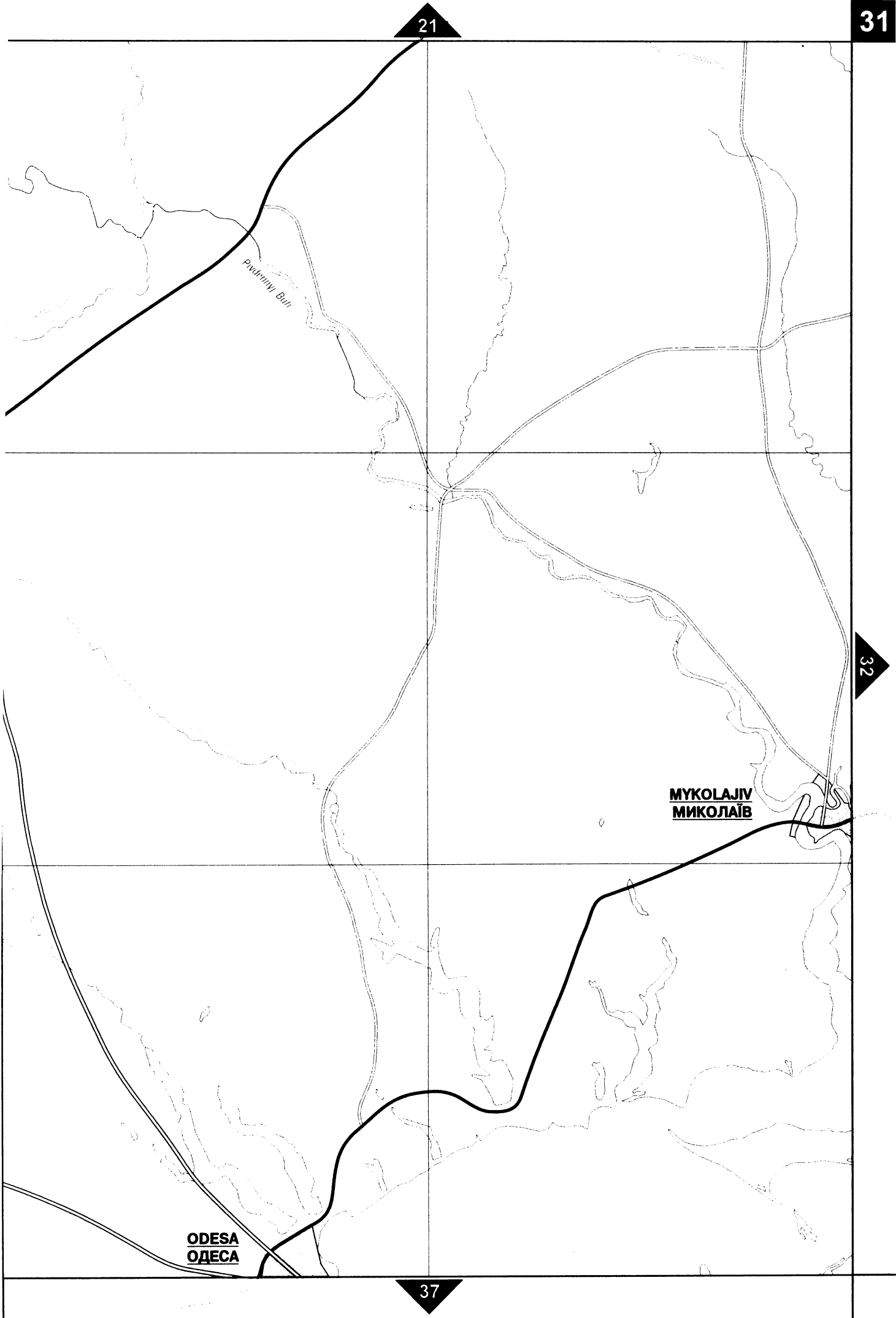
36

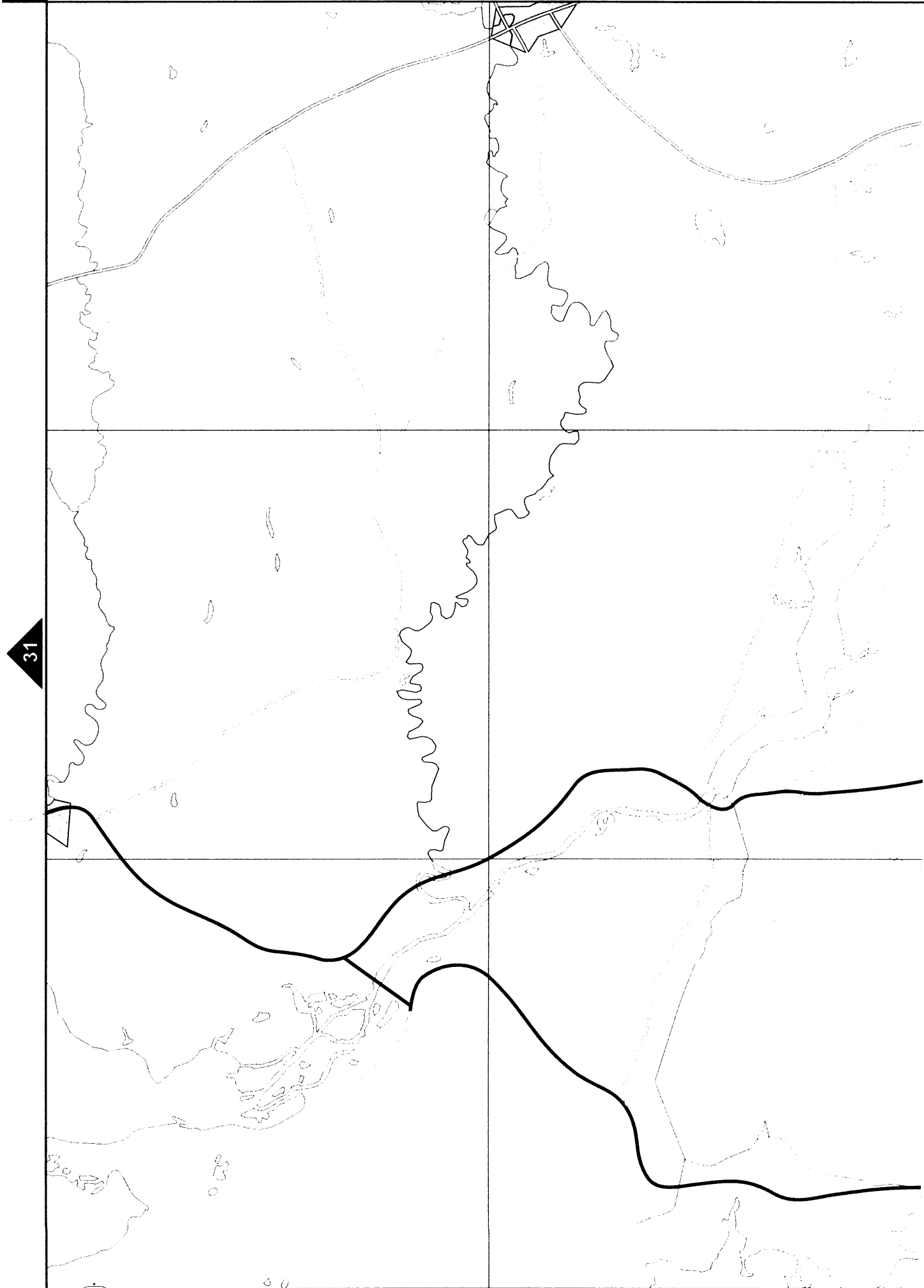

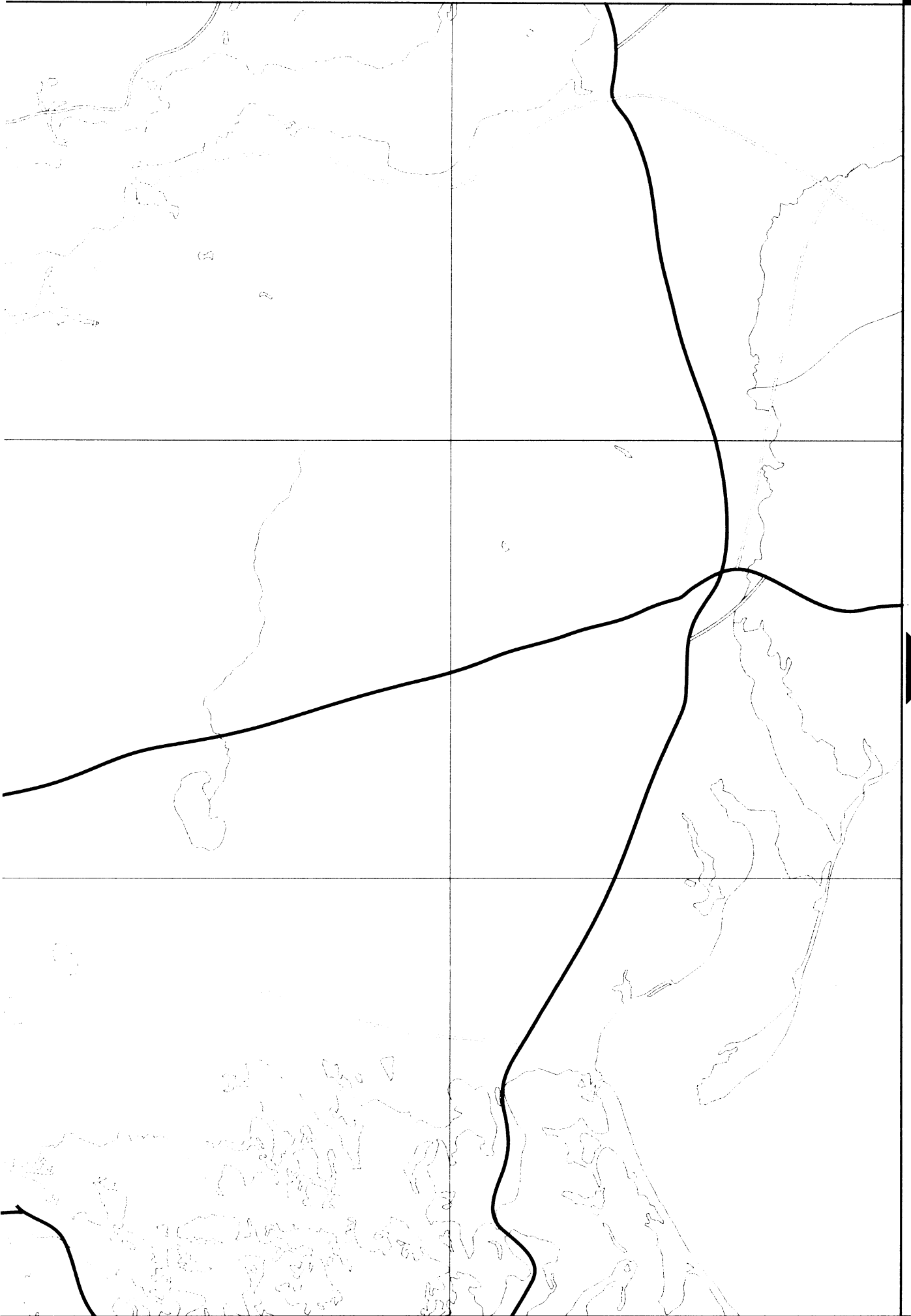
Річка Іл'я Віл

МУКОЛАЖІВ
МИКОЛАЇВ

ODESA
ОДЕСА

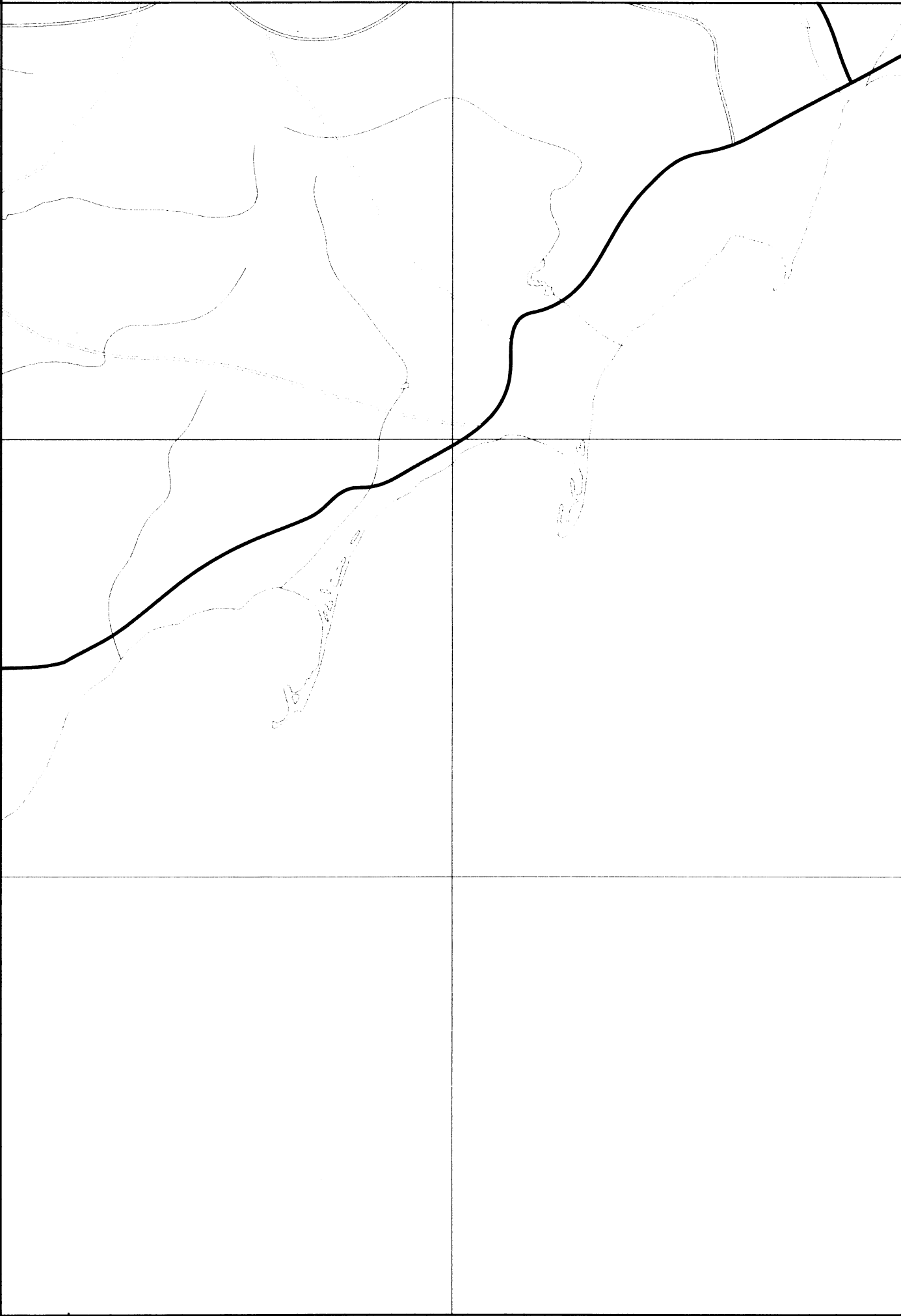

34

24

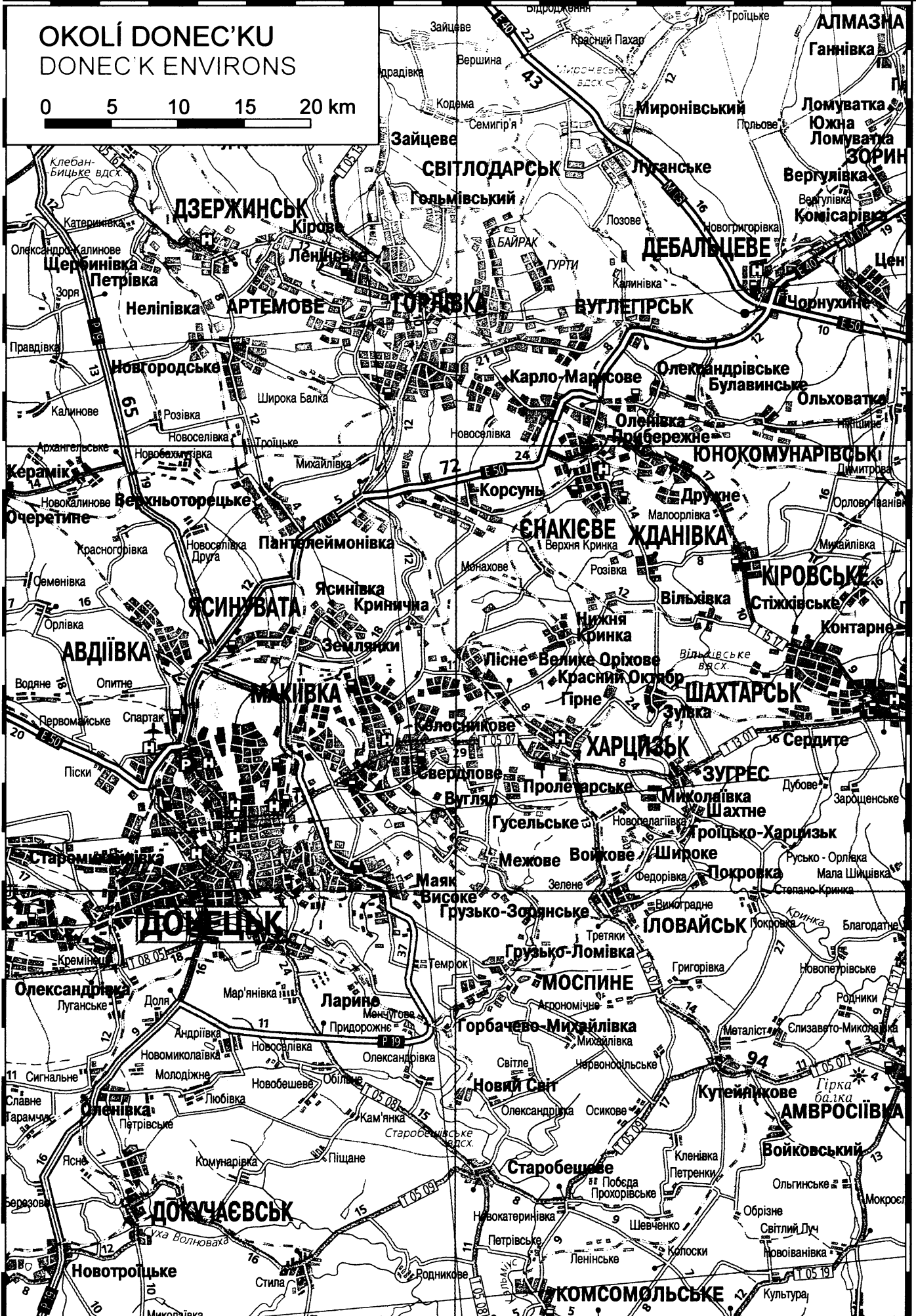
33

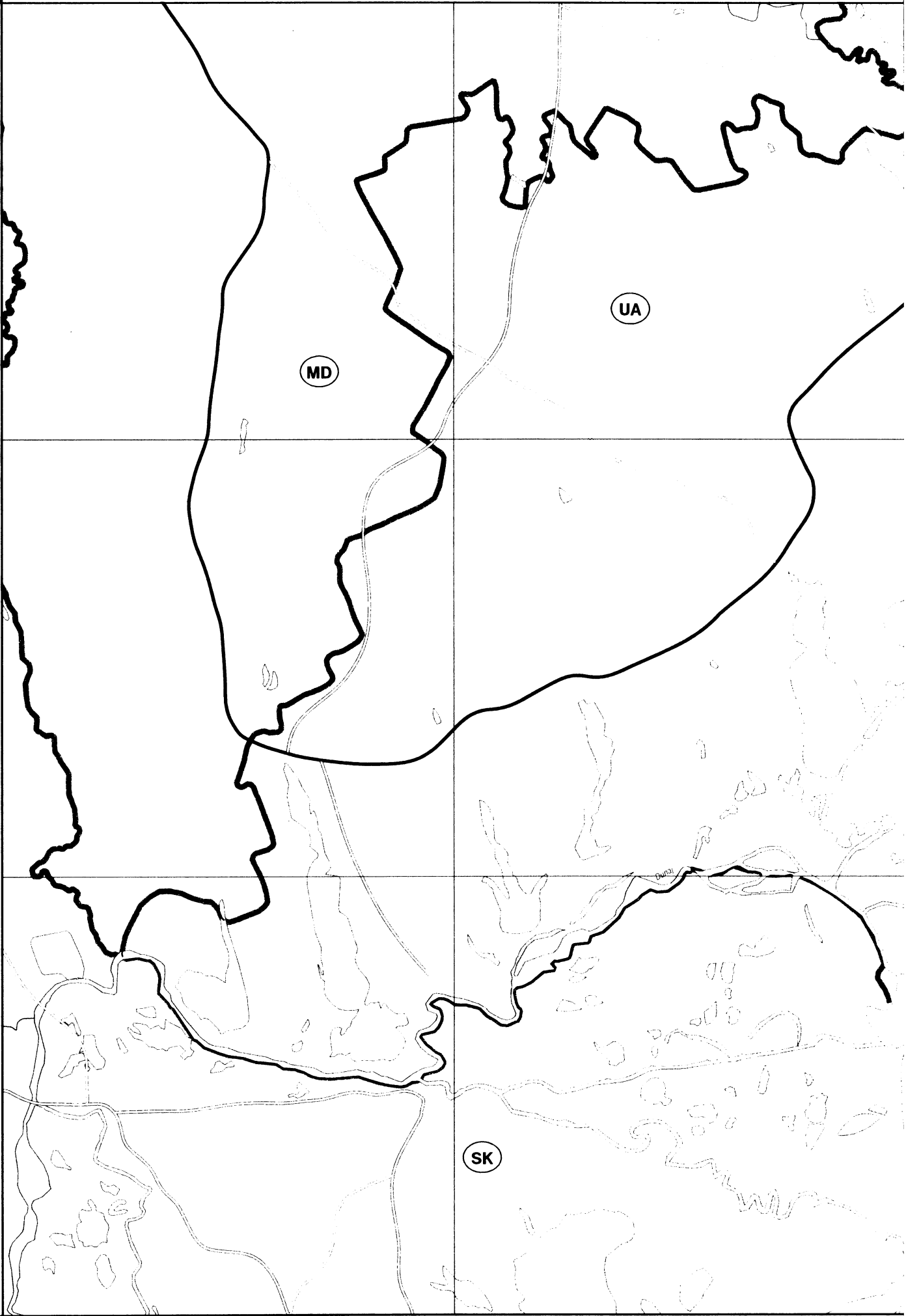
41

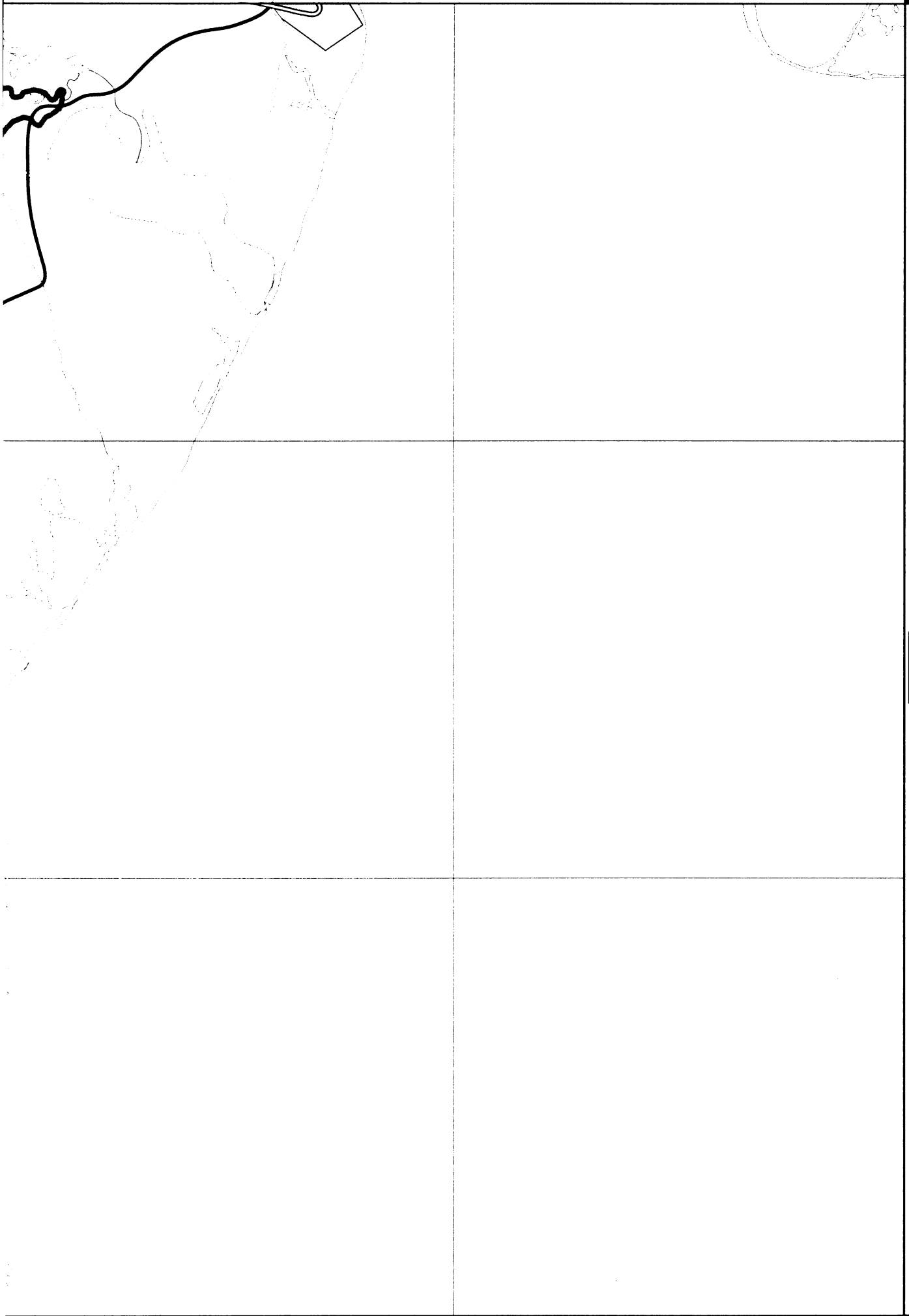

OKOLÍ DONEC'KU DONEC'K ENVIRONS

0 5 10 15 20 km

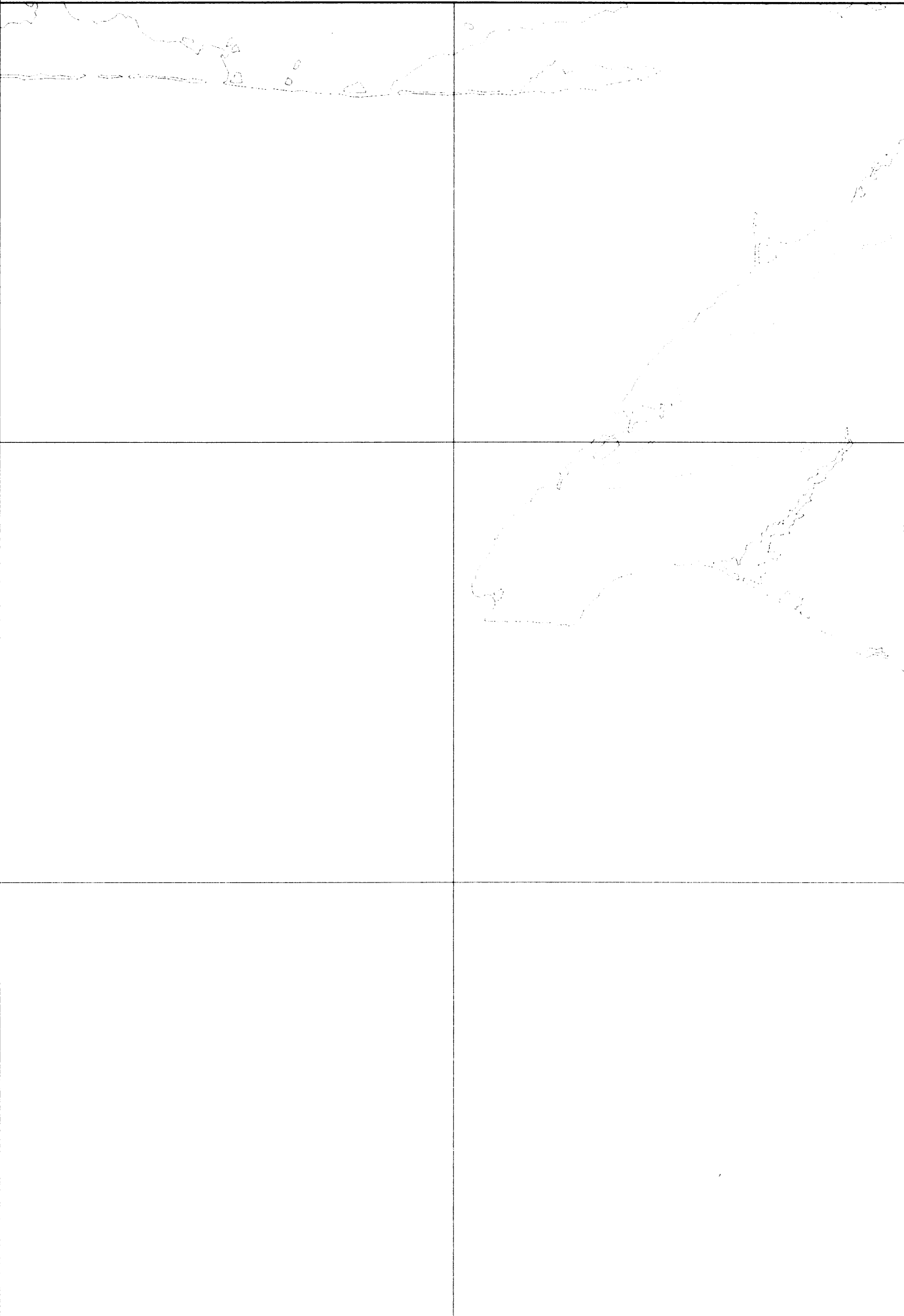

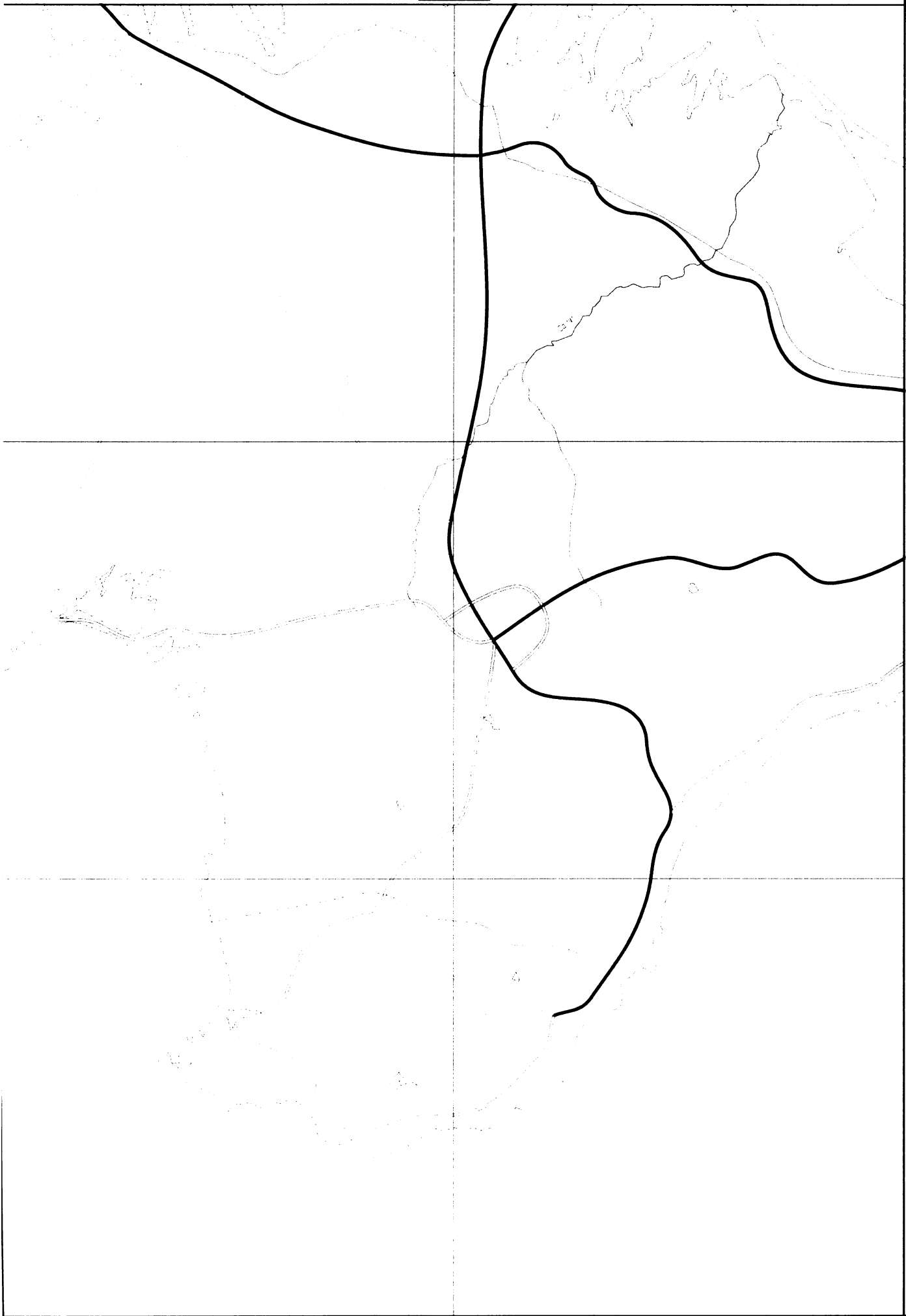
38

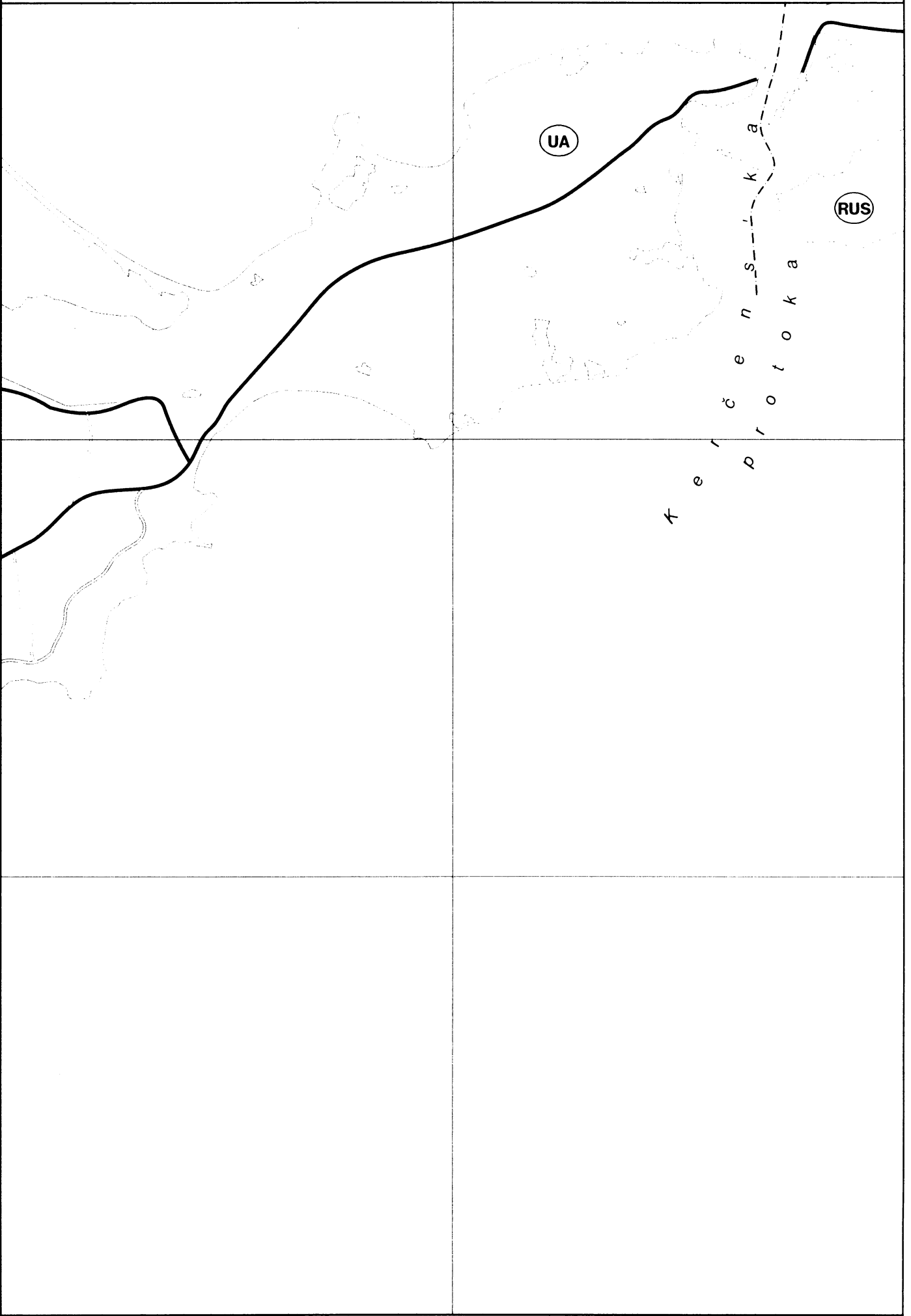
32

37

Jmenný rejstřík

Zkratky administrativních oblastí

AR K. - Autonomní rep. Krym
 Čerk. o. - Čerkaská
 Čern. o. - Černihivská
 Černi. o. - Černivecká
 Dni. o. - Dnipropetrovská
 Don. o. - Donecká
 Char. o. - Charkivská
 Cher. o. - Chersonská
 Chmel. o. - Chmel'nycká

I.-F. o. - Ivano-Frankivská
 Kyj. o. - Kyjivská
 Kir. o. - Kirovohradská
 Luh. o. - Luhanská
 Lvi. o. - Lvivská
 Myk. o. - Mykolajivská
 Ode. o. - Odeská
 Pol. o. - Poltavská
 Rov. o. - Rovenská

A
 Abramivka 9 E
 Adamivka 9 D
 Adamove 8 E
 Andrijivka (Čern. o.) 9 B
 Andrijivka (Kyj. o.) 9 E
 Andrijivka (Žyt. o.) 8 F
 Andryevyči 8 E
 Antonovyči 9 B
 Anysiv 9 B
 Avdieva Nyva 9 C
 Avdijivka 9 B
B
 Babynci 9 E
 Baklan, Muravijka 9 B
 Barachty 20 B
 Baranivka 8 F
 Baraši 8 E
 Behač 9 B
 Bechy 8 F
 Berestovec 8 D
 Berezci 8 F
 Berezna 10 A
 Bereznyky 8 E
 Bervycja 9 F
 Bila Krynycja 9 E
 Bilka (Žyt. o.) 8 C
 Bilka (Žyt. o.) 8 E
 Bilohorodka 9 E
 Bilokorovyči 8 E
 Biry 9 D
 Blidča 9 E
 Bludše 9 D
 Blystavycja 9 E
 Bober, ř. 9 C
 Bobrovycja 9 D
 Bobrujky 9 D
 Bobrycja 8 E
 Bobryk 9 F
 Bode'nyky 9 D
 Bojarka 9 C
 Bojarka 8 C
 Bolotnycy 8 D
 Borivka 9 E
 Borodjanka 9 E
 Borščiv 8 F
 Boryspil' 9 F
 Bovsuny 8 C
 Branycja 9 D
 Bražynka 8 F
 Bronyky 8 E
 Brovary 9 F
 Brusyliv 9 B
 Buča 9 E
 Bučmany 8 E
 Budky 8 C
 Budo-Litky 8 E
 Budy 9 B
 Budylička 8 F
 Budyše 9 D
 Buky 8 F
 Bulachiv 9 D
 Burivka 9 B
 Buzova 9 E
Č
 Čabany 9 F
 Čemer 9 D
 Čerevyky 8 C
 Černihiv 9 B
 Černjachiv 8 F
 Černyš 9 B
 Červona Voloka 8 C
 Červosnosilka 8 C
 Čopovyči 8 F
 Čomobyl' 9 C
 Čyživka 8 E
D
 Danivka 9 D
 Danyči 9 B
 Danylivka 9 E
 Dašynka 8 F
 Davydivka 8 F
 Demydiv 9 E

Deržanivka 8 E
 Desna 9 D
 Desna, ř. 9 D
 Dibrivka 8 E
 Dibrivne 9 B
 Dibrova 8 C
 Dibrova 8 F
 Didkovyči 8 D
 Ditynec' 8 F
 Divošyn 8 C
 Dmytrivka 9 E
 Dnipro, ř. 9 A
 Domanivka 9 C
 Dovhuny 9 A
 Dovžyk 9 B
 Družnja 9 E
 Dudarkiv 9 F
 Dvoryše 8 F
 Dymyr 9 E
F
 Fasova 9 E
 Fedorivka (Žyt. o.) 8 E
 Fedorivka (Kyj. o.) 9 C
 Fenevyči 9 E
H
 Hajove 9 D
 Hal'čyn 9 D
 Hannopil 8 E
 Havronščyna 9 E
 Havrylivka 9 E
 Hladkovyči 8 D
 Hlevacha
 Hlumča 8 E
 Hlyboke 9 F
 Hnidy 9 F
 Hnyzdyše 9 B
 Hoholiv 9 F
 Holovuriv 9 F
 Holubyči
 Hončarics'ke 9 D
 Hora 9 F
 Horbove (Žyt. o.) 8 E
 Horbove (Čern. o.) 9 B
 Horbuliv 8 F
 Hornostajpil' 9 C
 Horodec 8 C
 Horščyk 8 E
 Hostomel' 9 E
 Hostroluččja 9 F
 Hošiv 8 D
 Hrabiv 9 B
 Hrabivka 9 B
 Hrady 8 F
 Hranitne 8 F
 Hreblja 9 E
 Hrezlja 8 D
 Hrezlja, ř. 8 D
 Hrud 8 E
 Hrušky 8 F
 Hubyči 9 A
 Hučyn 9 B
 Huljanka 8 E
 Huta-Potijivka 8 F
CH
 Chalpe'ja 20 B
 Chaljavyn
 Chmil' 8 E
 Chmil' na 9 E
 Chmil'nycja 9 B
 Chočyne 8 C
 Chodaky 8 F
 Chodosivka 9 F
 Chodurky 8 E
 Chomuteč' 20 A
 Choťjanivka 9 F
 Choťynivka 8 F
 Chreščate 9 D
 Chrynivka 10 C
 Chutir-Mokljaky 8 E
I
 Ihnatpil 8 D
 Irpin' 9 E
 Irpin', ř. 9 E

Irša 9 E
 Irša, ř. 8 F
 Iršans'k 8 F
 Iržavec' 9 D
 Ivanivka 9 B
 Ivankiv (Kyj. o.) 9 C
 Ivankiv (Kyj. o.) 9 F
 Ivankovyči (Kyj. o.) 9 F
 Ivanovyči (Žyt. o.) 8 F
J
 Jablunec' 8 E
 Jablunivka (Žyt. o.) 8 E
 Jablunivka (Kyj. o.) 9 E
 Jaroslavka 9 F
 Jasna Poljana 8 E
 Jasnohorodka (Kyj. o.) 9 C
 Jasnohorodka (Kyj. o.) 9 E
 Jevmyinka 9 D
 Josypivka 9 E
 Jurove 8 C
K
 Kačaly 9 E
 Kalynivka (Kyjiv. o.) 9 E
 Kalyta 9 D
 Kam'janyj Brid 8 F
 Kamjan'ka 9 B
 Karchivka 9 B
 Karpylivka 9 D
 Katerynivka (Žyt. o.) 8 E
 Katerynivka (Žyt. o.) 8 F
 Katjužanka 9 E
 Kezy 9 B
 Kipti 9 D
 Kirove 9 F
 Klavdievo-Tarasove 9 E
 Klityše 8 F
 Kločkov 9 B
 Kločky 8 D
 Kocjubyns'ke 9 F
 Kodra 9 E
 Kolonščyna 9 E
 Kolyčivka 9 B
 Komarivka 9 E
 Komsomoľs'ke 8 C
 Kopačiv 20 B
 Kopyliv 9 E
 Kopyše 8 C
 Korčev'ja 9 A
 Korolivka
 Korop'je 9 D
 Korosten' 8 F
 Kosačivka 9 D
 Košelivka 8 E
 Kotiv 9 D
 Kovalivka 9 C
 Kovanka 8 C
 Kovčyn 10 A
 Kovryta 9 B
 Kozarovyči 9 E
 Kozary 9 D
 Kozelec' 9 D
 Kozeroth 9 D
 Kozijivka 8 F
 Kozycanka 20 A
 Kozynci 9 E
 Krajivščyna 8 E
 Krasjatyči 9 C
 Krasivs'ke 9 B
 Krasne 9 D
 Krasylivka (Kyj. o.) 9 C
 Krasylivka (Kyj. o.) 9 F
 Krasylivka 8 E
 Kratyn' 9 B
 Krechajiv 9 D
 Kremno 8 E
 Kropyvnja 8 F
 Kručenic' 8 F
 Kryvotyn 8 E
 Ksaveriv 8 F
 Kulažynci 9 F
 Kuliši 8 E
 Kupyše 8 F

Kurčycja 8 E
 Kuvečyči 9 B
 Kyčkyri 8 F
 Kyjanka 8 E
 Kyjinka 9 B
 Kyjiv 9 F
 Kyjivs'ke vodosh. 9 F
 Kyjiv 9 F
 Kyšyn 8 E
L
 Ladynka 9 D
 Lasky 8 D
 Lebedivka (Čern. o.) 9 D
 Lebedivka (Čern. o.) 9 F
 Lenine 8 F
 Leninivka 10 A
 Leonivka 9 E
 Levkovyči 8 C
 Levkovyči 8 C
 Lisivščyna 8 F
 Litky 9 F
 Litočky 9 D
 Ljubarci 9 F
 Ljubavka 8 D
 Ljubeč 9 A
 Ljubymivka 9 C
 Ljudynivka 8 D
 Lopatni 9 A
 Lopatyči 8 E
 Lošakova Huta 9 D
 Lovyn' 9 B
 Lučanky 8 C
 Luhyny 8 C
 Lychačiv 9 D
 Lycholitky 9 D
 Lypivka 9 E
 Lypnyky 8 C
 Lystvyn 8 C
 Lyšnja 9 E
 Lytvynivka 9 E
M
 Mahdyn 8 D
 Majdanivka 9 E
 Majdan-Kopyščens'kyj 8 C
 Majstrova Volja 8 E
 Makariv 9 E
 Makarivka 9 C
 Maksim 9 D
 Maksimovyči 9 C
 Makyšyn 9 B
 Mala Cvilja 8 E
 Mala Hlumča 8 E
 Mala Rača 8 F
 Mala Tarasivka 9 F
 Malachivka 8 C
 Malyn 8 F
 Malynivka 9 B
 Mar'janivka (Žyt. o.) 8 D
 Mar'janivka (Kyj. o.) 9 E
 Martusivka 9 F
 Mažyrička 9 E
 Medynivka 8 F
 Meleny 8 F
 Mistečko 9 E
 Modeliv 8 F
 Mokljaky 8 E
 Mokrec' 9 F
 Moki Velyčky 9 B
 Moložava 9 B
 Morivs'k 9 D
 Morozivka 9 F
 Mostyšče 9 E
 Motyžyn 9 E
 Musijky 9 C
 Muzyči 9 E
 Mychajlivka 8 D
 Mychajlo-Kocjubyns'ke 9 B
 Mychijivka 8 E
 Myka, ř. 8 F
 Mykolajivka 8 E
 Myca 9 E
 Myrne 9 F
 Mysy 9 A

Sum. o. - Sumská
 Ter. o. - Ternopilská
 Vin. o. - Vinnycká
 Vol. o. - Volynská
 Žyt. o. - Žytomyrská
 Zak. o. - Zakarpatská
 Zap. o. - Zaporizská

A	B
C	D
E	F

N
 Nadylivka 9 D
 Najkivka 8 F
 Nalyvajkivka 9 E
 Narodyči 8 D
 Nebrat 9 E
 Nedančyči 9 A
 Nedilyše 8 E
 Neklja 9 B
 Nemišave 9 E
 Nesolon' 8 E
 Nevhody 8 D
 Nižylovci 9 E
 Noryn, ř. 8 D
 Norynci 8 D
 Nova Borova 8 F
 Nova Rača 8 D
 Novaky 8 F
 Novi Bilokorovyči 8 C
 Novi Petrivci 9 F
 Novi Sokoly 9 C
 Novi Vorobji 8 F
 Novohrad-Volyns'kyj 8 E
 Novosilky (Čern. o.) 9 F
 Novosilky (Kyj. o.) 9 E
 Novyj Bilous 9 B
 Nyžča Dubečnja 9 F
O
 Obuchiv 20 B
 Obuchovyči 9 C
 Obychody 8 D
 Obyše 8 C
 Odynci 9 D
 Ochotivka 8 E
 Olbyn 9 D
 Oleksandrivka Druha 9 B
 Olevs'k 8 C
 Olyšivka 9 D
 Omeljaniv 9 D
 Opanasiv 9 D
 Orlivka 9 B
 Osivka 8 E
 Osivši 9 E
 Osova 8 E
 Ostapy 8 E
 Oster 9 D
 Osyčky 8 F
 Osykove 9 E
 Ožera 9 E
 Ožerjany 8 C
 Ožerščyna 9 E
P
 Pajuty 9 D
 Pakivščyna 8 D
 Pakul' 9 B
 Paranyne 8 E
 Parchymiv 9 D
 Pašivka 9 E
 Pekurivka 9 B
 Perechodivka 9 D
 Perha 8 C
 Peršotranneve 8 D
 Petrivs'ke 9 B
 Pidhirne 9 C
 Pidlisne 9 D
 Piskivka 9 E
 Piščanycja 8 D
 Pl'ochiv 9 B
 Pohreby 20 B
 Pojasky 8 C
 Pokaliv 8 D
 Polis'ke 8 F
 Poromivka 8 F
 Potapovyči 8 D
 Potijivka 8 F
 Povč 8 D
 Pročiv 9 F
 Pruz'ke 9 E
 Prybytky 8 C
 Prydir's'k 9 C
 Pryluky 8 D
 Pryp'jat' 9 C
 Prystancijne 8 F

Puchivka 9 F
 Pulyno-Huta 8 E
 Putylovyči 8 C
 Pyljaty 9 D
 Pylypča 9 B
 Pylypovyči (Žyt. o.) 8 E
 Pylypovyči (Kyj. o.) 9 E
 Pyryžky 8 F
 Pysarivka 8 E
R
 Radohošča 8 E
 Radomyšl' 8 F
 Račul' 9 A
 Radyči 8 E
 Radynka 9 C
 Rahivka 8 D
 Rajivka 9 E
 Revne 9 F
 Ripky 9 B
 Rizna 8 F
 Rjasne 8 E
 Rohoziv 9 F
 Roišče 9 B
 Romanivka 8 E
 Rovži 9 D
 Rozsochivske 8 D
 Rozvaživ 9 C
 Roživka 9 F
 Rožny 9 F
 Ruč'kivka 9 D
 Rudnja (Žyt. o.) 8 C
 Rudnja (Žyt. o.) 8 D
 Rudnja (Kyj. o.) 9 F
 Rudnja-Dymers'ka 9 C
 Rudnja-Ivanivs'ka 8 E
 Rudnja-Radovels'ka 8 C
 Rusakys'ke 9 F
 Rusaky 9 C
 Rusaniv 9 F
 Rychta 9 C
 Ryšavka 8 E
 Ryžany 8 F
 Ryzkyky 9 B
S
 Saly 8 F
 Sarnovyči 8 D
 Savyn 9 D
 Savynka 9 D
 Sedniv 9 B
 Selezivka 8 C
 Seljanščyna 8 F
 Selyše 9 D
 Semypolky 9 F
 Sen'kivka 9 F
 Serbo-Slobidka 8 E
 Serby 8 E
 Serdjuky 8 E
 Seredy 8 E
 Serhijivka 8 E
 Skolobiv 8 F
 Skuraty 8 F
 Slabyn 9 B
 Slipčyci 8 F
 Sloboda 8 C
 Slovečne 8 C
 Smjač 9 B
 Smoljanka 9 D
 Smyčyn 9 B
 Sokoliv 8 E
 Sokolivka 9 D
 Solovij 8 D
 Sorocen' 8 E
 Sosnivka (Byt. o.) 8 C
 Sosnivka (Kyj. o.) 9 E
 Stara Basan' 9 F
 Stara Buda 8 F
 Stara Rudnja 9 B
 Stare 9 F
 Stari Bezradyči
 Stari Vorobji 8 F
 Starosil'c 8 F
 Starovyči 9 E
 Stepanivka 8 E

A
B
C
Č
D
E
F
G
H
CH
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
Š
T
U
V
X
Y
Z
Ž

Steščyna 9 C
Stodoly 10 C
Stolynka 8 E
Stracholiss'ja 9 C
Stremyhorod 8 F
Styrty 8 F
Sulyčivka 9 B
Sulymivka 9 F
Susly 8 E
Sušany 8 C
Sušky 8 E
Svityl'nja 9 F
Sydorovyči 9 C
Symony 8 E
Syrjai 9 D
Š
Ščorsivka 8 F
Šebedycha 8 C
Šeršni 8 F
Ševčenkove 9 F
Šolomky 8 D
Špakiv 9 D
Špyli 9 C
Špyt'ky 9 E
Šybene 9 E
Šybyrynivka 9 B
T
Tajky 8 E
Tal', ř. 9 E
Tarasa Ševčenka 9B
Tarasivka 9 F
Taraščanka 8 E
Tepencyja 8 C
Terechivka 9 B
Termachivka 9 C
Tesnivka 8 E
Teteriv, ř. 9 E
Teterivs'ke 9 E
Tchoryn 8 C
Tolokun' 9 C
Topčijivka 9 D
Torčyn 8 F
Trebuchiv 9 F
Trostjanycja, ř. 8 F
Trubiž ř. 9 F
Trudove 9 B
Tupyčiv 9 B
Tuzar 9 D
U
Ubežyči 9 B
Uhlova Rudnja 9 A
Ukrajinka 8 F
Ulašanivka 8 E
Usolusy 8 E
Usove 8 C
Ušomyr 8 F
Už, ř. 9 C
V
Vachivka 9 C
Varisk 9 C
Varvarivka 8 C
Vaskovyči 8 D
Vasyleva Huta 9 D
Velyka Buhajivka 9 F
Velyka Cvilja 8 E
Velyka Dymerka 9 F
Velyka Fosnja 8 D
Velyka Hlumča 8 E
Velyka Rača 8 F
Velyka Staryčja 9 F
VelykavČernihivka 8 D
Velyki Dmytrovyči 9 F
Velykij Dyrčyn 9 B
Velykij Dyvlyn 8 E
Velykij Jablunec' 8 E
Velykij Karašyn 9 E
Velykij Lystven 9 B
Velykij Zlijiv 9 B
Veresnja ř. 9 C
Viznja, ř. 8 F
Vladivka 8 F
Volodars'k-Volyns'kyj 8 F
Voron'kiv 9 F
Voropajiv 9 D
Voropajivka 9 C
Vorzel' 9 E
Vovčok 9 D
Voznyči 8 C
Vydli 9 B
Vydbybor 8 F
Vyšča Dubečnja 9 F
Vyšen'ky 9 F
Vyšhorod 9 F
Vyšneve (Čern.o.) 9 B
Vyšneve (Kyj. o.) 9 F
Z
Zabolot' 8 F
Zaboroče 8 C
Zabujannja 9 E
Zaderivka 9 B
Zahal'ci 9 E
Zakusyly 8 D
Zalissja 8 D
Zamhlaj 9 B
Zamyslovyči 8 C
Zamyslovyči 8 C
Zariččja 8 D
Zarudcja 9 E
Zavoryči 9 D
Zdvyž ř. 9 E
Zdvyživka 9 E
Zelena Poljana 8 E
Zubkovyči 8 E
Zvizdal', ř. 8 D
Zymovyšče 9 E
Ž
Žad'ky 8 F
Žerevci 8 C
Žeriv, ř. 8 C
Ževed' 9 D
Žmijivka 9 C
Žornivka 9 E
Žovtneve 8 C
Žubrovyči 8 E
Žukotky 9 B
Žukyn 9 D
Žurževyči 8 C

DOPRAVNÍ INFORMACE

Rychlostní limity

Obec 60 km/h

Obytná zóna 20 km/h

Hlavní silnice 110 km/h

Dálnice 130 km/h

Ostatní 90 km/h

Autobusy, auta s vozíky, motocykly 80 km/h

Nákladní auta přepravující pasažéry 60 km/h

Řidiči, kteří mají řidičské oprávnění mladší než dva roky 70 km/h

Dopravní nehody

Hlášena musí být každá nehoda.

Nulová tolerance alkoholu v krvi.

Nouzová telefonní čísla

Policie 01

První pomoc 02

Hasiči 03

TRAFFIC INFORMATION

Speed limits

Urban area 60 km/h

Residential area 20 km/h

Main roads 110 km/h

Motorways 130 km/h

Other roads 90 km/h

Bus, cars with trailers, motorcycles 80 km/h

Trucks with passengers 60 km/h

A person holding a driver's licence for less than 2 years 70 km/h

Accidents

Always call the police in accident.

Absolut prohibition on the sale of alcohol.

Emergency Numbers

Police 01

First aid 02

Fire brigade 03

AUTOATLAS UKRAJINY

1:750 000

✓ turistické informace
✓ rejstřík názvů

✓ kilometráž
✓ plány měst

